Vasile Lovinescu

DACIA HIPERBOREANĂ





"Să recitim aceste legende ; să privim din nou harta cu această Mare Neagră (*Pontus*) saturniană, ascunzând la sânul său *Insula Albă*, așezată vis-a-vis de *Selina*, având la nord solara *Cetatea Albă* și puțin mai la sud lunara *Selina*, numite curent în România " cheile Mării Negre " (cheile de aur și de argint ale Puterii sacerdotale și regale, ale Marilor și Micilor Mistere, cheile lui Ianus și ale lui Ion-Sânt-Ion) ; să privim laguna *Letea*, Tridentul Dunării, având pe mâner, în "indistincțiune ", *Tula* ; să facem această observație capitală, înlăturând ultimele ezitări, că toate acestea sunt așezate exact pe paralela 45^0 , adică în mod riguros la jumătatea distanței între Pol și Ecuator, și vom putea spune parafrazându-l pe Sfântul Pavel " că sunt multe lucruri de spus, și lucruri grele de explicat pentru că noi înțelegem greu "... Cu toate acestea, pare bine stabilit că *Dacia* a fost sediul Centrului Suprem într-o vreme foarte îndepărtată ".

Vasile Lovinescu

VASILE LOVINESCU



Dacia hiperboreana



Coperta:
Corvin Cristian

Ilustrația copertei:
Paftaua de aur descoperită în biserica domnească din Curtea de Argeș

Consilier editorial: Dan Stanca

ISBN 973-96712-8-4

VASILE LOVINESCU

DACIA HIPERBOREANĂ

Ediție îngrijită de:
Roxana Cristian și Florin Mihăescu

Ediția a doua

EDITURA ROSMARIN
BUCUREȘTI
1996

Volume apărute

Al patrulea hagialâc. Cartea Românească, București, 1981
Creangă și Creanga de Aur. Cartea Românească, București, 1989
Monarhul ascuns. Inst. European, Iași, 1992
Incantația sângelui . Inst.European, Iași, 1993
Mitul sfâșiat. Inst. European, Iași, 1993
Interpretarea ezoterică a unor basme și balade populare românești. C. Românească,Buc. 1993
Steaua fără Nume. Ed. Rosmarin, București, 1994
Jurnal Alchimic. Inst. European, Iași, 1994
Dacia hiperboreană. Ed. Rosmarin.,București, 1994
Scrisori crepusculare. Ed. Rosmarin, București, 1995

CUPRINS

Cuvânt înainte ....7.
Capitolul I Migrația hiperboreană în Dacia ....14.
Capitolul II Monumente, mituri,tradiții populare....................30
Capitolul III Monede, inscripții, legende. Intemeierea Țării Românești....................44
Capitolul IV Intemeierea Transilvaniei și a Moldovei....................55
Capitolul V Basmele și simbolismul lor 65
Capitolul VI Omul Universal....................71
In loc de postfață....................97

CUVÂNT ÎNAINTE

Apărut în 1936 - 1937 în câteva numere din revista Etudes Traditionnelles, la Paris[1], studiul Dacia Hiperboreană a rămas necunoscut la noi în țară, cu excepția câtorva apropiați ai scriitorului. El a stat "ocultat" așadar aproape 50 de ani, până când, în 1984, a fost descoperit în Italia de un cunoscut cercetător tradițional, Claudio Mutti, care l-a tradus, l-a prefațat și l-a publicat[2]. Printr-una din acele coincidențe semnificative, pe care numai destinul le poate potrivi, acest studiu apare în Italia în iulie 1984, în zilele în care autorul dispărea din această viață la Fălticeni (14 iulie 1984).

Există totdeauna un răspuns al Providenței la un gest al omului, aici și acum, sau într-un alt timp și pe alt nivel. Este ceea ce Extrem-Orientalii numesc "acțiune și reacțiune concordantă" sau ceea ce Hinduismul afirmă în doctrina apurva.

Revenind la studiul propriu-zis, el a fost republicat în volum în limba franceză în 1987[3] și a fost remarcat, între alții, de Vintilă Horia care a vorbit admirativ despre el în Spania.

Atât în 1936, cât și recent, în Italia și Franța, studiul a apărut sub pseudonimul Geticus[4]. Această "ascundere" a persoanei autorului avea la V. Lovinescu alte motive decât obișnuitele pseudonime scriitoricești. Dintr-o perspectivă tradițională, singurul creator, singurul autor este Principiul, toți ceilalți "creatori" fiind doar substitute. Persoana lor este o persona (mască), un aspect al arhetipului originar. Dar de ce Geticus? Poate pentru că, așa cum se va vedea, scriitorul s-a identificat cu lumea studiului său până într-atâta, încât a "devenit" Geticus. Oricum ar fi, când studiul a apărut în Italia, traducătorul a crezut că sub acest pseudonim se ascunde un alt român, Mihail Vâlsan, un cunoscut arabizant

și scriitor tradițional trăind la Paris. Când s-a descoperit că era vorba de Vasile Lovinescu, acest nume nu a spus mai nimic, fiind atribuit în mod eronat unui fost diplomat la Paris din anii 30. In tot acest timp, autorul trăia la fel de puțin cunoscut în țară, într-una din acele retrageri spirituale care nu sunt decât o altă formă de "anonimat". Abea acum studiul vede lumina tiparului și la București. Poate că această apariție târzie vine să confirme spusa evanghelică după care nimeni nu e profet în țara lui. Dar poate că abea acum, după mai bine de jumătate de secol, a sosit acea "plinire a vremii" fără de care nimic nu se poate întâmpla. Căci dacă oamenii uită atâtea lucruri, ca și cărți, Dumnezeu și le amintește. Habent sua fata libelli...

N-a fost desigur o întâmplare faptul că studiul a apărut prima dată în Franța, în Études Traditionnelles, revistă al cărei spiritus rector era René Guénon, căci V. Lovinescu a scris această lucrare sub imboldul și cu acordul marelui gânditor tradițional francez, așa cum rezultă din scrisorile lui: "Mulțumesc pentru toate explicațiile date asupra manifestărilor tradiționale în România; sunt lucruri cu adevărat foarte interesante pe care nu le cunoșteam deloc... Nu vă gândiți să faceți o lucrare cu toate aceste probleme? Ar merita cu siguranță osteneala, cu atât mai mult cu cât subiectul, cel puțin din acest punct de vedere, n-a mai fost studiat până acum".

Apare evident că datele studiului, și mai ales interpretarea lor de către V. Lovinescu, l-au interesat în mod deosebit pe Guénon, deschizând astfel o poartă de acces spre miezul tradiției dacice și prin ea spre tradiția hiperboreană și spre Tradiția primordială: "Sunt foarte mulțumit de ceea ce îmi spuneți despre căutările dvs. cu privire la Dacia și aștept cu mult interes studiul pe care mi-l anunțați...". Iar într-o altă scrisoare, Guénon continuă: "...căci găsesc, ca și M. Clavelle, dealtfel, că lucrarea dvs. este foarte interesantă și ar fi păcat să o restrângeți într-un fel". Acest studiu avea să marcheze strângerea unor legături spirituale ale lui R. Guénon, nu numai cu V. Lovinescu, ci și cu alți români determinând o revigorare tradițională în țara noastră, la care, în anii aceia, a participat și M. Eliade, chiar dacă ulterior, în etapa lui occidentală, a "uitat" acest fapt. Totul s-a ocultat însă la noi în țară, cum spuneam, timp de peste o jumătate*

de secol de "teroare a istoriei".

Schimbul de scrisori cu R. Guénon a continuat și după publicarea studiului în Études Traditionnelles, intensificându-se chiar, până în 1939 când a încetat din cauza războiului. Și activitatea de scriitor a lui V. Lovinescu s-a întrerupt, dar poate nu atât din cauza războiului și a îngrijorărilor istoriei, cât mai ales datorită preocupărilor pur spirituale care l-au absorbit total în anii aceia. După un pelerinaj la Muntele Athos în vara 1935, a urmat, în martie 1936, un altul la Amiens în Franța, ca și la Bâle în Elveția. Din acel moment realizarea lui spirituală a lăsat în umbră activitatea scriitorului ca și orice alte preocupări de natură profană. Au urmat ani de intensă lucrare a duhului, asociată unui grup inițiatic, apoi, după 1959, unui cerc de studii și meditații tradiționale, ambele inițiate și animate de el. Activitatea de scriitor și-a reluat-o după 1964, dar, din motive ușor de înțeles, lucrările sale au rămas în manuscris, până la apariția volumului **Al Patrulea** Hagialâc *în 1981, dată la care el se retrăsese la Fălticeni, unde s-a stins din viață în 1984. După moarte, în 1989, a apărut o nouă lucrare a sa,* Creangă și Creanga de aur, *în care, pe lângă preocupările de hermeneutică a basmelor, se regăsesc în fundal și cele de istorie și geografie sacră.*

Dacă prilejul se ivește abea acum pentru publicarea în limba română a studiului Dacia Hiperboreană *este poate și pentru a marca această permanență spirituală, în timpuri atât de impermanente. Căci pentru Vasile Lovinescu prezența din timpuri imemoriale a unui Centru spiritual în aceste ținuturi a fost hotărâtoare în formarea și continuitatea poporului și civilizației române. Intr-adevăr, în perspectiva tradițională și în viziunea lui Lovinescu, ca și a unor, puțini, înaintași ca B. P. Hașdeu sau N. Densușianu, Dacia a fost unul din acele centre care în lumea arhaică alcătuiau osatura unei geografii simbolice, suport la rândul ei al unei istorii mitice, deci sacre în cel mai înalt grad.*

Mitul nu este o simplă fantezie și nici un produs al imaginației "poetice" populare, cum se susține în genere. El este un mod de gândire coerent și semnificativ, ca și o expresie a unui mod de trăire spirituală. El poate fi deci un "document" ca orice mesaj scris sau figurat, din care se poate descifra profilul spiritual al unei civilizații. A neglija mitul și

a minimaliza simbolul înseamnă a acorda atenţie doar evenimentelor economice, politice şi sociale, înseamnă a nu recunoaşte spiritualitatea lumii arhaice. Plecând de la aceste idei tradiţionale, Vasile Lovinescu reconsideră întreaga istorie a acestor ţinuturi, privind-o din interior şi nu din perspectiva modernă, exterioară şi profană. Căci a pune sacrul în primul plan înseamnă în fond să gândeşti asemenea cu popoarele arhaice, pentru care sacrul şi mitul ordonau lumea, constituiau dharma lor, legea universală, unitatea macro şi microcosmosului. Acestei unităţi i se datorează în primul rând corespondenţele între diferitele teme mitice şi nu unor influenţe între civilizaţii separate în timp şi spatiu. Mergând în susul apei spre originar, Lovinescu merge pe calea strămoşilor spre centrul tradiţiei dacice, centru din care se poate întrezări cerul Tradiţiei primordiale.

Din această perspectivă, formarea Daciei e pusă de autor în legătură cu acele migraţiuni dinspre Nord spre Sud ale popoarelor hiperboreene, atestate de multe mituri şi de mulţi autori antici. "Migraţia hiperboreană, spune Lovinescu, nu are nimic dintr-o emigraţie, nu se găseste în ea nimic improvizat, întâmplător, gratuit, precipitat. Trebuie să ne smulgem prejudecăţilor moderne pentru a ne reprezenta corect această migraţie sacră, cu ai săi sacerdoţi-regi, purtând din etapă în etapă, fără nici o improvizaţie, şi după o ştiinţă geografică precisă, "penaţii" săi, altarele sale, suporturile sale spirituale". O astfel de etapă a fost cea dacică. In cetatea naturală a Carpaţilor, s-au "precipitat", ca într-o imensă cupă cosmică, popoarele geto-dace şi nu au mai părăsit-o nici până astăzi. Toate celelalte migraţii au trecut pe lângă ea fără să o clintească, atât cele hiperboreene din mileniul al doilea a.H., cât şi cele estice germano-mongolo-slave din mileniul întâi p.H. Ce a determinat oprirea geto-dacilor în arcul carpatic, în afară de unele cauze economice care nu reprezentau în acea vreme fapte hotărâtoare? Explicaţia ne poate fi dată de geografia sacră a acestor ţinuturi. Dacă pământul nu este decât o oglindă a cerului, după această geografie, să observăm că lanţul Carpaţilor are forma Constelaţiei Dragonului, cu capul în Platoul Boemiei, corpul (inima) în Carpaţii noştri şi coada în Balcani[2]. Polul cerului (centrul Cercului de precesie şi nu Steaua Polară) care se găseşte în spira principală a corpului Dragonului, proiectat pe pământ apare în platoul

transilvan, determinând aici un important Centru spiritual. Iată deci, din perspectiva mitică, motivul opririi daco-geţilor în acest platou sacru. Vasile Lovinescu nu pomeneşte de acest aspect capital în studiul din 1936, dar ni l-a comunicat ulterior, motiv pentru care îl consemnăm aici. Pe de altă parte, interpretând în textul lucrării, în convorbiri şi într-o scrisoare, figuraţia de pe paftaua lui Negru Vodă (vezi coperta şi postfaţa), el o vede ca pe o lebădă cu gât de balaur şi cu cap uman, ceea ce nu e departe de imaginea celestă unde Constelaţia Lebedei e imediat vecină Constelaţiei Dragonului. Incă un simbol hiperborean, în tradiţia dacică.

Centralitatea Daciei în lumea veche, menţionată de antici, este convingător argumentată pe diferite planuri de Lovinescu în scrierea sa. Unii autori profani vor zâmbi poate la aceste argumente, dar iată că nu demult, un celebru etnograf şi istoric contemporan, Marija Gimbutas, pornind de la o bază ştiinţifică, scria următoarele în prefaţa uneia din cărţile sale: "România este vatra a ceea ce am numit Vechea Europă, o entitate culturală cuprinsă între 6500 - 3500 î.e.n. (...). A devenit de asemenea evident că această străveche civilizaţie europeană precede cu câteva milenii pe cea sumeriană (...). A fost o perioadă de reală armonie în deplin acord cu energiile creatoare ale naturii (...). Trebuie ca de acum încolo să recunoaştem importanţa spiritualităţii Vechii Europe ca o parte a istoriei noastre"[3]. Iată o confirmare istorică a unei realităţi mitice, de care mitul nu avea nevoie, desigur, şi nici Vasile Lovinescu pentru care mitul era o realitate supratemporală, deci arhetipală, din care toate celelalte curg în mod firesc.

Nu vom intra în detaliile acestui studiu, care vorbeşte singur sub pana subtilă şi inspirată a lui Vasile Lovinescu, mergând de la originile atemporale ale Daciei Hiperboreene, trecând prin etapa geto-dacă, pentru a ajunge până la întemeierea primelor state medievale româneşti. Şi dacă a început în mit, autorul îşi va încheia studiul tot în mit, cu o viziune simbolică a basmului lui Ion Creangă, Harap-Alb, un uimitor blazon al trecutului nostru mitic. Vom reaminti însă, în această scurtă prezentare, încă două studii ale scriitorului (publicate recent) care amplifică şi întrgesc istoria sacră a acestor ţinuturi. E vorba în primul rând de Ciubăr Vodă[4], scris ca o continuare a studiului despre basmele lui I.

Creangă, în care această figură de istorie și legendă poartă mesajul Tradiției perene până dincolo de Intemeierea Principatelor, până în secolul trecut. Acest personaj, răspândit în folclor și în opere literare, acoperă cu masca sa de bufon și nebun realitatea unei funcțiuni regale păstrătoare a depozitului tradiției, închipuind pe regele unui alt Graal ascuns pe aceste meleaguri. In acest studiu se include și o cercetare simbolică a Teatrului istorico-legendar al lui Mihail Eminescu - Incantația Sângelui[9] *care de la Traian la Mușatini întregește o viziune coerentă a istoriei noastre mitice. Creangă și Eminescu sunt, dealtfel, pentru Lovinescu, cei doi Dioscuri nu numai ai literaturii, ci și ai spiritualității noastre. In sfârșit, un al treilea studiu din aceeași categorie este Columna Traiană (purtând subtitlul Glose asupra Melancoliei) care, plecând din mit și istorie, deschide o perspectivă nebănuită asupra trecerii de la civilizația geto-dacă la civilizația creștină, nu numai pe pământul Daciei Felix, ci și în întregul Imperiu roman.*

Aceste studii de istorie mitică, împreună cu alte eseuri din acelasi gen[10]*, proiectează o lumină fabuloasă dar veridică asupra întregii noastre istorii, limpezind multe pete întunecate ale trecutului, și explicând poate și multe evenimente contemporane. Căci din perspectiva istoriei sacre, centrele spirituale se oculteaza odată cu mersul descendent al ciclului, deschizându-se în locul lor guri de infern. Așa stând lucrurile, descoperirea, păstrarea și transmiterea mărturiilor Tradiției spirituale este singurul gest sacru care mai poate ține vii speranțele unui cer nou și ale unui pământ nou.*

NOTE:

1 Geticus - La Dacie Hyperboréenne. Études Traditionnelles, nr. 196, 198, 206, 207, 209, 214. 1936 - 1937

2 Geticus - Dacia iperborea. Edizioni all'insegna del Veltro, Parma, 1984.

3 Geticus - La Dacie Hiperboréenne. Ed. Pardès, Paris, 1987.

4 Date publicate și de V. Cândea: Viziuni ale Daciei arhaice. Viața Românească, nr. 2 - 3, 1990.

5 Scrisori R.Guénon către V. Lovinescu din mai 1935, 9 nov. 1935 și 11 nov. 1935.

6 Intr-o anumită ipoteză, munții Balcani, ca și munții Vâlcan, includ un radical (*balc*), a cărui semnificație este de *balaur* sau de *lup*. Ambele animale simbolice se regăsesc în stindardul dac, *balaur* cu cap de *lup*. De altfel, balaurul joacă un rol de prim ordin în mitologia noastră, de la Iovan Iorgovan la Dragoș-Vodă. A se vedea și Mircea Eliade, De la Zalmoxis la Gengis-Han...

7 Marija Gimbutas - Civilizație și Cultură. Edit. Meridiane, București, 1989.

8 Cf. V. Lovinescu - Monarhul Ascuns. Edit. Institutul European, Iași, 1992.

9 Cf. V. Lovinescu - Incantația Sângelui. Edit. Institutul European, Iași, 1993.

10 Cf. V. Lovinescu - Steaua fără Nume. Edit. Rosmarin, Bucuresti, 1994.

CAPITOLUL I

MIGRAŢIA HIPERBOREANĂ IN DACIA

Unul din cele mai interesante aspecte ale manifestării ciclice îl constituie marea migraţie hiperboreană. Aceasta e o "coborâre" din indistincţia polară primordială în multiplele manifestări secundare ale ciclului. Totuşi, nu din punctul de vedere al istoriei profane ne interesează această manifestare, ci din cel al simbolismului istoric, "semnătură" a unor realităţi incomparabil mai profunde.

Simbolismul acestei migraţii se leagă în genere de manifestarea lui *Prakriti:* indistincţia polară originară, ruptura de echilibru a celor trei *gunas*, impusă de necesităţile manifestării posibilităţilor totale ale ciclului; coborâre *"tamasică"* întreruptă uneori de etape şi de proiecţii *"rajasice"*, la dreapta şi la stânga, pe diverse planuri ale posibilităţii universale; simbolism crucial evident şi, să o spunem, fatal.

Se poate concepe, după aceasta, că migraţia hiperboreană nu are nimic dintr-o emigraţie; că nu se găseşte nimic în ea improvizat, întâmplător, gratuit, precipitat. Trebuie să ne smulgem din toate aceste prejudecăţi moderne pentru a ne reprezenta corect această migraţie sacră, cu ai săi sacerdoţi - regi, purtând din etapă în etapă, fără nici o improvizaţie şi după o stiinţă geografică precisă, "penaţii" săi, altarele sale, suporturile sale spirituale. Trebuie să insistăm asupra unui punct capital pe care se întemeiază tot studiul nostru: aceste etape (care durau milenii) trebuie să fi avut "virtuţi" speciale, virtuţi "analogice" cu cele ale etapelor

precedente ale Ţinutului primordial. Acesta este un adevăr fundamental care nu trebuie niciodată pierdut din vedere. Cu alte cuvinte, munţii, apele, locurile geografice, numele lor, centrele şi suporturile spirituale ale unei etape aveau virtuţi analoage cu acelea ale etapelor precedente. Dacă, de exemplu, existau noi *Tula*, noi *Insule albe*, aceasta nu era deloc în felul unor New-Orleans sau unor New-York! Dar geografia sacră este, din toate ştiinţele tradiţionale, cea mai uitată în Occident.

Se întâmplă să cunoaştem cele două extreme ale coborârii *"tamasice"* a emigraţiei hiperboreene: Polul Nord şi Grecia pelasgică; itinerariul migraţiei este verticala Nord-Sud care leagă aceste două puncte. Aşa cum am spus-o, au fost mai multe etape ale centrului suprem hiperborean şi ale proiecţiilor *"rajasice"* la dreapta şi la stânga, şi acest centru trebuie să se găsească în mod necesar în punctul chintesenţial al acestei configuraţii cruciale care a avut tot atâtea ramuri orizontale câte etape ale centrului suprem pe diferitele planuri ale existenţei ciclice.

Dacă privim pe o hartă[1], constatăm că datele istorice confirmă acest raţionament. Astfel, de exemplu, Camille Jullian admite existenţa unui stat pe malurile Mării Baltice, constituit din cei care au fost mai târziu Celţii. Or, Marea Baltică se găseste pe verticala semnalată de noi. Constatăm de asemenea că această verticală trece şi prin Dacia (România actuală). Informaţiile sunt mult mai numeroase asupra acestui ţinut.

O cecetare cât de cât atentă a scriitorilor antici ne arată existenţa, în nordul Greciei, pe ţărmurile Dunării şi Mării Negre, a unei mari rase unitare ca limbă, moravuri şi tradiţii, deşi divizată politic. Este rasa geto-tracă.

Herodot (V, 3) afirmă că Tracii erau cel mai numeros popor după Indieni: acest lucru ar fi de neînţeles dacă înţelegem prin Traci numai pe vechii locuitori ai Bulgariei de astăzi; în realitate, Herodot îngloba sub acest nume pe toate celelalte popoare de aceeaşi rasă, adică pe Tracii propriu-zişi, pe Dalmaţi, Panonieni, Ilyri, Geţi, Agathyrşi, Sarmaţi, Sciţi[2], Arimaspi etc., etc. (cu totul vreo cincizeci de nume). Toate aceste popoare aparţineau marii rase geto-trace. Strabon scrie că Geţii (locuind la nord de Dunărea Inferioară şi actuala Ucraină) aveau aceeaşi limbă ca şi



Fig.1. Harta Daciei

Tracii[3]. Şi Pliniu spune că Dacii şi Tracii sunt acelaşi popor. De altfel, scriitorii antici folosesc fără deosebire nume ca acelea pe care le-am citat atunci când vorbesc de popoarele din nordul Greciei. Toate aceste popoare locuiau teritoriul ocupat astăzi de Bulgaria, Yugoslavia, Albania, Ungaria, România, Ucraina şi Rusia meridională până la Volga. Afirmaţia lui Herodot devine astfel de înţeles.

Dar s-a petrecut un fapt foarte curios: în toate aceste ţinuturi, vechiul element getic nu a fost nimicit de invaziile barbare; cuceritorii n-au fost absorbiţi precum Germanii în Galia. Sunt astăzi Bulgari, Yugoslavi, Unguri şi Ruşi care nu au nici o legătură cu vechea rasă autohtonă şi n-au moştenit nimic de la aceasta; *singură România*, cea mai târzie cucerire a Romei (Traian, 106) a păstrat o limbă 70% latină, cu predominanţa rasială dacică, deşi puternic impregnată, în câmpie, cu elemente slave. Cea mai bună dovadă este aceea că sunt încă în Epir, în Macedonia şi în Dalmaţia câteva resturi ale triburilor trace, şi care vorbesc româneşte.

Cum n-a existat niciodată colonizare românească în aceste locuri, faptul nu poate fi explicat decât într-un singur fel: aceste triburi şi Românii sunt ultimii reprezentanţi ai rasei autohtone a Geto-Tracilor, identitatea de limbă explicându-se prin comunitatea rasială.

Or, toţi anticii sunt unanimi în a afirma că Geţii erau un popor hiperborean.

Pindar, care e poetul cel mai erudit al Greciei, ne arată pe Apollo, după ce ridicase cu Neptun şi Eac zidurile Troiei, întorcându-se în *patria sa de pe Istru* (Dunărea Inferioară), la *Hiperboreeni* (Xanthon epeigen (...) es Istron elaunon - *Olymp. VIII, 47*).

Strabon este categoric: "Primii care au descris diferitele părţi ale lumii spun că Hiperboreenii locuiau deasupra Pontului-Euxin (Marea Neagră) şi a Istrului (*Geografia, XI, 6, 2*).

Clement din Alexandria este de asemenea precis: el numeşte pe profetul Dacilor, Zalmoxis, Hiperboreanul (*Stromata, IV, 213*).

Una din principalele cetăţi ale Daciei, după geograful Ptolomeu (*Georg. III, 10*), era situată pe Hierasus (astăzi Siret, râu în Moldova) şi se numea *Piribori-dava* (dava însemnând cetate, loc) nume care arată o cetate hiperboreană.

Macrobiu este de asemenea foarte precis: *Regiones quas praeterfuluunt Tanais et Ister, omnesque super Scythie locum quorum indigenas vetustas Hyperboreos vocavit* (Comm. in *Somnium Scipionis, II, 7*). "Regiunile udate de Don şi Dunăre...pe care antichitatea le numea hiperboreene". E limpede, nu?

Apollonius din Rhodos, în *Argonautice* (II, 5, 675) spune că Hiperboreeni sunt Pelasgi *locuind în nordul Traciei*[4].

Numeroşi autori vorbesc de Munţii Rifei din ţinuturile hiperboreene. Or, Carpaţii erau numiţi în antichitate *Montes Riphaei: Scythia autem...includitor ab uno latere Ponto* (Marea Neagră), *ab altero montibus Riphaeis* (Justin, *Histor Philip. II, C2*).

Pliniu cel Bătrân vorbeşte de poporul *Arimphaei*-lor care locuia aproape de munţii Rifei, *haud disimilem Hiperboreis gentem* (Hist. nat. VI, 7).

Se ştie că cei vechi înţelegeau prin *axis boreus, cardines mundi, Kion Ouranou*, Polul spiritual al lumii.

Ovidiu, care a fost exilat de August la Tomis (astăzi Constanţa, port al României), se plânge de a fi constrâns să-şi petreacă viaţa sub axul boreal, *la stânga Pontului Euxin* (Marea Neagră).

Vita procul patria, peragenda sub axe boreo.
Qua maris Euxini, terra sinistra jacet (*Tristia, IV, 41-42*)

Şi, într-o altă scrisoare, adresată amicului său Macro la Roma, el spune că se găseşte chiar sub *Cardines Mundi*, şi că vorbeşte în imaginaţie cu amicul său, *sub axul boreal în ţara Geţilor* (*"gelido... sub axe, inque Getas". Pont., II, 19, 40-45*).

Şi Marţial, într-una din cele mai frumoase epigrame ale sale, adresate soldatului Marcellin care pleca în expediţie în Dacia, numeste Polul, *"Geticus Polus"*.

Miles, Hyperboreos modo, Marcelline, Triones Et Getici tuleris sidera pigra poli (Epigr., IX, 45)

"Soldat Marcelin, tu pleci acum ca să iei pe umerii tăi *Cerul hiperborean* şi astrele Polului getic".

A spune *Geticus Polus* nu înseamnă a arăta foarte limpede că la un moment dat "Polul" a fost la Geţi? Şi *Geticus* nu este o figură poetică pentru a arăta depărtarea, căci Romanii cunoaşteau bine existenţa, la nordul Geţilor, a altor popoare mai depărtate încă: Venedi, Aesti, Ganti, Suconi, locuind Polonia şi Scandinavia.

Acelaşi Marţial numeşte triumful lui Domiţian asupra Dacilor *Hiperboreus triumphus* şi în altă parte *Gigantes triumphus* (Ep.VIII,78), şi în sfârşit:

"De trei ori a trecut prin coarnele perfide ale Istrului sarmatic; de trei ori şi-a scăldat calul în zăpada Geţilor; mereu modest, el a refuzat triumful pe care-l merita şi n-a adus cu sine decât renumele de a fi învins lumea Hiperboreenilor" (Ep. VIII, 50).

Şi Claudian (*Bell. geticum, V, 268*) numeşte polul *geticus plaustrus*.

Terminăm aceste citate cu două pasaje din Virgiliu care, ca un adevărat iniţiat (ca şi Ovidiu, de altfel), ştia despre ce este vorba (*Georgica*, IV, V, 517): (Orpheus) *Solus hyperboreas glacies, Tanaimque nivalem Arvaque Riphaei nunquam viduata pruinis Lustrabat, raptam Eurydicen, etc.*

"Singuratec, cutreea gheţurile hiperboreene şi Donul acoperit de gheţuri, şi câmpiile niciodată fără zăpadă, în jurul munţilor Riphei (Carpaţii), până ce femeile trace, mâniate de dispreţul său, îl sfâşiară...".

Dacă Virgiliu ar fi scris: Orfeu cutreera gheţurile hiperboreene, zăpezile Senei şi câmpiile din jurul Munţilor Averni, până ce femeile galeze mâniate de dispreţul său ...,

ar fi fost destule şanse pentru ca Hiperboreeni să fi locuit în Galia.

Şi indicaţia mai precisă a Polului reprezentat printr-un Omphalos:

Mundus ut et Scythian Riphaesque arduus arcea,
Consurgit.
Hic vertex nobis semper sublimis (*Georg.* I, V, 240-241).

Or, vom vedea că acest "vertex", acest *Polus geticus*, această "reprezentare " a Polului există în România în Carpaţi (Munţii Riphei), pe Muntele "Omul", care este încă numit de popor "Osia Lumii", "Buricul Pământului". Trebuie s-o spunem încă odată: nu e vorba de Hiperborea primitivă care a fost strict polară, ci de una din principalele sale etape. Cu alte cuvinte, Dacia a fost timp de câteva milenii "centrul suprem" al Hiperboreii (şi în consecinţă al lumii) în migrare către Sud, şi înainte de mutarea centrului spre Orient. Ne rămâne acum să arătăm cu mai multă precizie "analogiile" Hiperboreii dacice cu Hiperborea originară. Căci analogia nu este coincidenţă, ci identitate de "virtuţi" şi aceasta este tot ce are importanţă.

Deoarece vom avea de luat în considerare asa-numitul "Folk-lore", trebuie mai înainte să limpezim importanţa şi semnificaţia sa. Citãm aceste rânduri deosebit de semnificative ale lui R. Guénon asupra Sfântului Graal [5]:

"Concepţia însăşi a *folk-lor*-ului, aşa cum se înţelege în mod obişnuit, se bazează pe o idee radical falsă, ideea că există "creaţii populare", produse spontane ale masei poporului; şi se vede imediat raportul strâns al acestui mod de a vedea cu prejudecătile democratice". Aşa cum s-a spus foarte corect, "interesul profund al tuturor tradiţiilor aşa zis populare, constă mai ales în faptul că ele nu sunt populare ca origină"; şi vom adăuga că dacă e vorba, cum este aproape totdeauna cazul, de elemente tradiţionale, în adevăratul înţeles al acestui cuvânt, oricât de deformate, împuţinate sau fragmentate ar putea fi uneori, şi de lucruri având o valoare simbolică reală, toate acestea, departe de a fi de origină populară, *nu sunt nici măcar de origină umană*. Ceea ce poate fi popular, este numai faptul "supravieţuirii", când aceste elemente aparţin unor forme tradiţionale dispărute... Poporul păstrează astfel, fără să le înţeleagă, resturi ale unor tradiţii străvechi, urcând uneori chiar într-un trecut atât de

îndepărtat încât ar fi imposibil de stabilit, şi pe care, din acest motiv, se mulţumeşte să-l atribuie domeniului obscur al "preistoriei"; el împlineşte prin aceasta funcţiunea unui fel de memorie colectivă mai mult sau mai puţin "subconştientă", al cărei conţinut este, în mod vădit, venit din altă parte[6]. Ceea ce poate să pară cel mai uimitor este că atunci când se merge în adâncul lucrurilor, se constată că ceea ce s-a păstrat astfel conţine mai ales, sub o formă mai mult sau mai puţin învăluită, *o sumă considerabilă de date de ordin esoteric*, adică exact tot ceea ce este mai puţin popular prin esenţă; şi acest fapt sugerează prin el însuşi o explicaţie pe care ne vom mărgini să o arătăm în câteva cuvinte. Atunci când o formă tradiţională este pe punctul de a se stinge, ultimii săi reprezentanţi pot foarte bine să încredinţeze, în mod voit,acestei memorii colective de care am vorbit, ceea ce altfel s-ar pierde fără întoarcere; este în fond singurul mijloc de a salva ceea ce mai poate fi salvat într-o oarecare măsură; şi, în acelaşi timp, neînţelegerea naturală a masei este o garanţie suficientă că ceea ce avea un caracter esoteric nu va fi astfel despuiat de el, ci va rămâne numai ca un fel de mărturie a trecutului, pentru acei care, în alte timpuri, vor fi capabili să o înţeleagă."

Aceste observaţii capitale trebuie să fie ca un filigran în restul studiului nostru, căci ele domină toată problema şi îi constituie cheia.

Ceea ce se ştie asupra Hiperboreii originare poate fi conţinut în puţine fraze. Sursa principală de informatie se găseşte în Hecateu din Abdera, citat de Diodor din Sicilia (II, 47): "In faţa ţinutului Celţilor, în părţile Oceanului, este o *insulă numită Leuky*, adică *Albă*. *Latona, mama lui Apollo*, s-a născut aici, şi din cauza aceasta, Apollo este venerat mai mult decât ceilalţi zei (Apollo se numea de asemenea *Apollon Leukos, Leukios, Leukaios*). Pentru că Hiperboreenii din Insula Albă slăvesc pe acest Zeu în fiecare zi şi îi aduc cele mai mari mulţumiri, se spune că aceşti oameni sunt preoţii lui Apollo... Există în această insulă un templu al lui Apollo. Locuitorii sunt în mare parte cântăreţi din liră. Din această insulă se poate vedea Luna (*Selene*), la mică depărtare. Suveranii sunt Boreazii, descendenţi ai lui Boreu. Această insulă era numită de asemenea şi *Helixea* (*Felicia*) sau *nesos makaron* (Insula Prea fericiţilor). Nu departe de

acolo erau Munţii Riphei". Homer (*Iliada*, VIII, 13) vorbeşte de "porţile de fier" (sideriei polai) care se găsesc aproape de *Okeanos potamos*.

Inainte de a merge mai departe, trebuie spuse câteva cuvinte despre geografia Daciei. Această geografie este dominată de o realitate centrală: podişul Transilvaniei, încercuit de lanţul Carpaţilor şi de Munţii Apuseni, cei mai sălbatici şi mai nepătrunşi din Europa. In jurul acestei formidabile cetăţi naturale, sunt întinsele câmpii ale Nistrului, ale Tisei şi ale Dunării. Aceste fluvii sunt în acelaşi timp frontierele naturale ale Daciei, dându-i o formă aproape rotundă. Dunărea pătrunde în România prin "porţile de fier" ale Carpaţilor... De la Rin şi Alpi până la marele zid chinezesc, indefinitul domneşte în stăpân: pământuri nemărginite, ţinuturi care încep nu se ştie unde şi sfârşesc nu se ştie unde. In acest ocean de posibilităţi, Dacia este singura ţară caracteristică, definită, formând o unitate geografică. Am văzut deja două analogii: Ripheii polari şi Ripheii carpatici, "porţile de fier"polare şi porţilede fier danubiene[7]. Acest fluviu se varsă în Marea Neagră printr-o Deltă cu trei braţe. Strabon desemnează Marea Neagră ca un "nou Ocean" (*Geogr.* I, 2, 10); altă analogie: braţul central al Deltei se chema "Boreostomion". Iar în Apollonius din Rodos (*Argon*. IV, 182) Istrul este "*Keras Okeanoio*"(golful Oceanului). Iată de altfel o hartă a vărsării Dunării (vezi fig. 2): numele antice sunt indicate în paranteze.

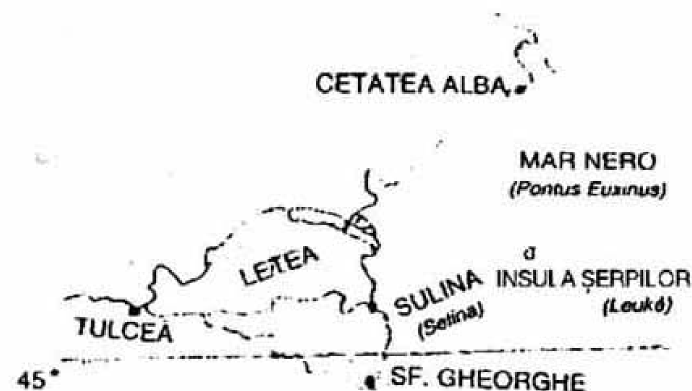


Fig. 2. Harta Deltei Dunării

Hecateu din Abdera vorbea de o Insulă Albă în care era un templu al lui Apollo. Or, chiar în fața Deltei dunărene este o mică "Insulă a Șerpilor": în antichitate ea se numea *Leuky, Alba*... Pe această insulă Albă se găsesc ruinele unui mare templu al lui Apollo. In 1823, o expediție rusească a ridicat tot ce mai rămăsese din templu. Iată o parte din memoriul lui Köhler la Academia din Sf. Petersburg: "Zidurile au încă o înălțime de 1,66 m. Construcția e pătrată, având latura de 29,76 m. Templul a fost construit din blocuri foarte mari dintr-o piatră de calcar obișnuit de culoare albă, tăiate rudimentar și așezate una peste alta fără mortar. Templul lui Apollo din Insula Leuke și construcțiile de care am vorbit sunt de o vechime foarte îndepărtată și de un gen cuprins sub denumirea de arhitectură ciclopeană. Suntem izbiți de mărimea acestui edificiu. In antichitate el era bogat împodobit cu marmură albă... Această insulă purta în antichitate numele de *Leuké* sau Insula Albă, nu din cauza albului coastelor sale povârnite, ci din cauza albului edificiilor sale. După ritul antic, cum spune Pausanias, toate templele lui Apollo erau construite din piatră albă".

De altfel, toate localitățile din jurul insulei Alba poartă nume asemănătoare, Olbiopolis, insula Apolonia, moderna "Cetatea Albă" aproape de Nistru, Bolgrad (orașul alb). Se știe de asemenea că marea care înconjura insula *Tula* se numea *Marea Cronium:* or, Marea "Neagră" care cuprindea insula Alba, germene de aur, este de asemenea o mare saturniană prin excelență.

Hecateu din Abdera mai scrie că "din Insula Alba" a Hiperboreenilor, se vede Luna (*Seléne*), care e puțin depărtată... In fața insulei Alba din Marea Neagră, pe brațul central al Deltei dunărene (Boreostoma), este portul *Sulina*... care s-a numit de când lumea *Selina*, cum îl pronunță încă poporul, cum se găsește desemnat în *De administratione Imperii*, de Constantin Porphirogenetul și în *Periplul Catalan* din 1375.

Mama lui Apollo și a Dianei (*Seléne*) este *Leto*, în dialect popular pelasg *Lete*. Laguna dintre brațul superior și central al Deltei se numește *Letea* (acest *ea* este o deformație obișnuită în limba română: de exemplu *Manu* a devenit *Manea; Iovis, Iovea; Corbus, Corbea: Vulcanus, Vâlcea*).

Puțin mai înainte de punctul în care Dunărea se desparte

în trei brațe, pe mânerul Tridentului, este portul Tulcea. In legătură cu acest nume, avem de observat aceasta: e-ul intercalat înainte de *a* este același fenomen lingvistic de care am vorbit câteva rânduri mai sus; cât despre *c* este o formă adjectivală obișnuită în româna vulgară (de exemplu o Rusoaică se spune în românește *Rusă*, în româna vulgară, *Ruscă*, la fel *Evree, Evreică; Franceză, Franțuzoaică*). Să eliminăm deci, ca supraadăugate e-ul și c-ul, și rămâne pe deplin *TULA*[8].

Să luăm acum problema mai îndeaproape și să căutăm izvoarele cele mai prețioase, din punctul nostru de vedere, în așa numitul *Folklor* român.

Există în România un gen de incantații, *Colindele*[9]. Acest cuvânt nu este altul decât Calendae. La Crăciun, la Anul Nou, la Sfântul Ion, copiii se adună în grupuri și merg din casă în casă pentru a vesti Vestea cea Bună. Acest lucru se făcea la Romani la calendele lui Ianuarie, în timpul *Saturnaliilor* și al sărbătorilor lui Ianus. Subiectul este un episod sacru care nu are creștin decât numele personajelor; uneori se mimează o dramă sacră în care se găsesc, de exemplu, printre alții, cei trei judecători din Infern. Aceste Colinde nu sunt, bineînțeles, latine, ci urcă la obârșia comună proto-pelasgică, într-o antichitate abisală; ele sunt tot ce e mai misterios în poezia populară română.

Or, toate Colindele încep cu evocarea unei "Mari Mânăstiri Albe" care se găsește într-o insulă; "Marea Mânăstire Albă cu nouă altare", "Marea și Sfânta Mânăstire Albă care se găsește într-o insulă a Mării Negre". Locul e deci arătat cu toată precizia dorită.

Intr-al Mării Negre prund / La dalbele mânăstiri,
Ler, Doamne, Ler[10] / Slujescu-mi nouă preoți
Și cu nouă logofeți...[11]
Iacă Doamne-n prundul mărei / *Hoi Leronda*
Lerului Doamne.
La Mânăstirea cu nouă altare / Mi-ard nouă lumânări,
Sus îmi ard și jos îmi pică / Picătura ce pică
Lac de mir, pârău de vin / Se scaldă Bun
Dumnezeu[12]...
Colo-n sus și tot mai sus / *Oi, Lerondai, Leroi Doamne!*
Unde sfinții toți s-au dus. / E o dalbă mânăstire...
Cu pereții de tămâie, / Ușile de alămâie,

Pe la praguri tot de marmuri / Şi-n lăuntru-i plin de prapuri.
Dar în ea oare cine sunt? / La altar e *Ion cel Sfânt.*
Cu vreo nouă popi bătrâni: / Ruga o fac de săptămâni...
Dar ruga cine-o ascultă? / Măicuţa lui Dumnezeu
Pe braţe cu fiul său. / Fiul ţâpă-un măr în lună
Face luna tocmai plină... / Altu-l ţâpă sus pe soare.
Sus pe soare când răsare / Şi când e la prânzul mare....
De sus de la Tatăl / *Ler. Doamne. Ler!*
S-a ridicat în sus / Un nor mare.[13]
Din norul mare / S-a făcut un Om mare
Cu o Secure mare.../ Şi din Omul mare
S-a făcut o Pădure mare / Şi din Pădure mare [14]
S-a tăiat un Copac mare / Şi s-a făcut o
Mănăstire Albă Mare
Cu nouă Altare / Şi nouă Tronuri de Aur
Cu slove de Aur / In Altarul Mare
E Sânta Maria Mare. / In Altarul Mic
E Sânta Maria Mică. / In Altarul din Mijloc
Maica Domnului şedea / Şi din o carte citea
Lacrimile îi curgea / In slove de aur se făcea:
Priveşte Maica Domnului peste umărul stâng.
Şi nu vede pe nimenea. / Priveşte peste umărul drept
Şi vede pe Ion Sânt Ion...

Mânăstirea Albă e ca un Soare. Lângă Mânăstire e un lac de ulei sfânt şi un râu de vin în care se scaldă şi se sfinţesc Bunul Dumnezeu şi Bătrânul Crăciun. Cărarea care merge de la malul râului la Mânăstire este Calea Sacră.

"După Slujbă" care e foarte lungă, sosesc pe Mare, "într-o Arcă", Sfântul Dumnezeu şi ceilalţi Sfinţi: ei se aşează în jeţuri de aur. Uneori Templul e numit "Mânăstirea Domnilor".

In Ostrovu Mării Negre / *Ia! Voileranda Lerului Doamne.*
După Dealu cela mare / Răsărit-a mândru Soare.
Da nu-i Soare răsărit / Că-i o Dalbă Mănăstire.
Mănăstirea Domnilor. / Nouă preoţi preuţesc
Nouă diaconi citesc / In locaş Dumnezeiesc:
Iar când Popa cel mai mare / Zări ieşind Sfântul Soare.
Se bucură foarte tare / Şi la el că se uita
Şi din gură aşa grăia...

In Dalba Mânăstire Mare / *Aho ! Ler Doamne Ler !*
Mânăstirea cu Nouă Altare / Şi cu Jeţuri aurite.
Da în Jeţuri cine sade? / E Ilion. (Helios)
Lângă el e Maica Precista / Lângă Maica Precista
Şade Bătrânul Crăciun / Lângă Bătrânul Crăciun
Şade Ion Sânt Ion... / Şi Siva Vasilea...

Să dăm acestor personaje adevăratul lor nume:
Bunul Dumnezeu. Ilion. Alion. este Apollo.
Bătrânul Crăciun. *Saturnus Senex*[15] :
Crăciun vine de la *creatione*. deci Bătrânul Crăciun este şi Ciclul.
Sfânta Mamă. *Latona.*
Sfânta Maria Mare. *Gaia.*
Sfânta Maria Mică. *Iana. Diana. Luna.*
Ion-Sânt-Ion. *Ianus.* Sunt admirabil indicate cele două aspecte ale lui Ianus.Chiar şi al treilea aspect. ocult şi sintetic este foarte limpede arătat prin "Sânt" pus între cei doi "Ion".
Siva *Vasilea. Ops Consiva.* divinitate a recoltelor.

Apollo e uneori numit "Bunul Dumnezeu Fiul". Este acelaşi cu *Bonus Deus Puer.* sau *Bonus puer phosphorus.* epitete ale lui Apollo în nenumăratele inscripţii consacrate acestui Zeu şi găsite în Dacia. mai ales în oraşul *Apulum* (Alba Iulia). capitală a provinciei cu acelaşi nume (Dacia Apulensis). numită aşa după Zeu.

In câteva *Colinde* Bunul Dumnezeu apare ca Păstor. cu fluier şi păr de aur.

Pe Muntele Mare / Mândră turmă de oi paşte.
Dar la turmă cine umblă? / Umblă. umblă Sfântul Soare
Cu păr galben / Cu soru-sa cea mai mare.
Cu fluieru-nverigat / Cu toporu-ncolţurat.

Se ştie că Apollo păzea turmele Regelui Admet.

Sus pe Munte Mare / *Ia*[16] *Ler Doamne Ler !*
E-o turmă mândră de oi. / Dar la turmă cine umblă?
Este Domnul Dumnezeu / Cu părul de aur
Cu Soarele pe piept. / Cu luna pe frunte
Sprijinit pe-o lance / Cu-un fluier înverigat.
Aho. Ion ! / Ion-Sânt-Ion !
Zăreşte pe Mare / La dreapta Sfântului Soare
O masă rotundă / De Ingeri înconjurată...

Latona a fost persecutată de Junona care a pus toate

țările să se jure că nu-i vor da azil iubitei lui Jupiter.

Coborât-a coborât / Maica Sfântă pe pământ.
I-a venit vremea să nască / Și umbla din casă-n casă
Nime-n lume n-o lăsa. / Trecu nouă mări.
Și n-o primiră. / Trecu nouă țări
Și n-o primiră. / Trecu nouă munți
Și n-o primiră... / Până fu joi de cu seară [17]
Se-așeză pe-un Deal [18] / Și-așternu fân uscat
Și născu mândru-mpărat.

Este destul de limpede acum că e vorba de cu totul altceva decât de Mituri creștine?

Iată și o altă legendă care se referă la Soare și la Insula Albă: puternicul Soare voia să se însoare: el căuta în Cer și pe Pământ, în Lume și printre Stele, timp de nouă ani, mergând pe nouă cai, dar nu găsi o zână cum își dorea: era una, dar era sora lui, Iana Cosânzeana[19]. O ceru de soție. *Iana* locuia aproape de Marea Neagră, unde e portul *Sulina*, vechiul *Selene*... Ea țesea pe un război de argint.

Mândre Soare, când s-a mai văzut un Frate însurat cu o Soră? Și ca să mai treacă timpul ea îi cere:

Și te-ai bizui / De mi-i isprăvi
Un pod de ceară / Peste Marea Neagră,
Iar la cap de pod / Dalbă Mănăstire,
De ceară curată / Cu popii de ceară, [20]
Noi ne-om cununa. / Soarele pleca,
Cu gândul gândea / Pe loc se făcea
Ce luna poftea. / Apoi se-ntorcea
A se cununa / La mânăstirea Alba... [21]

Dar sub căldura de-amiază, Podul de ceară se topește: Soarele și Iana cad în Mare și se "îneacă"... Mai este nevoie să comentăm acest simbolism atât de limpede? Marea Neagră se chema în vechime *Pontus*...

Să recitim aceste legende: să privim din nou harta, cu această Mare Neagră (*Pontus*) saturniană, ascunzând la sânul său Insula Alba, asezată vis-a-vis de *Selina*, având la nord solara *Cetatea Albă* și puțin mai la sud lunara *Selina*, numite curent în România "cheile Mării Negre" (cheile de aur și de argint ale Puterii sacerdotale și regale, aleMarilor și Micilor Mistere, cheile lui Ianus și ale lui Ion-Sânt-Ion); să privim laguna *Letea*, Tridentul Dunării, având pe mâner, în

"indistincțiune". *Tula*: să facem această observație capitală, înlăturând ultimele ezitări, că toate acestea sunt așezate exact pe paralela 45°, adică în mod riguros la jumătatea distanței între Pol și Ecuator, și vom putea spune parafrazându-l pe Sf. Pavel "că sunt multe lucruri de spus, și grele de explicat pentru că noi înțelegem greu..." Cu toate acestea, pare bine stabilit că Dacia a fost sediul Centrului Suprem într-o vreme foarte îndepărtată.

NOTE

1 Rugăm cititorul să se slujească de o hartă pe tot parcursul studiului nostru, nu numai pentru că e vorba de locuri puțin cunoscute, ci și din cauza simbolismului geografic care va izbi privirile atente. (vezi fig.1)

2 Printr-un fenomen natural, Bizantinii au dat numele de Sciți năvălitorilor slavi din ținuturile locuite în vechime de Sciți; dar sunt în realitate două popoare absolut diferite, după părerea tuturor istoricilor.

3 Foarte exact, Strabon scrie: "Dacii au aceeași limbă ca Geții". (Geografie, VII, 3, 13).

4 Ca mai toți romanticii, Saint-Yves d'Alveydre avea mania să rezolve dificultățile prin jocuri de cuvinte; el spunea că Pelasgii erau de rasă neagră, vom vedea după care interpretare. Or, în afară de citatul din Apollonius din Rhodos, găsim și alte afirmații, la fel de precise, că Pelasgii erau un popor hiperborean. La Dodona, sanctuar hiperborean, Zeus era adorat sub numele de Zeus *anax pelasgikos*. Astfel e invocat de Ahile (Iliada, XVI, 232). Scoliastul lui Pindar (Ol. III, 28, Fragm. ist. ov. II, 387) spune că Hiperboreus era fiul lui Pelasgos. Deci, pentru a arăta rasa primordială, Pelasg ar fi un termen chiar mai corect decât Hiperborean. Este adevărat că poetul Asius spune că Pelasgo s-a născut din "Pământ Negru" (*gaia mélaina*), dar, în afara evidentului simbolism hermetic al acestui cuvânt, termenul desemnează mai ales indistincția primordială. Pentru noi, deci, Pelasgos este numele, în tradiția hiperboreană, al Omului Universal, al lui Adam Qadmon din tradițiile islamică și ebraică. A interpreta "Pământ Negru" prin "Pământ al Negrilor" este

fetişism.

5 Voile d'Isis. Fév. - Mars. 1934.

6 "Aceasta este o funcţiune esenţial "lunară", şi e de remarcat că, după astrologie, masa populară corespunde efectiv Lunii, ceea ce, în acelaşi timp, arată caracterul său pur pasiv, incapabilă de iniţiativă sau de spontaneitate"(Notă de R. Guénon).

7 Am fost izbiţi de asemenea de analogia între marea "interioară" Neagră şi marea interioară Baltică. Danemarca se numea în antichitate Chersonesul cimbric. Or, asemănarea sa cu Crimeia (Chersonesul tauric) este izbitoare: sunt numai dispuse în sens invers în virtutea "legii reflexiei".

8 Nu mai vorbim de numeroasele localităţi din jurul Deltei Dunării cu numele de Tuzla.

9 Reamintim cititorului cu această ocazie, odată pentru totdeauna, că româna este o limbă fonetică, şi se citeşte aşa cum se scrie.

10 Cuvinte, la prima vedere, la fel de neînţelese în limba română ca şi în cea franceză, cu excepţia lui Doamne (Domine). Vom vedea ce se poate gândi despre această misterioasă invocaţie.

11 "Insula Albă a Hiperboreenilor era locuită de cântăreţi din liră..." (Hecateu din Abdera).

12 Această Colindă se numeşte şi "Marea Numărătoare" şi se crede că are o mare putere magică.

13 Nor Mare - posibilitate universală; Om Mare - Om Universal; Pădure Mare - Manifestare integrală.

14 Copac Mare - Polul; e deci Centrul Suprem această Mânăstire Albă Mare făcută din lemnul Polului.

15 Această asimilare se impune: el e bătrân, e rece, dar, ca şi Saturn, cuprinde în el pe Christos, Germene de aur şi Bucurie a Lumii.

16 *Io, Iaho, Aho, Ia* sunt variante ale Marelui Nume inefabil *Evohé, Iao, Io, Iove, IHVH.*

17 Ziua lui Jupiter.

18 Delos

19 Numită de asemenea şi *Ileana Cosânzeana*, principalul personaj feminin din Mitologia română. *Iana* este femininul de la *Ianus* şi de asemenea *Diana* (a se vedea Varron).

20 Adică, vei face un "Pod" între Cetatea lunară (Selina) şi Cetatea Solară (*Leuky*, Alba). Dianei îi erau consacrate albinele. Simbolul Dianei din Efes era o albină. Intr-o inscripţie din oraşul Apulum, Diana este numită *mellifica*. Herodot spune că la Nord de Istru erau albine. Apollo din Delfi a trimis un templu de ceară Hiperboreenilor.

21 Toate versurile din acest capitol şi cele care vor mai urma sunt luate din diferite culegeri de folclor. Pentru a nu încărca studiul cu nume, autorul nu dă indicaţii bibliografice, aşa cum nu-l citează nici pe N. Densuşianu din a cărui lucrare, Dacia Preistorică, este luată o mare parte a materialului brut, şi nici alţi autori care au avut funcţie de culegători. Poate din acelaşi motiv, Lovinescu n-a semnat prima apariţie a acestui studiu cu numele său, ci cu pseudonimul Geticus, ceea ce este o altă formă a anonimatului tradiţional. (Nota edit.).

CAPITOLUL II

MONUMENTE, MITURI, TRADIȚII POPULARE

Folosind simbolismul geografic al Deltei Dunării, am arătat că Dacia a fost, într-o epocă foarte îndepărtată, sediul Centrului spiritual suprem. Trebuie să mai vorbim însă și de o altă analogie foarte grăitoare privind această problemă. Este vorba de Caucas. Se știe că a existat mai întâi un Caucas polar, deoarece se spune că Prometheu a fost legat de axa Polului. Există apoi Caucasul modern. Totuși, punem în fața cititorului câteva extrase de meditat:

Julius Florus (III,5) spune că proconsulul Traciei, Pison, i-a pedepsit pe barbari urmărindu-i în munții Rhodopi; el a trecut apoi în munții Caucas. Or, munții Rhodopi sunt în Tracia...

Geograful roman Julius Honorius, în Cosmografia sa vorbește de două lanțuri de munți numite Caucas, *unul în Europa aproape de Munții Haemus*, și altul la Est de Marea Neagră, în Asia.

Iată o inscripție găsită în Țara Românească (Valahia) aproape de râul Olt, în antichitate Alutum:

Matronis / Aufani (bus) / C (aius) /Jul (ius) Mansue / tus M (iles) l (egiones) / I M (inervae) / p (iae) f (idelis) v (otum) s (olvit) l (ibens) m (erito) fu (it) / ad Alutum flumen secus / mont (em) / Caucasi (Corpus 5929).... pe fluviul *Alutum* (Olt) aproape de Muntele Caucas.

Și în cea mai veche cronică rusească, aceea a lui Nestor (secolul XI): "In partea nordică a Pontului Euxin este

Dunărea, Nistrul și *Munții Caucas*".

In sfârșit, să cităm în întregime epigrama lui Marțial către soldatul Marcellin, plecând în expediție în Dacia: "Soldat Marcellin, tu pleci acum ca să iei pe umerii tăi cerul Hiperboreenilor și astrele leneșe ale Polului getic. *Iată stâncile lui Prometheu.* Iată acest Munte faimos din povești. In curând, vei vedea toate acestea cu ochii tăi. Când vei privi aceste stânci în care răsună imensele dureri ale Bătrânului, tu vei spune: Da, el a fost încă și mai tare decât aceste pietre tari, și vei putea adăuga că acela care a fost în stare să sufere asemenea chinuri, a putut într-adevăr să și formeze genul omenesc". (Epigr. lib., X,46).

La Romani, în cele mai vechi inscripții și în Cântările Saliene, Cerul apare sub numele de *Caelus Manus, Kerus Manus* sau *Duonus Cerus*. Or, în România se găsesc nume aproape identice *Căli-man, Carai-man, Domnul Cer*, date unor Munți sacri ca și unor Ființe. Există în România trei Munți Caraiman și patru Căliman și toți sunt munți sacri. Cel mai important dintre Călimani este denumit și "Tronul lui Dumnezeu" [1]. In poezia populară Cerul este adorat ca divinitate. Este "Cerul Sfânt", "Domnul Cer" (*Duonus Cerus*), "Cerul Inalt", "Bunul Tată". Caraiman-ul (*Cerus Manus*) ne apare ca "Domnul tunetului și al fulgerului", ca "Marele și puternicul Judecător al lumii". Așadar, în tradițiile românești Călimanul desemnează în același timp o Ființă și un Munte. Or, să observăm că numele lui Orpheu are aceeași rădăcină ca și Riphei, Munții hiperboreeni și dacici. Se poate deci ca Orpheus să fie o contracție din *o Ripheus*, Rifeanul, nume care ar desemna în același timp o Ființă și un Munte, ceea ce este exact cazul Călimanului. Toate acestea sunt extrem de importante pentru că arată că Orpheu și Căliman au fost denumiri ale Regelui Lumii. Să notăm de asemenea că Regele Cerului (*Roy du Ciel*) care joacă un rol atât de important în "Gesta" Ioanei d'Arc, și care, după unii, ar desemna pe șeful suprem al Centrului Spiritual care a misionat pe Fecioară[2], Regele Cerului deci este traducerea literală a lui Căliman și Carai-man, una din denumirile Regelui Lumii (sau a uneia din cele mai înalte "hipostase"), în Tradițiile românești în care sunt mai multe denumiri după cum vom vedea în continuare. Se vor vedea de asemenea faptele și argumentele care ne fac să credem în existența unui

foarte mare Centru Spiritual în Dacia, până dincoace de Evul Mediu.

Am văzut că "Bătrânul Crăciun" din tradiția românească este identic cu *Saturnus Senex; Saturnus a satu dicitur*, scrie Macrobius, și este o etimologie admisă unanim (*saturatio, Satya-Yuga*). In românește se spune *Crăciun sătulul*.

Un alt aspect al lui Saturn în România este eroul popular *Novac* (cel nou). In franceză "No(v)el". In greacă, Kronos e numit "*neoteros*" (Hesiod. Theog. V.132), iar în unele tradiții italiene *Noachus* este identic cu *Noach* din Biblie.

Lucru semnificativ, *Novac*, deși nou, este numit "*bătrânul Novac*". Or, aceste contraste sunt cu totul caracteristice lui Saturn: Tânăr - Bătrân, Nou - Vechi, Negru - Alb, Plumb - Aur. Ceea ce este încă și mai remarcabil este faptul că Novac e numit uneori Manea, Minea sau Mihnea, nume care derivă din Manu [3].

Bătrânul Crăciun a domnit aici peste Uriași, înaintea venirii Romanilor ..." El era Regele Păstorilor ... "*Novac* era Regele Uriașilor ..." *Manea-Novac* locuia într-un mare Palat Alb pe un Munte Înalt. "*Manea-Novac* a întemeiat cetatea Seligrad ..." Fiul mai mare al lui Novac se numea *Iovea (Iovis)* și aceasta face să se risipească ultimele incertitudini. *Iovea* reprezintă aspectul benefic al lui *Novac*; el are și un fiu, *Gruia*, care e numit Grozavul și care reprezintă latura de rigoare. Aici, intervine o variantă foarte curioasă a mitului cunoscut: *Novac și Iovea* sunt rivali dar numai în isprăvi și fapte de vitejie. Novac are și un fiu nelegitim, numit de asemenea Iovea, care îl ucide prin surprindere. Iovea cel legitim îl omoară pe ucigaș și îi urmează lui *Novac* în Palatul Alb din Muntele Înalt.

Tatăl lui *Novac* este *Iancu* ceea ce reprezintă o răsturnare curioasă a adevăratei ierarhii. *Iancus* este numele arhaic al lui Janus după cum se vede în Cântările saliene. *Iancus, Iane, Duonus Cerus* [4].

La unele triburi pelasge din Cappadocia, Saturn era adorat ca *Zeus Dakie*; Pliniu îl numește *Dokius filius Coeli*; cu alte cuvinte, el este zeul dac prin excelență și în fapt toată Dacia este pusă sub hieroglifu1 lui Saturn. Există de asemenea și o divinitate colectivă dacică, numită *Dacia felix* asimilată cu Gaia. Această asimilare a divinității colective locale cu marele Principiu feminin era cu totul obișnuită în antichitate.

în legendele românești. *Dacia* e numită *Dochia, Deciana, Baba Gaia*.

Cu aceasta ajungem să vorbim despre altarele care îi sunt consacrate pe muntele sacru, Caraiman. Se spune că aceste pietre reprezintă pe Dochia și oile sale, împietrite de Bunul Dumnezeu, pe care ea îl înfruntase; ceea ce este o variantă evidentă a mitului lui Niobe și a Niobidelor; sunt numite și *Babele*.

Aceste altare se găsesc la 2145 m, pe un imens podiș care, încununează Muntele Caraiman. Nimic mai impresionant decât acest peisaj abstract. Crestele munților înconjurători formează acestui vast podiș marginile unei cupe. Chiar în mijlocul platoului, care poate avea trei sau patru kilometri diametru, se găsesc două grupuri de stânci, alcătuite fiecare din câte trei stânci. Înălțimea lor variază între trei și patru metri. Seamănă cu niște ovare în centrul unei naturi uriașe, așteptând sămânța celestă. Totul este de o teribilă, de o admirabilă goliciune. Peisaj "metafizic" prin excelență, cu iarba sa arsă de vântul aspru al crestelor, fără culori, fără pitoresc, nud...

E o mare neagră piatră / *Ler, Doamne, Ler !*
Și Maica îngenunchiată / - Ca o piatră pe o piatră -
Ca să nască Fiu de piatră...
Și născu Fiul din piatră...
Misterul Misterelor...

În afara acestor două grupuri de câte trei stânci care sunt în centrul podișului, există și multe alte grupuri pe circumferință, dar prea degradate de timp pentru a ne putea da seama de forma lor. Acest platou cu stâncile sale pare să fi fost un imens templu stelar [5] asemănător celui de la Glastonbury. Cele șase stânci centrale grupate în două figuri triunghiulare par să fi fost consacrate celor doisprezece zei principali, și celor douăsprezece constelații zodiacale. Grupurile de pe circumferința platoului simbolizează de asemenea constelații fără să se poată preciza care anume.

La trei ore distanță de aici, formând un același masiv ca și Călimanul, se găsește cel mai sfânt din munții sacri al României, Muntele *Om*. Să scoatem în evidență mai întîi "coincidența" între acest nume și monosilabul sacru al Hindușilor. La Thessalieni, Saturn este adorat sub numele de *Omoloios*, ceea ce este identic cu forma articulată

românească *Om*-ul, mai ales dacă se șterge sufixul *os* care e grecesc. Omul Universal, Saturn, *Papaios*, Bătrânul. Simulacrul său a dat numele Muntelui. Într-adevăr, aproape de vârful *Om*-ului, este o stâncă enormă, de vreo treizeci de metri înălțime, care are o asemănare izbitoare cu un cap omenesc. Bineînțeles, riști să fii taxat de lipsă de seriozitate de toți "specialiștii" dacă îndrăznești să spui că această stâncă a fost sculptată. O simplă coincidență, spun toți acești domni, căci nu pot contesta asemănarea izbitoare. Are spinare tare "coincidența"!... Să constatăm că face bine lucrurile, că împinge grija de adevăr până la imitarea tiarei pontificale dacice; să subliniem de asemenea că țăranii denumesc în mod curent această stâncă Omul și că a dat numele celui mai Sfânt Munte al României.

Chiar pe vârful Omului (la 2550 m), este un *omphalos* uriaș de zece metri înălțime și douăzeci lățime. Este *Geticus Polus*, numit de popor "Osia Lumii" și "Buricul Pământului".

În plus, Muntele Om este traversat de o grotă imensă care e una din cele mai mari din lume, în sensul că nu i s-a dat încă de capăt. A fost explorată pe vreo douazeci de kilometri și atât.

Se spune că Zeul suprem al Dacilor era Zalmoxis. Trebuie să ne înțelegem. "Zeul suprem dacic este fără nume, fără calificare" (Strabon). Este *Brahma Nirguna*, cum trebuie să fie de altfel într-o Tradiție care a fost primordială. Este Cerul senin: tulburarea în natură vine de la demonii furtunii, de la nori, de la grindină. Pentru a-L putea contempla, Dacul trage săgeți în nori. Simplu obicei care, bine transpus, spune multe asupra modalităților de realizare în Tradiția primordială... Zeul este adorat în Munții înalți, în singurătățile în care numai acvilele pot urca. Pură tradiție, uraniană, riguros "monotheistă", pe care nici o orgie dionisiacă n-o tulbură. Cum spune poetul:

"Și decât toată lumea de două ori mai mare"
"În propria lui umbră Zamolxe redispare".
(Eminescu: *Gemenii)*.

Acestui Zeu nemărginit, i se dă numai numele reprezentantului său, *Zalmoxis*. Or, *Zalmoxis* este o funcțiune, ca și *Zoroastru*. Cât despre legenda care face din Zalmoxis un sclav și un discipol al lui Pythagora, trebuie atribuită incredibilei semeții a Grecilor. Chiar și un istoric

profan ca Pârvan o califică în *Getica* sa de "naivitate raționalistă grecească", adăugând: "evhemerismul exista în Grecia mult timp înainte de nașterea lui Evhemer". În realitate, tocmai contrariul este adevărat, căci aici este cazul s-o spunem că "Lumina venea de la Nord". Ceea ce trebuie reținut din această legendă este că până și Grecii fuseseră izbiți de asemănările între învățăturile pitagoriciene și doctrinele daco-trace. De altfel, un Grec, Hermippus Callimachius spune textual că Pythagora era "*Thrakôn doxas mimoùmenos*", discipol al Înțelepciunii trace".

Zalmoxis era o funcțiune saturniană. El este "Omul" al cărui simulacru se gasește pe Muntele *Om*. Istoricul Mnaseas din Patre ne spune că Geții îl adoră pe Saturn pe care-l numesc *Zalmoxis*. (Fragm. hist. gr. III, 153). Și Diogen Laerțiu (1.VIII): "Geții îl numesc pe Saturn *Zalmoxis*". Și Hesychius: *Zalmoxis ho Kronos*. Dacă se elimină din *Zalmoxis* sufixul grec *is*, rămâne *Zal-mox* - *Zeul-Mos*, adică Zeul - Bătrân, care nu e altul decât Saturnus Senex. Dacii îl numeau pe Zalmoxis "Zeul nostru și Regele nostru" (Platon, Charmides, 5).

Marele-Preot dac locuia în muntele sacru într-o peșteră; el era Zeu (Strabon). Nimeni n-avea dreptul să-l viziteze afară de Rege. El nu cobora decât cu foarte rare prilejuri, când avea să dea porunci. Unul din aceste prilejuri a fost foarte semnificativ: sub regele Burebista (contemporan cu August) s-a interzis categoric cultura viței de vie. Marele-Preot, Deceneus, a coborât el însuși din muntele său pentru a întări această poruncă. Or, pentru ca Marele-Preot-Zeu să se deranjeze el însuși, trebuia să fie vorba de altceva decât de un puritanism "prohibiționist". După părerea noastră era vorba să salveze puritatea doctrinei uranice și apolinice dacice de influențele dionisiace ale Traciei, care le primise ea însăși din Orient [6].

Odată la patru ani, națiunea făcea Dumnezeului suprem cel mai înalt sacrificiu: un om care avea marea misiune să ducă acolo sus dorințele națiunii. Și acest sacrificiu era atât de sfânt încât dacă acela care era aruncat în vârful săgeților nu murea aceasta însemna nu că Zeul îl cruța, ci că îl socotea nedemn să se înfățișeze înaintea lui. Asceza cea mai riguroasă ducea la El. Acel care pornea pe Cale trebuia să renunțe la femei, la vin, la carne, și să-și concentreze gândul spre Cel

Veşnic (Strabon).

Mai este şi un alt fapt deosebit în legătură cu casta supremă dacică. Iată ce spune Jordanès, istoricul Dacilor: "Primii dintre ei erau *Sarabi terei*, dintre care se consacrau regi şi preoţi". Exista deci o singură castă pentru funcţiunile sacerdotală şi regală: *sarabii* cumulau ambele funcţiuni. Şi într-adevăr au fost Mari-Preoţi care erau în acelaş timp Regi: Dion Chrysostom vorbeşte de Comosicus care i-a urmat simultan lui Burebista, Regele, şi lui Deceneus, Marele Preot, cumulând aceste două funcţiuni, ca acest rege Anius de care vorbeşte Virgil în *Eneida*:

Rex hominum, Phoebique sacerdos.

Fratele ultimului rege al Dacilor, Decebal, era Mare-Preot. Ce înseamnă aceste lucruri? Că *sarabii* erau deasupra castelor, că erau *hamsa*. Or, faptul că exista încă în plin *Kali-Yuga* o supra-castă *hamsa*, ereditară, vizibilă şi accesibilă, constituie un caz extraordinar de supravieţuire, care demonstrează în acelaşi timp sublimitatea şi importanţa Tradiţiei dacice. Încă o dovadă, printre atâtea altele, că era Tradiţia primordială însăşi, căci numai *hamsa* pot păstra o Tradiţie primordială; subliniem de asemenea că nu se poate vorbi de "esoterism dacic", exoterism şi esoterism fiind în "indistincţiune" în această Tradiţie.

Reprezentantul Zeului suprem nu poate fi decât Regele Lumii sau unul din aspectele sale; acesta a fost şeful suprem al marelui Centru Spiritual care a subzistat în Dacia după deplasarea Centrului Suprem spre Orient. *Zalmoxis*, funcţiune saturniană, desemnează deci pe Regele Lumii [7]. Ceea ce ne face să gândim astfel sunt numele numeroase şi variate cu care este denumită această funcţiune în Tradiţia română populară şi *încă vie*. El este "Bătrânul Crăciun" care a fost "regele Românilor", "regele Păstorilor". El este de asemeni "Bătrânul Novac" care domnea "într-un Mare Palat Alb pe un Munte înalt". El este "regele Românici", Janus (Ion-Sfânt-Ion). În *Colinde* el are locul de onoare lângă "Bunul Dumnezeu" (Apollo). El judecă împreună cu Bunul Dumnezeu pe Adam (funcţiunea de justiţie). "El mijloceşte pe lângă Dumnezeu pentru iertarea oamenilor" (funcţiune de mediator); "el este de mare ajutor lui Dumnezeu", "el este mare Arcaş"; "el potoleşte valurile şi vânturile" (funcţiune de pace). El este Ordonator şi Judecător.

Dumnezeu că m-a trimis / Pământul să i-l măsor
Pământul cu umbletul / Şi ceriul cu cugetul.

El împlineşte unul din cele mai mari mistere din câte există, misterul *Pietrei*:

Sus la *cheia raiului* / Bună ceată mi-e adunată
Tot de sfinţi de aceia sfinţi / Şi-mi citeau, prooroceau,
Şi-mi citeau de Dumnezeu / Şi pe Dumnezeu nu-l ştiu.
Iar Ion-Sfânt-Ion... / Din gură aşa grăia:
- Voi citiţi, proorociţi, / Şi-mi citiţi de Dumnezeu
Şi pe Dumnezeu nu-l ştiţi, / Iar eu vin şi bine-l ştiu
Jos la *cheia* raiului [8]/ În stâlp piatră mi-e-ncheiat.
- D-unde Sfinţii c-auzea, / Ei săltară şi zburară,
Sus mai sus se ridicară, / Cu norii s-amestecară,
Jos mai jos că se lăsară / Pe stâlp de piatră cădea [9]:
Când acolo c-ajungea / Cărţi pe braţe că-şi lua,
Şi citea, proorocea, / De trei zile şi trei nopţi,
Stâlp de piatră în patru crapă / Iată Dumnezeu că scapă.

Ion-Sfânt-Ion este cel care a ridicat Mânăstirea Alba:

Jos la ţară a coborât / Şi-o Mânăstire Albă a zidit,
Către Răsărit de Soare / Cu nouă uşi, cu nouă altare...

Şi aceste versuri care sunt decisive:

Jos la ţară duce-m-oi / *Chei* în mână prinde-voi
Mânăstiri deschide-voi / *Slujbe sânte* face-voi.

El este Ordonator prin excelenţă:

Când s-a pogorât / Domnul pe pământ
Sate a răsădit / Hotare a împărţit.

Să notăm că la Greci *Janus* se numea *Ion, Ìaon*, ceea ce e identic cu Ion. Invocaţia *Io!* cu care încep *colindele* i se adresează: Sfântul Ion din Ianuarie a rămas încă cea mai mare sărbătoare din România. Tot poporul participă la ea. Chiar şi astăzi regele, guvernul, corpul diplomatic merg cu mare pompă pe malul Dâmboviţei. Acolo, Patriarhul aruncă o cruce de aur în Apă. După ea se aruncă cine doreşte şi este răsplătit cel care găseşte crucea. Să notăm de asemenea interesanta observaţie a lui Roscher că templul lui Janus este situat în partea de NE a Forum-ului. S-a văzut misterioasa invocaţie din *Colinde*:

Iaho! Ler Doamne Ler; Io! Leroi. Voleranda

Se vorbeşte în legendele româneşti de un misterios "*Ler-Împărat*". El este cel mai mare Împărat al Lumii... El îi conduce pe toţi... Numai Dumnezeu este mai mare ca el... El

locuieşte într-un Palat aflat într-o peşteră... El locuieşte pe un Munte mare... Nimeni nu poate găsi acest Munte în afară de cel care place lui *Ler-Împărat*... Mulţi Români au găsit Palatul lui *Ler-Împărat* dar nu s-au mai întors de acolo... Toţi curtenii lui *Ler-Împărat* sunt călugări... Mai este nevoie să spunem cine este acest Rege al Regilor? Dar iată ceva şi mai decisiv:

Se vorbeşte în legendele româneşti de o populaţie misterioasă. *Blajinii. Rohmanii. Rahmanii. Rucmanii...* "Sunt Blajini, sunt Sfinţi. Locuiesc la capătul Lumii, aproape de *Apa Sâmbetii*[10]: toţi sunt sihaştri: toţi sunt preoţi: ţara lor se numeşte *Măcărele (Macàron Nesoi* Insulele Preafericiţilor). Porţile Raiului sunt aproape... la Rohmani se găseşte Apa Vie şi Apa Moartă... Cei mai buni sihaştri merg acolo şi nu se mai întorc. La Rohmani soarele nu apune niciodată (Arctica)". Poporul sărbătoreşte şi astăzi "Paştele Blajinilor", "Paştele Rohmanilor", care sunt la o săptămână după Paştele creştin. Femeile aruncă pe râu coji de ouă cu care au pregătit cozonacul de Paşti, pentru ca ele să ajungă la Rohmani, pe Tărâmul Celălalt. Căci Rohmanii nu au nevoie de oul întreg, ca noi păcătoşii: lor le ajunge punga de aer.

"Un Moldovean a plecat cu o barcă pe Marea Neagră. După câteva zile de navigaţie, el văzu un munte înalt care atrăgea barca sa ca "fierul otrăvit" (magnetul). În această insulă locuiau *Rohmanii* sfinţi. El începu să viziteze locurile. Ceea ce minună mai mult pe omul nostru fu Apa *Rohmanilor*, care ardea singură când se punea în ea un fitil. Un *Rohman* îl întâlneşte: - Vrei să fii servitorul meu? - Da, dar cu condiţia ca tu să mă-nveţi să fac această Apă de Foc - Ne-am înţeles. Şi Moldoveanul sluji şapte ani şi învăţă să pregătească Apa de Foc..." Fără comentarii...

"*Rohmanii* locuiesc sub pământ... Odinioară locuiau pe pământ... La sfârşitul Lumii, Dumnezeu îi va readuce pe pământ...".[11]

Şi încă şi aceasta: "Regele Rohmanilor e Ion-Sfânt-Ion".

Şi aceasta: "Şeful Rohmanilor e Ler-Împărat.

Ler. Aleroi. Leru. Leor este Numele. *Mantram*-ul Regelui Lumii. Pe El îl invocă copii când merg cu *Colindele* lor, să vestească de Crăciun, din casă în casă, Vestea cea Bună.

Am găsit *zece* nume desemnând în Tradiţia geto-română

funcţiunea de Rege al Lumii: 1) Bătrânul Crăciun. 2) Ion-Sânt-Ion. 3) Bătrânul Novac. 4) Iovea, fiul şi urmaşul său. 5) Manea. 6) Orpheu. 7) Zalmoxis. 8) Ler Împărat. 9) Căli-man. 10) Caraiman.

În legătură cu *Rohmanii*, trebuie să spunem că cea mai puternică şi cea mai războinică din populaţiile pelasge din Nordul Dunării a fost aceea a *Arimii*-lor. Cea mai veche menţiune o face Homer: uriaşul groaznic *Typheu* care i-a înfruntat pe Zei era din ţara acestor *Arimoi*. El îi numeşte în Odisea *Erembi. Arambes. b* reprezentând sunetul nazal *n*. Dionysos Periegetul îi numeşte *Oresmoi* (munteni). El spune că sunt din neamul Titanilor. Ei sunt numiţi de asemenea *Arimphei. Arimani. Ramni*. Ptolemeu numeşte una din cetăţile Daciei *Rami-dava*.

Nu trebuie să se creadă că numele de Român este nou. În popor, român e echivalent cu ţăran autohton. Când a reorganizat Imperiul, Diocleţian a numit România toate ţinuturile supuse locuite de Geto-Traci: dacă acest nume venea de la Roma, el s-ar fi potrivit mai bine Italiei. Adevărul e că Roma, Romania, România sunt vechi nume pelasge. Resturile unor vechi triburi trace din peninsula balcanică se numesc Aromâni şi vorbesc Româna.

Noi credem că toate aceste nume se trag din acei *Arimoi* homerici, şi aceştia au o legătură cu *Ram*. În mitologia română se vorbeşte de un *Ram-Împărat*. În plus sunt o mulţime de localităţi în legătură evidentă cu al şaselea *Avatâră: Rama* (două localităţi). Ramna, Râm-nic (2 judeţe). Râmeşti, Rima, Rigmani, Roman, Romlia, Rams, Rum, Armeneasca, Armenis, Ormeni, Ramsca, Ramscani etc.

Există în România un curios monument arheologic. Este "brazda lui *Novac*". Are o lungime enormă, ruinată în mare parte, dar nu destul pentru a nu-ţi putea da seama de continuitatea ei evidentă. Începe dinspre Budapesta, coboară între Tisa şi Dunăre, traversează Banatul românesc, pătrunde în Valahia prin "porţile de fier" al Dunării, brăzdează acest ţinut în toată lungimea lui, paralel cu Carpaţii, traversează Moldova sudică, trece Nistrul şi continuă până la Don. Înălţimea sa variază între 1 şi 3 m: prinţul Cantemir, voievodul Moldovei, care a descris-o în secolul XVII, indică acelaşi traseu, dar o arată mai înaltă, ceea ce e firesc. El o numeşte, nu se ştie de ce, *fossa Trajani imperatoris*.

Există ceva mai la nord decât această brazdă şi paralel cu ea "o serie de bolovani şi lespezi traversând Basarabia şi trecând în Rusia"[12]. Şi Cantemir descrie această *seris maximorum lapidorum*.

Quintus Curzius în a sa viaţă a lui Alexandru (VIII. 7) ne povesteşte că eroul macedonean, după ce i-a cucerit pe Perşi şi pe Bactrieni, a făcut o expediţie contra Sciţilor din Europa. El a ajuns la fluviul Don care-i separă pe Bactrieni de Sciţi (detaliu important, căci precizează bine situaţia sciţilor). El trece Donul, îi învinge pe Sciţi şi-i urmăreşte întreaga zi până *dincolo de hotarele lui Liber Pater*. Aceste hotare ale lui Liber Pater constau din mari lespezi şi bolovani, aşezate la distanţe mici unele de altele.

Să observăm că *Ler* poate fi o contracţie din Liber[13], ceea ce nu înseamnă că este de origine latină, ci că cele două nume purced din izvorul primordial proto-pelasgic.

In sfârşit, Herodot ne vorbeşte de *hieroi odoi*, "căi sacre", ale Sciţilor. Ce semnifică această brazdă uriaşă şi aceste căi sacre? Trebuie exclus natural orice caracter utilitar sau comemorativ. O explicaţie trebuie găsită din partea geografiei sacre. Să vedem legendele care dau totdeauna luminile ultime.

S-a văzut că *Novac* este identic cu Saturn. "Această brazdă a fost trasă de *Novac* de la Apus la Răsărit", pentru a învăţa pe Români agricultura. El însuşi a mers cu plugul. Plugul lui *Novac* a fost tras de 12 boi. *Novac* a arat în lungime şi în lăţime. Doi boi, unul negru şi altul alb au tras plugul lui *Novac*. Această brazdă este brâul pământului (nu s-ar putea spune mai bine căci coincide cu paralela 45°, jumătatea distanţei dintre Pol şi Ecuator). *Novac* a vrut să tragă o brazdă peste Buricul Pământului. În timp ce ara, *Novac* a pus să-i cânte muzică nişte *cobzari* (citharezi)[14]. Şi în sfârşit această frază care este una din vocile cele mai pure ale Trecutului, un adevărat diamant tradiţional care luminează unul din punctele cele mai importante ale istoriei sacre:

"Brazda a fost trasă de Ler-Împărat, înainte de a pleca în Orient".

S-a văzut cine era *Ler-Împărat*. Această brazdă pe care a tras-o "de la Apus la Răsărit" arată, între altele, itinerariul migraţiei hiperboreene şi a Centrului Suprem. Această

migraţie venind din Nord a întâlnit Dunărea, acolo unde face un unghi de 90°. Ea a urmărit cursul său inferior şi a intrat în Dacia prin "Porţile de Fier". După o etapă de o durată care ne e necunoscută în acest ţinut, şi-a urmat drumul către Răsărit, condusă de *Ler-Împărat*. Este de notat că această brazdă are în Rusia o uşoară îndoire către Sud. Dacă se prelungeşte linia brazdei către Asia, ea întâlneşte Caucasul... (a se reaminti cele trei Caucasuri, polar, dacic şi asiatic). Aşadar, migraţia hiperboreană a fost verticală până în punctul în care a întâlnit paralela 45°, la jumătatea distanţei dintre Pol şi Ecuator. Acolo, ea s-a împărţit în ramuri orizontale. O parte a migraţiei a urmat verticala până în Grecia. Cât despre ramura occidentală, celtică, a Hiperboreii, itinerariul său ne este arătat de simbolismul geografic, de bunul simţ de asemenea: cursul superior al Dunării[15]. Şi crucea a fost astfel desăvârşită[16]. Celţii s-au amestecat cu elemente străine, mai ales atlanteene. Tradiţia celtică este deci mult mai puţin pură decât Tradiţia dacică[17].

Mai există şi un mit admirabil care se referă în mod vizibil la această brazdă: Era odată un şarpe uriaş care păzea "porţile de fier" ale Dunării; el îi ucidea pe toţi cei care voiau să treacă. El pustia tot ţinutul... Dar bătrânul *Novac* îl atacă în peştera lui, îl răni şi-l sili să iasă afară... Şarpele o luă la fugă urmărit de *Novac*... La Craiova el îi taie cu o săgeată o bucată din coadă, la Olt o alta, şi la fel la Piteşti, la Ploieşti, la Brăila. Era gata să-i taie capul când acesta se aruncă în Mare acolo unde este insula Şerpilor (Alba) şi o otrăvi toată... De atunci se numeşte Marea Neagră... Şapte localităţi cu totul... Din punct de vedere microcosmic, operaţiunea pare un aspect mai curând malefic al trezirii lui *Kundalini*. Dar faptul se petrece evident în Lumea Mare. Se poate vedea ce era geografia sacră "operativă". Numai pe hărţile noastre un kilometru pătrat este asemenea cu un alt kilometru pătrat. Pământul e un organism spiritual, subtil şi corporal. El are linii de forţă, noduri de putere care trebuiau dezlegate, canalizate, sublimate, resorbite (şi nu distruse desigur), operaţiuni supreme între toate rezervate Zeilor sau reprezentanţilor lor, Novac, Ler.

NOTE

[1] Să notăm de asemenea că *Cerus Manus* este identic cu *mégas Ouranós* al lui Hesiod.

[2] A se vedea articolul lui Jean Reyor - " Secretul Ioanei d'Arc ", in *Voile d'Isis*, ian. 1935.

[3] Minos, Menes, Numa.

[4] Să notăm că în românește Ion este numit și Iancu.

[5] A se vedea R. Guénon: La Terre du Soleil, *Études Traditionnelles*, janvier 1936.

[6] Orpheu sfâșiat de Bacchante spune multe despre aceasta...

[7] Zalmoxis e numit de asemenea " Zeul cu dublă Secure ". El este deci în strânsă legătură cu manifestarea lui *Parashu-Rama*.

[8] Două chei : una sus și una jos.

[9] Ascendit a Terra in Coelum iterumque descendit in Terram ; recipit vim superiorum et inferiorum. Sic habebit gloriam totius mundi.

[10] Este *Okeanos*-ul român: încă o denumire saturniană.

[11] " *Agartha* n-a fost totdeauna subterană și nu va rămâne totdeauna " (R.Guénon, *Le Roi du Monde*, p. 91). " Popoarele din *Agarthi* vor ieși din peșterile lor și vor apare pe suprafața pământului " (Profeție a Regelui Lumii în 1890, relatată de F. Ossendovski - *Bêtes, Hommes et Dieux*, p. 262). Se vede ceea ce este Tradiția perpetuă și unanimă.

[12] Raportul căpitanului Zaskuk în Statul Major.

[13] *Solem et Liberum Patrem ejusdem numinis habendum*.

(Macrobius).

[14] După cum se vede, *Novac* împlinea un ritual.

[15] Anticii spuneau că Celții și Geții se învecinau. Am văzut că Baltica a fost o altă " etapă " a Hiperboreii, anterioară Daciei. Acolo a fost poate o altă proiecție " *rajasică* "; ea a constituit pe celții din Anglia și din Irlanda.

[16] Henri Martin: " După Triade, *Hu* a adus pe Kimri din " ținutul verii " numit *Delfraboni* " (în partea unde e astăzi Constantinopole, adaugă un comentator antic).

[17] Dacă se prelungește verticala Pol-Baltica-Dacia, ea traversează Tracia, Arhipelagul, Egiptul, Etiopia, țara lui Kush... se vede că dacă ar mai fi încă o geografie sacră tradițională, acesta ar fi primul Meridian.

CAPITOLUL III

MONEDE, INSCRIPŢII, LEGENDE. ÎNTEMEIEREA ŢĂRII ROMÂNEŞTI

Unul din cele mai interesante aspecte ale tradiţiei dacice este numismatica. Este o problemă deosebită care, studiată dintr-un anumit unghi, ar deschide multe porţi. Monedele dacice se împart în trei categorii:

A. Monede cu legenda *ARMIS* sau *SARMIS BASIL(ens)*

Cele mai numeroase sunt de tipul reprodus în fig. 3. Pe avers, dublul cap de Ianus, pe revers, inscripţia *Sarmis Basil* (regele Sarmis) şi caduceul pus pe carapacea broaştei ţestoase a lui Mercur.

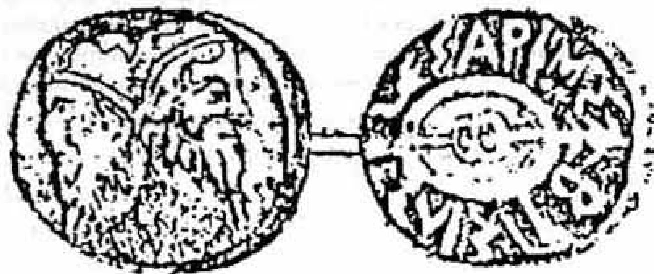


Fig.3

Există de asemenea alte monede care, în locul capului de Ianus, au un mistrţ, cu o săgeată în gură, simbol strict

primordial.

Un alt tip are pe avers un cap simplu cu inscripţia ARMIS BASIL. Pe revers, o citadelă cu un cap de taur pe zidul din dreapta şi *swastika* în faţa porţii.

Să încercăm să explicăm aceste embleme.

Armis şi *Sarmis* par să fie identice cu *Hermes*. *S* este o simplă aspiraţie dialectală, aşa cum în greacă a deveni un *H* aspirat.

Valerius Flaccus, unul din preoţii însărcinaţi cu păstrarea cărţilor sibiline, vorbeşte în *Argonauticele* sale de un rege Scit *Armes*, adorat ca Zeu, care devenise celebru prin iscusinţa sa de a fura cirezile de boi şi turmele de oi ale vecinilor săi ... anecdotă similară cu mitul lui *Hermes* furând boii lui Phoebus. Capitala Daciei era *Sarmisegetuza*. După emblemele care o însoţesc (caduceul), acest nume *Sarmis* ni se pare a indica deci pe *Hermes*, sau mai degrabă pe reprezentantul acestui Zeu, sau o funcţiune sacerdotală şi regală reprezentând pe *Hermes*.

Cât despre fortăreaţă, ea este "Cetatea Soarelui", "Mânăstirea Albă", *Tula*, Centrul Suprem. Dovada indiscutabilă este *swastika* pusă în faţa porţii, care indică de asemenea pe cât de precis posibil, situarea "polară" a acestui Centru. Să notăm în trecere că ţăranii sărbătoresc încă în mod solemn pe Hermes la Întâi Mai (luna zeiţei *Maia*) ; această sărbătoare se cheamă *Arminden*.

B. *Monede cu legenda A(rmi) S IO(n)*

Aceste monede au o formă foarte concavă, ceea ce poate reprezenta carapacea broaştei ţestoase şi de asemenea Cerul, ceea ce este, de altfel, acelaşi lucru.

Pe partea concavă, ele au un cal cu labe de pasăre. Călăreţul e indicat de caduceu. Punctele par să indice constelaţii; pe mai multe monede se observă hierogliful zodiacal al Balanţei.

Capul de om are gura deschisă; pe o latură litera A cu globule, pe cealaltă litera S.

IO(n) sau *Ianus* apar sub diferite forme: IO sau pe altele literele IOI. Este forma contractată a lui Ion = *vox, verbu*. După cum se vede este asimilat *Armis* cu *Ianus*.

C. *Monedele tip Maia*

Una are pe avers capul *Maia*-ei şi pe revers calul, călăreţul său şi inscripţia IANUM ARM ; cealaltă are acelaşi

cap şi legenda echivalentă Maia-ei. Reversul e asemănător celeilalte.



Fig.4

O carte n-ar fi deajuns pentru a adânci admirabilul simbolism al acestor monede. Să lăsăm de-o parte ceea ce s-ar putea referi la "geometria constelaţiilor" şi să notăm un fapt capital: *asimilarea lui Hermes cu Zeul suprem.* Monedele poartă toate inscripţiile şi atributele lui *Hermes*, dar însoţite de simboluri supreme, polare: capul şi numele lui *Ianus*, Cetatea "polară", Calul solar, inscripţia IO(n). Capetele au gura deschisă, semn al Verbului sau Logos, pentru a arăta că *Hermes* este asimilat cu Verbul suprem. Pe mai multe monede este semnul Balanţei care este hierogliful *Tulei*, Centrul suprem. Caduceul hermetic creşte ca o tulpină şi îşi împinge rădăcinile în Calul solar. Din punctul de vedere al alchimiei umane, explicaţia e destul de limpede. Calul este prima *Shakti*, nediferenţiată; Caduceul este *Shakti* polarizată. Dar aici e vorba de lucruri şi mai importante. De ce aşadar această asimilaţie?

Să spunem mai întâi că acest fapt se observă şi în celelalte tradiţii[1]. In tradiţia ebraică, Ingerul solar, *Mikael*, domneşte uneori în Cerul lui *Rafael*, Îngerul lui *Mercur*. Christos se naşte în tribul regal al lui *Iuda*, în loc de tribul sacerdotal al lui Levi. În tradiţia islamică, *Seyidna Aissa, rămânând Stăpânul* prin excelenţă al ştiinţelor spirituale, pe care le va restabili la sfârşitul ciclului, domneşte în Cerul lui Mercur asupra ştiinţelor intermediare, hermetice.

Problema e foarte obscură şi complexă. În substanţă, se pot spune acestea: un ciclu de manifestare realizează în primul rând posibilităţile cele mai înalte şi cele mai pur spirituale ; numai către sfârşitul său vine rândul celorlalte posibilităţi ; din acest motiv Christos, Punct central şi Cheie

de boltă a ciclului, "binevoieşte" să troneze în Cerul lui Mercur, rămânând Stăpânul metafizic prin excelenţă, pentru a permite posibilităţilor intermediare şi chiar grosiere să se manifeste la rândul lor pentru ca să formeze ciclul.

Reproducem în continuare câteva semne de pe o inscripţie dacică: după cum se vede e vorba de ideograme.

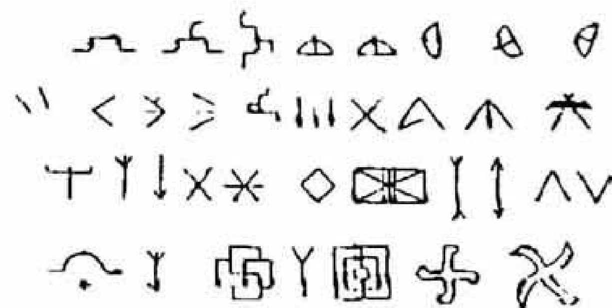


Fig. 5

Toate semnele sunt foarte semnificative. Atragem atenţia asupra următoarelor: al 5-lea din ultima linie, identic cu tripla incintă druidică; al 4-lea, cu hieroglifiul lui *Ianus* al celor două puteri, al celor două chei, al celor două Căi; în sfârşit al 3-lea care este o curioasă formă de swastika.

Swastika în România ar cere ea singură un studiu special. Nu credem să existe o ţară în care să fi fost folosită atâta, în mod tradiţional, bineînţeles[2]. Se găseşte peste tot: în cimitire, în biserici, pe broderii naţionale, pe pergamente voevodale. Ea îmbracă o indefinitate de forme care, trebuie s-o spunem, nu datoresc nimic fanteziei. Iată câteva exemplare:

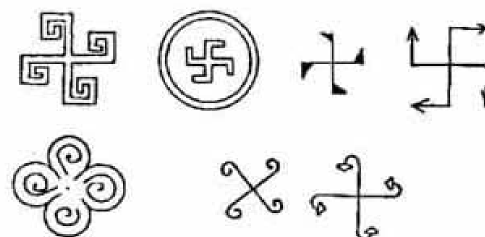


Fig. 6

Nu se poate găsi în mitologia unui popor o doctrină metafizică ; n-ar putea să fie așa pentru că ar fi o contradicție în termeni, mulțimea fiind lunară, iar adevărurile metafizice depășind sfera Lunii. Totuși, în legendarul românesc se pot găsi fragmente dintr-o înțelepciune cosmologică pură. Dăm la întâmplare câteva exemple dintr-un material care e imens:

Asupra creației primului Adam, a Omului Universal: "La începutul începuturilor, nu era nimic decât întunericul și apele. Duhul Domnului mergea ca un porumbel pe deasupra Apelor. Un vârtej de spumă se ridică din care se născu Dumnezeu - Cine ești tu? îl întrebă Domnul . - Eu sunt Dumnezeu. - Din mijlocul Mării se ridică un vârtej de spumă. Din el ieși un vierme care se prefăcu în fluture. Fluturele deveni Dumnezeu iar ce rămase din vierme deveni Diavolul... Soarele e Tatăl. Pământul e Sfânta Maică. Pământul este o insulă de argint cu osie de aur. Focul este Împărat. Apa este Împărăteasă. Pământul e înconjurat de ape. Deasupra sunt Ape, dedesubt sunt Ape. Sfântul Soare este Fața lui Christos, Ochiul lui Dumnezeu. *Steaua polară este Împăratul nostru.* Este veghetoarea Cerului. Ea e Stejarul Câmpului. Focul vine de la Dumnezeu. Dumnezeu stă în el; el e Dumnezeu. Pământul se sprijină pe patru piloni și o osie. Osia se reazimă pe un Balaur care se încolăcește în jurul ei. Pământul se sprijină pe un urs; pe doi pești. Pământul e vegheat la cele patru colțuri de patru Serafimi. Dacă noi nu ținem cele patru posturi, el se va prăbuși. În centru, e un Munte pe care stă Dumnezeu. În centru este o fântână. Cerul este susținut de șapte piloni, păziți de 7 îngeri. *Cei 7 îngeri* veghează asupra lungimii, lățimii, adâncimii, înălțimii și centrului Cerului. Pământul este înconjurat de Apa Sâmbetei. Apa Sâmbetei este matca tuturor apelor. Ea fierbe (apa *Rohmanilor*). Acolo, e Cetatea lui Dumnezeu și Mărul roșu. Toate Apele lumii ies din Mărul roșu, se răspândesc în lume și se întorc la Mărul roșu. (*solve-coagula*, respir și aspir al manifestării). Marea în care e Mărul roșu se cheamă Marea Neagră. Mărul roșu este Osia Pământului. El se găsește acolo unde e Buricul pământului ..."

În sfârșit, am găsit lucruri și mai bune într-o colecție de ghicitori:

- Unde este Buricul Pământului?

- În mine însumi ; sau:

- Acolo unde sunt eu.

Pe Buricul Pământului e un Munte Sfânt. Pe Munte e o Mânăstire de Maici. Dumnezeu trimite prin ele mesaje în lume. Acolo se găsesc Sfânta Miercuri, Sfânta Vineri, Sfânta Duminică.

- Fiul meu cel dulce, când se va sfârși lumea?

- Peste 2000 de ani, Maică.

Mai e un fapt foarte sugestiv. De fiecare dată când legendele vor să exprime forța, măreția, frumusețea, luminozitatea, ele folosesc cuvântul *sur*: Calul *sur*; Vulturul sur ; munții *suri*... Or, în limba română modernă *sur* înseamnă "cenușiu", ceea ce nu corespunde deloc sensului citat de noi; chiar și filologii profani au fost izbiți de acest fapt. Noi socotim că în realitate acest *sur* este "Soarele" din limba primordială[3]. Afirmăm chiar că "întunecarea" cuvântului ne convinge, căci ea corespunde "întunecării" inerente legii de desfășurare a ciclului.

Ajungem acum la un moment capital al tradiției dacice: acela în care suferă o readaptare impusă de desfășurarea ciclului. Dar ceea ce ne interesează cu adevărat este modul acestei readaptări. A existat o altă tradiție, occidentală, ieșită de asemenea din Tradiția primordială, deși mai puțin direct decât cea dacică: e vorba de *tradiția celtică*. Aceasta a suferit o adaptare creștină ; vom vedea dacă se poate spune același lucru despre tradiția dacică.

Ceea ce izbește mai întâi este vitalitatea celtismului în ciuda condițiilor extrem de defavorabile în care s-a găsit. În adevăr, Galia a fost timp de 500 ani romană. Cultul druidic a fost interzis sub Claudiu: Creștinismul s-a dezvoltat rapid; regii franci au fost campionii înfocați ai ortodoxiei catolice, cucerind pentru țara lor titlul de "fiică mai mare a Bisericii", ceea ce nu este un titlu zadarnic cum o cred modernii, ci o consacrare. Franța a fost baza de operațiuni a conversiunii Occidentului; în cele mai rele vremuri, ea a fost o țară organizată, iar viața citadină a fost viguroasă, această viață citadină atât de puțin tradițională... Ei bine, cu toate acestea, e foarte probabil că centre druidice au mai persistat până în secolele XI și XII. Numai în epoca aceasta elementele druidice au fost absorbite de Creștinism, mai ales în legenda Sf. Graal[4].

Ce contrast cu Dacia! Aceasta a fost centrul suprem al

unei tradiţii mult mai puternice şi mai pure decât Tradiţia celtică. Ocupaţia romană a durat numai de la 110 la 275 după Christos, în total 185 ani. Şi mai puţin de o treime din Dacia a fost ocupată: Transilvania şi Oltenia actuală. În tot restul ţării, dacismul a subzistat fără să fie tulburat. Când Aurelian a ordonat evacuarea părţii romane în 273, toţi cetăţenii oraşelor au plecat, iar cetăţile au fost distruse ; n-au mai rămas decât colonii şi ţăranii, deci clasa cea mai refractară la Creştinism (de unde numele de păgâni). De altfel, Creştinismul nici n-a avut timpul să se implanteze. Numai către sec VIII şi IX câţiva misionari au îndrăznit să pătrundă dincolo de frontiere şi câmpii. Apoi, Ortodoxia n-a avut niciodată gustul proselitismului. Centrele spirituale ale Dacilor se găseau în masivele centrale ale munţilor, cei mai sălbatici şi cei mai de nepătruns din Europa. După părăsirea de către Romani, avalanşa invaziilor barbare, care a durat mai mult de o mie de ani, s-a precipitat peste Dacia, făcând astfel imposibilă nu numai viaţa citadină, ci chiar viaţa agricolă. O imensă pădure a acoperit Dacia şi viaţa pastorală s-a generalizat din nou, mai ales în munţii centrali inaccesibili... În jur, barbarii Goţi, Ostrogoţi, Vandali, Gepizi, Slavi, Cumani, Pecenegi, Unguri, Mongoli au făcut vid[5]. Să lăsăm pe istorici să se lamenteze şi să constatăm că acest fapt a ocrotit tot ce trebuia să rămână neviolat... Tradiţia dacică a continuat să subziste netulburată, în afara istoriei care se făcea în jurul ei. Astfel, când în sec. XIII şi XIV au fost întemeiate principatele Moldovei, Valahiei şi Transilvaniei, a căror reunire avea să formeze România modernă, *Dacia era neatinsă de istoric*, ea se găsea, în sensul cel mai riguros şi literal al cuvântului, *în aceeaşi stare ca pe timpul în care domnea peste ea Ler-Împărat.* Şi să nu se creadă că întemeierea principatelor române a însemnat punctul de plecare al unei vieţi politice pentru Dacia. Aceasta a fost aici totdeauna în stare embrionară. Invaziile continue ale Tătarilor, Turcilor şi Ruşilor, au făcut viaţa citadină imposibilă. S-a rămas în stare pastorală graţie desigur şi inteligentei dominaţii turceşti. Când, în 1829, tratatul de la Adrianopole a permis comerţul exterior în Ţările române, nouă zecimi din teritoriu era acoperit de păduri. Şi vom vedea că voievozii români au avut un cu totul alt rol decât acela politic.

Aşadar, *întemeierea celor trei principate româneşti* semnifică o readaptare a tradiţiei dacice la Creştinism? That is the question... Se va vedea de ce credem că se poate răspunde: nu.

Am văzut că Creştinismul n-a pătruns decât foarte târziu în Dacia. Toată spiritualitatea creştină românească provine din afară, din Bizanţ, de la Muntele Athos, din Bulgaria. Liturghia s-a oficiat totdeauna într-o limbă străină, în slavonă mai întâi, apoi în greacă. Numai către secolul XIX limba română a înlocuit limba greacă şi n-a fost ceva tradiţional[6].

Principii întemeietori ai Statelor româneşti sunt legendari afară de unul. Sunt cunoscute miturile lor, nu se cunoaşte istoria lor. Aceste mituri merită osteneala să fie povestite.

Mai întâi, ei au "descălecat" toţi din Transilvania, din toate timpurile centru al Daciei. Ei sosesc dintr-un ţinut "negru" sau sunt ei înşişi "negri". Nici nu mai trebuie să insistăm asupra simbolismului evident al acestei culori.

Valahia a fost întemeiată de Negru-Vodă Basarab[7] care a "descălecat" din ţara transilvană a Făgăraşului, prin "cheile"Munţilor Carpaţi. El şi-a stabilit capitala pe Argeş şi a ridicat mânăstirea Curtea de Argeş, unul din cele mai frumoase monumente ale României. De această Mânăstire se leagă o legendă remarcabilă: "Legenda Meşterului Manole".

"Negru-Vodă" s-a adresat unui arhitect, "Meşterul Manole" şi celor şase "companioni" ai săi (una din variantele legendei). Ei s-au apucat de lucru, dar, iată că în timpul nopţii tot lucrul de peste zi se prăbuşea. Tulburarea zidarilor şi mânia Prinţului. Într-o noapte, Meşterul Manole văzu în vis un înger care îi spuse că, dacă voia să-şi desăvârşească Opera, trebuia în dimineaţa următoare să zidească în zidurile bisericii pe prima fiinţă omenească pe care o va întâlni... A doua zi dimineaţa, Meşterul Manole povesteşte visul companionilor săi şi pleacă la lucru. Dar prima fiinţă omenească pe care o va întîlni este... tânăra sa soţie prea-iubită, Florica... În zadar încearcă Manole s-o scape; tovarăşii săi îl silesc să-şi ţină jurământul. El începe atunci s-o zidească pe Florica în zidurile bisericii ; femeia nu-şi dă prea bine seama ce vrea să facă bărbatul său cu ea, dar, când începe să simtă strânsoarea cărămizilor, ea se plânge: "Manole! Manole! Meştere Manole! Zidul rău mă strânge, Trupuşoru-mi frânge,

Copilaşu-mi plânge". Dar, neînduplecat, Manole o zideşte toată şi, chiar aşa, ea îşi continuă ruga şi plânsul. Biserica a putut fi astfel terminată. Dar "Negru-Vodă" nu vroia cu nici un preţ ca un alt prinţ să aibă o biserică asemenea; el a ridicat schelele, lăsând pe Manole şi cei şase meşteri pe acoperişul bisericii. Ei şi-au făcut atunci aripi de lemn, ca Dedal, dar acestea nu i-au putut susţine; s-au zdrobit rând pe rând de pământ, ultimul fiind Manole...

În locul în care au căzut a ţâşnit câte un izvor, şapte cu totul...

Să remarcăm mai întâi că Mitologia română este plină de biserici care se prăbuşesc şi care nu pot fi terminate decât dacă este zidită "Fata Împăratului" sau dacă este adusă în clopotniţă "Pasărea Măiastră"; de aici, o questă...

Artistul trebuie să pună în Opera sa tot ce e mai bun în fiinţa lui; dar aceasta e o interpretare literară şi destul de profană. Să căutăm altele. Florica, soţia prea iubită a lui Manole, este *Shakti*-a sa, pe care el trebuie s-o zidească în Fundaţia Edificiului. Ea este de asemenea "nodul vital" al bisericii, fără care nici o realizare arhitecturală tradiţională nu poate să existe, acest nod vital pe care e suficient să-l loveşti pentru ca totul să se prăbuşească... Ce perspectivă asupra vechii "arte regale" a Masonilor operativi! *Shaktia* trebuie să facă să urce şi să resoarbă cele şase centre: acestea sunt reprezentate de cei şase meşteri; Meşterul lor este "lotusul" capului, *Sahasrâra*. Scările simbolizează coloana verticală. Ei îşi fac aripi... ştiinţa suflului; mor succesiv, Manole ultimul; ei sunt resorbiţi deci de către *Shakti*, explicaţie cu atât mai evidentă din cauza transformării lor în "izvoare", în element fluid. Acesta este aspectul microcosmic al legendei. "Negru-Vodă", ca iniţiat superior şi ca misionat a realizat aici un suport spiritual, o manifestare pantaculară a misterelor din nou instituite de el, care au fost în definitiv o readaptare a tradiţiei dacice. Simbolismul masonic al legendei nu trebuie să ne facă să credem într-o influenţă occidentală. Ştiinţa sacră a construcţiei este comună tuturor tradiţiilor: de altfel, *Ianus* nu prezida oare collegia fabrorum?

NOTE

1 A se vedea R. Guénon: *Hermès*, în Voile d'Isis, apr. 1932

2 Spunem aceasta pentru că nu ţinem seama de utilizarea care se face în scopuri politice. Dar iată o nostimă anecdotă: un adversar al naţional-socialiştilor români voia să convingă pe un ţăran bătrân că este un semn străin, importat. - Ba nu, răspunde omul nostru, e de pe aici, *îl avem de pe vremea uriaşilor*.

3 În mitologia hindusă, calul Soarelui are numele sanscrit *Sûrya*

4 A se vedea articolele lui R.Guénon asupra Sf. Graal, deja citate.

5 S-a constatat că toate invaziile barbare au trecut mai întâi prin Dacia.

6 Mai târziu, Vasile Lovinescu şi-a amendat această primă părere şi a argumentat existenţa creştinismului străvechi pur, pe aceste meleaguri, prin numeroase studii - vezi mai ales eseurile asupra colindelor şi basmelor lui Ispirescu, publicate în revista Manuscriptum: 1991 (2-4), 1992 (1-4), 1993 (1-4)- în îndelungi convorbiri, corespondenţă şi chiar în însemnări de Jurnal, din care redăm un text referitor la legenda Sf. Andrei:

"*16 august 1965*.

Legenda Sf. Andrei. Găsit într-o albiuţă. Ca toţi copiii legendari, are acelaşi simbolism ca şi piatra unghiului, zvârlită din drum, al cărui rost ziditorii nu-l pricepeau. Îl dau de-a-dreptul apele mari primordiale; deci, fiu adoptiv al Fecioarei, implicit frate adoptiv al lui Hristos. Albiuţa e o arcă; Andrei transmite o înţelepciune a unui alt ciclu. Arca e şi un *barzach*, loc de moarte şi de înviere, de recuperare a primordialităţii, deoarece se identifică cu *luz*-ul. Albia la rândul ei e cert făcută din lemnul Arborelui Vieţii, complementar cu simbolismul Apelor, plasându-se în centrul lor ca un Ax vertical. Ucide mai mulţi oameni, dar, probabil, mai mult ca un *jihad* inconştient. Pus ca penitenţă, de un popă, într-o fântână părăsită, a cărei cheie popa o aruncă într-un râmnic. Fântâna părăsită e aceea a Vieţii, a adevărului, ignorată de umanitatea decadentă; Andrei e pus acolo cu o misiune de paznic, de gardian al unui lucru ascuns, dar care trebuie să se perpetueze. Nişte pescari (iniţiaţi de mare rang) găsesc cheia într-un peşte (Christos), al cărui dicipol Andrei a şi devenit. Fântâna subterană se identifică de asemenea cu lumea subpământeană, Tărâmul Celălalt, Agartha. I se dă să păzească cinci oi albe şi cinci oi negre ; se desăvârşeşte când transformă oile negre în albe şi cele albe în negre, adică operează deplasarea luminilor... Zece e şi numărul *Sefiroturilor*. Iniţiatul face un transfer: transformă *sefiroturile* inferioare în *Sefiroturi* superioare şi *Sefiroturile* superioare în *Sefiroturi* inferioare, acelaş lucru deci. Este aci dealtminteri un fapt indicat foarte bine de Crucea Sfântului Andrei în care braţele inferioare din dreapta şi stânga devin în planul superior, respectiv, braţele din stânga şi din dreapta; e crucea lui Moise şi crucea lui Iacov ".

7 Să se reţină acest nume.

CAPITOLUL IV

ÎNTEMEIEREA TRANSILVANIEI ŞI A MOLDOVEI

Am văzut mai înainte simbolismul legendei privitoare la " întemeierea " Valahiei. Să trecem laTransilvania. Acest principat a fost fondat de celebrul căpitan Ion Corvin de Huniade. Acesta era fiul unui simplu boier de ţară, Voicu, zis *Corvinul*. Iată originea acestui supranume, după legendă[1]: Voicu, soţia sa şi micul Ioan, erau plecaţi în "călătorie". Obosiţi, ei se odihneau "sub un arbore", unde nu întârziară "să adoarmă". Singur micul Ioan rămâse "treaz". El plecă din braţele "mamei" sale, scoase "inelul de aur" din degetul tatălui şi începu să se joace cu el. Trecu un "corb" care "fură inelul" din mâinile copilului şi zbură cu el. Copilul începu să plângă, "trezindu-l" pe taică-său; acesta "ucise" pasărea cu o "săgeată" ; corbul "lăsă să cadă inelul" .

În amintirea acestui fapt, Huniazii luară ca blazon "un corb ţinând un inel de aur în cioc" şi supranumele *Corvinul*. Mit alchimic, evident, căruia orice cititor avertizat îi va descifra cu uşurinţă simbolurile: "Călătoria"; "veghea" sub "Arbore" a lui Ioan căruia îi este destinat "inelul de aur"; "corbul", negru saturnian care pune stăpânire pe inel; captivitatea Soarelui în Saturn ; "trezirea" tatălui; "săgeata" care omorând corbul "eliberează" inelul: oţelul filozofilor care tăindu-l pe Saturn pune în libertate Soarele.

Din toţi întemeietorii de principate, Huniade a avut rolul politic cel mai evident. De altfel, ceilalţi sunt legendari, în timp ce el este istoric. El pare să fi fost nu numai un

rosicrucian, ci un Rosa-Cruce[2]. Că el a atins şi chiar a depăşit starea de om primordial este foarte probabil, dar nu credem că acest nume rezervat iniţierii creştine se potriveşte unui misionat al unui Centru daco-hiperborean. El a fost unul din marii căpitani ai secolului XV; a oprit înaintarea Turcilor şi, împreună cu contemporanii săi, Vlad Ţepeş, voevod al Valahiei, şi Ştefan cel Mare din Moldova, el a organizat rezistenţa pentru o sută de ani şi a îndepărtat de Europa invazia turcească, lăsându-i timp să-şi organizeze apărarea. Totuşi, poate dimensiunea rolului său politic ne face să credem că el a fost un iniţiat mai puţin important decât fondatorii celorlalte principate.

Fondatorul Moldovei a fost un legendar Dragoş, voevod al Maramureşului (ţara Mureşului negru). El a "descălecat" în Moldova prin "cheia" Prislopului (Carpaţii nordici). Un sihastru, Ioan, i-a "arătat drumul". Pe malul unui "râu" el a întâlnit un "bour" (*bos urus*).

Dragoş a pornit să-l vâneze cu "căţeaua" sa, *Molda*. După mai multe zile de urmărire, bourul a intrat în râu, cu căţeaua Molda pe urmele sale. Amândoi s-au înecat. În amintirea căţelei sale, Dragoş a "numit" Moldova râul şi noul Principat. El a ridicat, pe locul unde s-au întâmplat lucrurile, cetatea Baia, prima capitală a Moldovei. Cât despre bour, el a intrat în stema ţării.

Să lăsăm de-o parte, deocamdată, pe sihastrul Ioan, personaj capital, totuşi. *Dragoş* este *Drago, Uroboros*-ul, Miniera. Iniţiat suprem, el ţine în el în indistincţie toate posibilităţile pe care le are ca misiune să le manifeste ritual şi într-un mod particular, pentru întemeierea, în Ordine şi Legitimitate, a noului Principat, după intenţia Celui care l-a misionat. Mitul nu este decât o proiecţie în exterior a lui Dragoş Dragonul.

Bourul este Sulful solar; căţeaua Molda, Mercurul (lunară); vânătoarea simbolizează "liberarea", "coabitarea" lor. Este "lupta Vulturilor şi a Leului" până la extrema lor "debilitate". Reamintim simbolul identic al lui *Mithra*, vânând Taurul, până la epuizarea lui, aducându-l înapoi şi răpunându-l. Este "disoluţia", "lupta celor două naturi", operaţia cea mai importantă din alchimie. "Înecarea" Bourului şi a Căţelei este înecarea Soarelui şi a Lunii, realizarea Materiei prime polarizate, a acestei Ape de Foc,

a acestei Ape Arzătoare, de unde va ieşi Piatra (această Apă care este apa naturală a "Regatului" *Rohmanilor*); şi, în adevăr, Dragoş a întemeiat Cetatea-Capitală Baia. Cetatea de Piatră ieşind din Apele mercuriale. Şi Baia înseamnă de asemenea zăcăminte de aur, atât e de adevărat că o realitate transcendentă trebuie să aibă reflexe pe toate planurile de existenţă. Ţăranii povestesc că în "subterane" se găsesc comori păzite de spiriduşi; că mulţi s-au dus să le caute, dar nu s-au mai întors; că pentru a reuşi trebuie să fii condus de un înger[3].

Cât despre Bour (*Urus* - care este de asemenea Taurul primordial; de observat că *Urus* inversat dă *Suru*...), el joacă un rol capital în legendarul român. Există în Moldova legenda

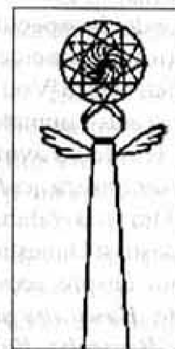


Fig. 7. Dala funerară a lui Negru-Vodă

Bourului Alb; el e, se spune, Tatăl, Strămoşul Moldovenilor. El rătăceşte prin Muntele Sfânt al Ceahlăului (*Caelus*) şi nu se arată decât celor aleşi... Se vorbeşte de unii voevozi care au văzut Bourul Alb. Avem impresia că în Moldova a existat o organizaţie iniţiatică cu acest nume. Altădată, Bourul umplea munţii şi pădurile Moldovei. Puţin câte puţin el a fost însă exterminat. Dar poporul susţine că se mai află încă în "Ţara de dincolo de negură ..." care e tocmai Călimanul, al doilea Munte Sacru al României. Pentru a-i păstra, Dumnezeu a rânduit aici, de la începutul Lumii, neamul *Huţanilor*, al cărui şef se numeşte *Ile (Ilion, Helios*, a se vedea *Colindele*). Altădată, *Huţanii* se întindeau pe toţi munţii. Acum, din cauza răutăţii oamenilor, ei s-au retras pe Muntele Căliman... Or, ţăranii moldoveni dau taurilor numele de Căliman şi există chiar o seminţie a *Huţanilor*. Inutil să

insistăm asupra asemănării legendei *Huţanilor* cu aceea a *Rohmanilor*.

Să revenim la legendele celor trei principate; ne putem da seama de ceea ce era Arta regală a întemeierii Statelor. Datorăm începutului de secol XIX teoria invaziilor fără ţel, a statelor întemeiate la întâmplare. Dimpotrivă, nimic mai socotit, mai puţin spontan, mai pregătit ca aceste "descălecări". Un stat tradiţional nu se făcea ca o republică americană; întemeierea sa constituia Marea Operă.

Dacă simbolismul legendelor de întemeiere este numai hermetic, aceasta nu înseamnă deloc că nu a fost şi altceva mai important. Să subliniem că miturile se referă în mod expres la fundarea Statelor, care e în fond o funcţiune a războinicilor; simbolismul hermetic se impunea.

Vrem să arătăm că această întemeiere nu e decât aspectul cel mai exterior al unei reînnoiri tradiţionale dacice. Reamintim că întemeietorul Valahiei se numea Negru-Vodă "*Basarab*". Mult timp s-a crezut că *Basarab(a)* a fost numele dinastiei domnitoare. Marele istoric român Haşdeu a avut, primul, meritul să arate că acest nume de *Basaraba era acela al unei caste şi nu al unei singure familii*. Dinastia valahă propri-zisă s-a împărţit în două ramuri, Drăculeştii şi Dăneştii, care au domnit pe rând (ar fi multe de spus despre acest Dracul şi această polarizare). Numele de *Basaraba* se descompune în *Ban-Saraba*, prin contracţie *Basaraba*. *Ban* este cea mai înaltă treaptă de nobleţe valahă. Şi *Saraba*? Să ne reamintim de citatul din Jordanes privind supra-casta sacerdotal - regală dacică: *primum Sarabos tereos, qui inter eos generosi existebant: ex quibus eis reges et sacerdotes ordinantur*. "Primii dintre ei erau acei *Sarabos tereos* dintre care se consacrau regii şi sacerdoţii". Rădăcina cuvântului este *Sar*, adică "Şef", "Cap", ca şi *cara, cira, sire, ser, sri*. Cât despre *tereos*, acesta înseamnă "tiară". Deci *Sarabos purtând tiară*. Iar *Ban saraba* erau aceeaşi castă supremă, perpetuată timp de o mie de ani în munţii de nepătruns ai Transilvaniei. *Identitate de castă, deci identitate de tradiţie*, în speţă de tradiţie daco-hiperboreană. Ocultate şi inaccesibile timp de mai mult de o mie de ani, această tradiţie şi *Sarabii* care o păstrau s-au manifestat în această epocă de reînnoire tradiţională care a fost Evul Mediu, atât iniţiatic cât şi politic, pe toate planurile de existenţă[4].

Nimic mai obscur, mai gru de descurcat decât începuturile Principatelor române. Este absolut imposibil să se reconstituie filiaţia exactă a voievozilor. Puţine documente, puţine evenimente, nimic altceva decât legende.

Istoricii au renunţat să mai vadă un personaj istoric în "Negru-Vodă"; şi, într-adevăr, există mai mulţi, în epoci foarte diferite: în 1128, în 1260, în 1350. Iată ce spune un istoric, cuvinte cu atât mai remarcabile cu cât vin de la un istoric profan: "Tradiţia atribuie lui" Negru-Vodă" toate faptele şi chiar monumentele ... *Este personificarea poetică a originilor*, nu este numele unui personaj real ... Este personificarea întemeierii Statului ... " Şi mai departe: "*Este un nume mistic*"[4].

Să spunem aşadar că "Negru-Vodă" sau "Radu Negru" cum mai e numit uneori este un nume colectiv. Este o funcţie, şi o funcţiune iniţiatică-sacerdotal-regală.

Înainte de a vorbi mai pe larg, să remarcăm mai întâi că Negrul este o culoare care, în toate timpurile, a fost în raporturi strânse cu Dacia. Este un simbol hiperborean pentru că este culoarea lui Saturn.

Dacii, ca popor hiperborean, coborau din Pelasgos, născut din "Pământul Negru". Marea dacică este "Neagră". Valahii au fost denumiţi de toate popoarele "Valahi Negri", iar ţara "Valahia Neagră", *Kara, Ulaghi, Kara-Iflak*, de către turci ; *Kara-Ulak* de Sârbi şi Bulgari. Funcţiunea tradiţională supremă la Valahi este "Negru-Vodă". Mai există un fapt demn de remarcat: istoricul Haşdeu, pe care l-am mai citat, a demonstrat că Împăratul Filip Arabul a fost Dac. Nu există nici un document, nici un fapt care să arate că acest Cezar a fost Arab. În schimb, în timpul domniei sale, el s-a ocupat atâta de Dacia încât a ridicat proteste. Dacii începuseră să numere anii după o nouă eră, anul 247, dată înscăunării lui. Cel mai celebru din toţi Cezarii pe care Dacia i-a dat Romei a fost Licinius, cumnat al lui Constantin cel Mare. El era, fără îndoială, Dac[6].

Or, titlul principal pe care l-a invocat Licinius la tronul imperial, era al *descendenţei din Filip Arabul*, ceea ce e o probă decisivă că acesta era Dac. Atunci de ce acest nume de "Arab"? *Este o simplă asimilaţie fonetică*. Ar trebui să se spună Filip Sarabul[7] . Aceste moduri de asimilaţie sunt foarte obişnuite şi nu au nimic de-a face cu jocurile de cuvinte,

ci țin de procedee învecinate cu *Nirukta hindusă*. Nu cităm decât două exemple: Apollo din Insula Albă, *ApollonLeukaios, Leukos* este numit prin asimilare verbală *Apollon Lukos* "Apollo Lupul". Dionisos emanat din *Meru* în mitul grecesc iese din coapsa (*meros*) lui Zeus. Exact în același fel *Sarabus* devine *Arabus*.

Ptolomeu numește râul românesc Jiu, *Arabon potamos*. Etimologul Bezsonov a remarcat că, în poeziile populare ale vecinilor României, Sârbi, Bulgari, Ukrainieni, Românii sunt numiți "Arabi" și ținutul, "Țara Arabilor". Toate acestea sunt în legătură cu simbolismul saturnian al culorii negre și persistența denumirii până în timpurile moderne arată supraviețuirea unei tradiții saturniene.

Aceeași asociație de idei, același "totemism" se regăsesc în "stemele" Principatelor. Pe acelea ale Valahiei se văd *trei capete de Negri*[8]; acelea ale Moldovei sunt și mai remarcabile: *două chei încrucișate*, având fiecare, la extremitatea superioară, două capete de Negri.

După aceste precizări, să revenim la "funcțiunea" Negru-Vodă. S-au găsit, la Curtea de Argeș, morminte voevodale, printre care și unul al unui Radu Negru. Scheletul, îmbrăcămintea, podoabele erau în admirabilă stare de conservare. Giulgiul era acoperit de *swastici*. O coloană sculptată împărțea în două dala funerară. Din extremitatea sa ies două ramuri; deasupra este un heptagon; peste el, o stea cu 12 colțuri într-un cerc închizând cele 24 raze ale unei roți "dinamice" ale "vortexului cosmic", emanate dintr-un punct central (fig.7).

Ne găsim, incontestabil, în fața unui pantaclu, al unei reprezentări a unui Centru Spiritual. Coloana simbolizează Polul sau, ceea ce înseamnă același lucru, pe Șeful Suprem al acestui Centru, a cărui funcțiune, " Negru-Vodă ", era un aspect sau un reprezentant. Bipolarizarea celor două ramuri arată că acest centru are prelungiri și în lumea manifestată. Heptagonul și steaua cu 12 colțuri închisă într-un cerc constituie vârful coloanei, imposibil de arătat altfel decât prin această licență sculpturală. Nu insistăm asupra legăturilor dintre 7 și 12 în toate tradițiile[9].

În cazul de față, ele simbolizează constituirea economiei

însăși a Centrului Spiritual, ca de altfel toate simbolurile zodiacale și planetare[10]. Cât despre cerc, este Centrul Spiritual însuși. Printre podoabele mormântului, să notăm închizătoarea de aur a centurii mortului: un castel cu 4 turnuri. În centru, sub poarta de intrare, *e o lebădă cu cap de femeie*, simbol hiperborean, apolinic și primordial, ca și *hamsa* care erau *saraba*. Castelul de Aur simbolizează, natural, același Centru.

Acum, *ce Pol reprezenta funcțiunea "Negru-Vodă"*? Am fi tentați să credem că este cel mai mare dintre toate, și cu aceasta ajungem la punctul cel mai misterios, în inima, în cheia de boltă, în nodul vital al tradiției daco-române.

Se știe că numele fondatorului este legat uneori de toată dinastia și desemnează chiar funcțiunea. Așa a fost, de exemplu, cazul numelui lui Cezar, care s-a legat de acela al tuturor împăraților, chiar aceia care nu aparțineau de *gens Iulia*, chiar împărații germanici.

Ceva asemănător s-a petrecut în România. Toți principii români, valahi, moldoveni, sau aparținând dinastiei române, care au domnit peste Imperiul bulgaro-român, toți au purtat înaintea numelui și titlului lor o silabă misterioasă: *IO*. *Io* Dragoș Voevod ; aici odihnește *Io* Ștefan Voevod; această biserică a fost făcută de *Io Radu Voievod*, *Io* Mihai Voievod, *Io* Căliman Voievod, de la fondatorii antici până în secolul XIX.

Traducerea acestei silabe prin "Eu" n-a fost niciodată luată în considerare. Astăzi toți istoricii, oricât de profani ar fi, sunt *unanimi* în a admite că acest *IO*, este *Ion*... Dar dificultățile nu fac decât să înceapă căci dacă au existat voievozi români cu numele Ion, ei au domnit târziu, și au fost personaje destul de nesemnificative. Iată acum istoricii care dau din colț în colț pentru ca să găsească de care Ion se leagă voievozii români, acești voievozi care țineau atât de mult la această legătură încât puneau silaba *Io* chiar înaintea numelui lor de botez.

Cititorii acestui studiu vor fi ghicit desigur adevărul. Acest Ion nu e nici un om, nici un personaj istoric: *este o funcțiune*. Acest *Io* este Regele Dacilor: "*Tatăl nostru Ion-Sânt-Ion*", desemnare în Tradiția română a lui Ianus ; este deci Regele Lumii sau aspectul său de Rege al Cerului (Căli-

man), din care se trag imediat Negru-Vodă, Dragoş şi urmaşii lor. Este Polul Iniţiaţilor întemeietori, al Misionaţilor. Este motorul imobil al funcţiunii de acoperire "Negru-Vodă", coloana care se găseşte pe piatra funerară a unuia dintre ei. Este *Io din Colinde*. Ei îşi puneau acest nume înaintea numelui lor, pentru a arăta că El este adevăratul Suveran al ţării, şi ei doar simpli mandatari. *Io* Dragoş Voevod înseamnă Dragoş, Voevod *secundum ordinem Iani*[11]. Se ştie că titularul unei funcţiuni nu trebuie să posede în mod necesar toată realitatea ei. Alte persoane, necunoscute, pot să fie adevăraţii posesori. Şi lucrul acesta a durat până în secolul XIX când "paşoptiştii", podoabe ale cursurilor lui Edgar Quinet şi Michelet, formaţi pentru a guverna în cabinetele particulare de la Café Anglais, au devent stăpâni pe destinele României, preferând investitura "prin Voinţa naţională" aceleia a Regelui Lumii.

Se va observa că în Europa ceilalţi suverani au fost "mediaţi", în timp ce principii români au fost "imediaţi". Or, este un lucru izbitor: dacă principii români au jucat un rol politic considerabil, în orice caz el este disproporţionat cu această formidabilă investitură. S-a descoperit sigiliul unui "Negru-Voevod" care aduce o lumină hotărâtoare asupra acestei probleme. Pe circumferinţă se citeşte, pe o panglică: *Io Radu Nig(r)u, pris(+)ns 1128. Io Radu Negru, anul 1128.* Figura centrală seamănă cu aceea... a lui Jupiter Olimpianul! Un androgin gol, în afara mijlocului, bărbos, aşezat pe un tron, arătând, cu mâna care ţine sceptrul, Cerul, iar cu cealaltă, Pământul. Vom fi de acord că aceasta nu este o figuraţie creştină. Suntem în prezenţa Omului primordial, a Omului gol care reuneşte în el puterile Cerului şi ale Pământului, aşezat pe Tronul Regelui Lumii. Căci de el este vorba; şi faptul de a se figura pe un sigiliu funcţiunea "Negru Voevod" înlătură şi ultima îndoială şi arată, cu toată limpezimea dorită, de la cine emana această funcţiune (ca şi voevozii români).

Toate acestea demonstrează că funcţiunea sacră a voevozilor români a fost de o cu totul altă natură decât politică şi că manifestarea acestei funcţiuni semnifică înainte de orice o reînnoire misterică, o readaptare a tradiţiei dacice, impusă nu de Creştinism, ci de legile ciclice, ceea ce i-a permis

să rămână dacică. De aici o mulţime de indicaţii pe care nu ne putem gândi să le dezvoltăm: "climatul" hiperborean actual al poporului - ceea ce sociologii numesc "păgânismul" său; marile sărbători hiperboreene păstrate încă şi astăzi cu religiozitate: Sfântul Ion, Paştele Blajinilor, *Arminden* (Sărbătoarea lui Hermes), sărbătoarea lui *Ilion* (Helios), Sfânta Maria Mare şi Sfânta Maria Mică, nenumăratele şi încă vii ritualuri şi obiceiuri "păgâne", folosirea *swasticei*, confreriile de "masoni" până în secolul XVII, starea de "barbarie" supraistorică a principatelor, toate acestea şi încă multe alte lucruri ne fac să ne gândim că dispariţia acestui Centru de tradiţie daco-hiperboreană este cu totul recentă. Avem un document *care ne dă chiar data acestei dispariţii*, cum se va vedea într-un alt studiu. Observaţiile care se pot face asupra tuturor acestor lucruri sunt nenumărate şi imposibil de enumerat. Să cităm una ca exemplu. Se ştie că în ciclul arthurian, Josif din Arimateia, plecând pe o corabie cu Sfântul Graal, spre Marea Britanie, s-a oprit îndelung în cetatea *Saras*, al cărui Rege era *Evalac*, care a devenit *Mordrain*, Regele rănit. La sfârşitul Questei Graalului, "din cauza păcatelor Bretonilor", Galaad, Perceval şi Bohor s-au îmbarcat cu Sfântul Potir în aceeaşi corabie, care îi duce până la Cetatea *Saras* al cărei Rege devine Galaad; acesta "a închis" Graal-ul în "Templul Spiritual" al acestei Cetăţi[12]. Din *Saras* au ieşit Sarazinii, spune povestea ... *Saras, Sarabii, Evalac, Valahii; Sarab* transformat în Arab, denumire populară a Negrului, la fel ca *Sarrasin* (şi Maur) în Evul Mediu occidental. Resorbţia Graal-ului în "Templul Spiritual" din *Saras*[12], tot atâtea lucruri formidabile, greu de precizat, nu atât din cauza lipsei de fapte, ci pentru că sunt inefabile ...

NOTE

1 Reamintim că reproducem cu grijă terminologia legendei şi că punem între ghilimele toţi termenii semnificativi.

2 Teosofiştii au făcut din el contele lor de Saint-Germain, ceea ce

este supărător. Dar nu s-ar putea ca, auzind anumite lucruri, ei să le fi interpretat în maniera lor fantezistă? Adevărul e că cele trei personaje, Huniade, Rakocsi și Saint-Germain, au fost poate trimiși ai aceluiași Centru.

3 Ca un adevărat misionat, *Dragoș* a dispărut cum a venit: nu se știe ce a devenit. Primul voevod istoric al Moldovei a fost *Bogdan* (Darul lui Dumnezeu), și țara s-a chemat multă vreme *Bogdania*, țara dată de Dumnezeu.

4 În 1444 un cronicar grec îl numește pe voevodul Vlad Țepeș, Vlad Saraba.

5 Onciul D.: *Origina principatelor române*, p. 32.

6 Europius: *Licinius imperator est factus, Daciae oriundus.*

7 Reamintim că Sarabii erau casta sacerdotal-regală dacică.

8 În popor, "Negru" și "Arab" (Harap) sunt echivalente.

9 A se vedea articolele lui Argos: *Des Sept, des Douze et de quelques uns de leurs mystères. Voile d'Isis, 1931.*

10 Cf. R. Guénon. *Le Roi du Monde*, p.47.

11 Că n-a fost o simplă adaptare la Creștinism, o arată chiar transformarea numelui de Ianus în Ion-Sânt-Ion. Tripla natură a lui Ianus este ușor de văzut aici. Nu trebuie să fii mare învățat ca să vezi despre ce e vorba. Aceasta înseamnă că "acoperirea" nu era prea groasă, că era chiar transparentă. Elita spirituală a rămas deci hiperboreană. A-l desemna pe Ianus prin Sfântul Ioan de Iarnă și Sfântul Ioan de Vară, ca în Occident, înseamnă într-adevăr o adaptare creștină ; a-l desemna prin Ion-Sânt-Ion nu este atât o precauție, cât o insinuare, o incitare.

12 Ulterior, autorul a remarcat că în Maramureș există localitatea *Sarasău*, ca și muntele *Pop Ivan*, care nu înseamnă altceva decât Preotul Ioan. Ținutul respectiv este deci Țara Preotului Ioan, o altă specificație a locului de retragere a Sf. Graal (Nota edit.)

CAPITOLUL V

BASMELE ȘI SIMBOLISMUL LOR

Am ajuns acum la așa-zisul *folk-lor* român al cărui studiu trebuie făcut în lumina observațiilor lui René Guénon pe care l-am citat la începutul lucrării noastre.

Basmele române oferă cercetătorului o arie de studii de o importanță și de o vechime puțin obișnuite.Această arie este atât de vastă că ar trebui multe volume pentru a rezuma și a interpreta basmele și legendele existente.Trebuie să ne resemnăm să rezumăm pe scurt câteva teme și să le dăm o interpretare sumară.În general, simbolismul este în ele atât de vizibil că orice cititor cât de cât informat va descoperi ușor sensul esoteric.

În general, tema basmului românesc este o "căutare". Eroul căutat este *Făt-Frumos*, un fel de prinț fermecat dar al cărui nume înseamnă în mod exact Fecior-Frumos.El este totdeauna Predestinatul, Așteptatul, Eliberatorul; după cuvântul Psalmului , "el e ales din pântecele maicei sale". Câteodată, se naște cu o carte în mână . Cea pe care el o eliberează este *Iana* sau *Ileana Cosânzeana*, Frumoasa cu cosița de aur, care îi este destinată. După mii de lupte și obstacole, sfîrșesc prin a se însoți. Aceasta e pe scurt, dar sunt nenumărate variante, și numeroase mituri și simboluri care se altoiesc pe această temă.

Făt-Frumos este fiul unui împărat care se numește *Împăratul Verde* sau *Împăratul Roșu, Alb, Galben* sau *Albastru*. *Făt-Frumos* este singurul fiu sau cel mai mic din cei trei fii. Totul e la el excepțional: "El creștea într-un an

cât alţii în zece". *Iana*[1] sau *Ileana* este, sau zână, sau fată de împărat. *Făt-Frumos* merge s-o caute, fie pentru că e atras irezistibil de ea, fie pentru că i-a fost răpită. Furii sunt de obicei *Zmeii*, cuvânt intraductibil, semănând oarecum cu uriaşii. Pentru a defini caracterul lor, s-ar putea spune că sunt fiinţe de esenţă "nemrodiană", crude, sălbatice, implacabile dar de o bravură şi un curaj supraomenesc. În ciuda acestora, ei sunt o rasă pe cale de dispariţie, o rasă dintr-o altă epocă, şi *Făt-Frumos* este acel care scapă lumea de ei.

Să vedem forţele bune şi cele rele care ajută şi care se opun eroului în căutarea sa. Începem cu primele:

În primul rând e *Calul năzdrăvan*, s-ar putea spune că joacă un rol mai important chiar decât eroul. El are şase sau douăsprezece aripi; fără el, *Făt-Frumos* n-ar putea reuşi. Este prietenul, sfetnicul, forţa vie a stăpânului său care fără el nu poate nimic; simbol solar şi poate chiar "avataric", deoarece calul este unul din simbolurile lui *Vishnu*. Oricum, *Calul năzdrăvan* este adevăratul erou, cheia de boltă a poveştilor populare.

Printre celelalte personagii care simbolizează forţele benefice, cităm pe Sfânta Luni, Sfânta Miercuri, Sfânta Duminică, aspecte feminine de arhangheli planetari; în sfârşit diverse animale:pajura, leul, ursul, lupul, câinele.

Principalele forţe vrăşmaşe sunt mai întâi *Zmeii* de care am vorbit mai sus, diverse făpturi numite *Sfarmă- Piatră*, *Strâmbă-Lemne*, şi mai ales *Muma pădurii*. În fine, *Balaurul cu şapte capete* care păzeşte pe *Ileana Cosânzeana* şi podurile.

Să arătăm acum câteva teme care revin mai des: Era o dată un Împărat şi o Împărăteasă care n-aveau nici un copil. Ei se roagă mult la Dumnezeu (sau chiar se duc la un vrăjitor)şi Împărăteasa rămâne grea. Puţin înainte de naştere, copilul începe să ţipe în pântecele mamei sale şi nimic nu-l poate face să tacă. În sfârşit, Împăratul îi promite să-i dea de soţie pe *Ileana Cosânzeana, Frumoasa cu cosiţa de aur*, şi copilul se potoleşte. În altă variantă, împăratul spune: "taci copilul meu, căci îţi voi da "*Tinereţe fără Bătrâneţe şi Viaţă fără de Moarte*", ceea ce este acelaşi lucru[2]. La şasesprezece ani, copilul porneşte s-o caute cu *Calul Năzdrăvan*.

În unele variante, *Ileana* este logodită cu *Făt-Frumos*. Ei

merg să se cunune când *zmeii* o răpesc, sau, chiar Ileana pleacă singură când eroul face o greşală: "Nu mă vei regăsi decât pe *Tărâmul celălalt*", îi spune ea. Acest Alt Tărâm nu este Infernul creştin, ci Tartarul, lumea subterană.

Alteori, Împăratul, tatăl voinicului,are în grădina sa un măr care face *mere de aur*. Un necunoscut fură fructele şi nimeni nu-l poate prinde. *Făt-Frumos* îl răneşte noaptea, fără să-l vadă, dar, luându-se după urmele de sânge, ajunge până la *Tărâmul Celălalt* şi descoperă că hoţul e *Ileana* care îi cere astfel ajutor. Voinicul trebuie să învingă mii de greutăţi: se luptă cu *Zmeii trei zile şi trei nopţi*; trebuie să omoare *balaurii cu şapte capete care păzesc podurile de aramă, de argint, de aur* sau pădurile de aramă, de argint, de aur. Se găsesc deci simbolizate nu numai cele şapte trepte iniţiatice sau cele şapte "centre", ci şi repetarea operaţiei.

În alte basme, balaurul cu şapte capete păzeşte fata împăratului sau împăratul construieşte o biserică a cărei turlă se năruie în fiecare noapte. Un vrăjitor îl asigură că nu se va mai dărâma dacă se aduce în ea *Pasărea-Măiastră*. *Făt-Frumos* pleacă s-o caute şi găseşte că *Pasărea-Măiastră* nu e alta decât *Ileana*. Cei doi eroi ai noştri se cunună şi turla e terminată (cununia *Soarelui* şi *Lunei* alchimice şi împlinirea Marii Opere). Eroul *eliberează* pe iubita sa de pe Tărâmul Celălalt şi revine în lumea umană pe o *pajură*. Alte dăţi trebuie să-şi desfăşoare căutarea într-un timp foarte scurt... Întâlneşte într-o pădure întunecată pe *Murgilă* şi-l leagă de un copac ; face acelaşi lucru cu *Miazănoapte* şi cu *Zorilă*. Într-un cuvânt, *suspendă Timpul*.

După ce învinsese *Zmeii*, *Făt-Frumos* exclamă: "Ce păcat că nu putem duce aceste palate în lumea oamenilor !". "Ia acest bici, şi plezneşte cu el de trei ori peste palate" îi spune *Ileana*. Palatele se prefac într-un "măr de aur" pe care voinicul îl bagă în sân şi-l aduce în lumea omenească ... Potrivit exemplu de resorbţie în indistincţiune, cu ajutorul Biciului.

Uneori, Ileana este fata unui împărat. Făt-Frumos se angajează slujitor la trei zâne; primeşte poruncă să nu se îmbăieze niciodată în *baia* lor la *începutul primăverii* (intrarea *Soarelui* în semnul Berbecului). El se grăbeşte să calce această interdicţie şi părul său devine de aur. Fuge luînd cu sine trei costume, unul de aramă, unul de argint şi altul de

aur, cu *Soarele pe piept și Luna pe umeri.* Apoi se tocmește ca grădinar la împărat, tatăl Ilenei. Își ascunde sub o bășică de porc frumosul său păr de aur și se îmbracă cu haine proaste; nimeni nu-i ghicește identitatea... afară de *Ileana* care are o presimțire... Într-o duminică în timp ce împăratul și curtea sa merg la biserică, Făt-Frumos își pune hainele de aramă, încalecă pe calul năzdrăvan și ... răscolește toată grădina. Ileana care rămăsese la palat îl vede de la fereastra sa. După această ispravă, Făt-Frumos se duce la biserică. Toată lumea îl admiră pe frumosul necunoscut și îmbrăcămintea sa. La întoarcere, poruncește calului să repare toate stricăciunile și grădina devine și mai frumoasă decât era înainte . Scena se repetă alte două duminici la rând cu diferența că Făt-Frumos îmbracă costumul de argint și apoi costumul de aur. Nimeni nu ghicește în grădinarul murdar și amărât pe cavalerul care strălucește în biserică ...

Împăratul vrea să-și mărite fata; el poruncește pețitorilor să treacă pe rând pe sub un foișor: *Ileana* își va arăta alegerea aruncând un *măr de aur* în capul alesului ... Cum ea nu vrea să lovească nici un pețitor, împăratul poruncește la toți oamenii din curte să treacă și ei și, spre mirarea tuturor,Ileana aruncă cu mărul de aur în grădinar. Împăratul e obligat să-i cunune, dar îi gonește din casă. Ei merg să locuiască într-o colibă murdară și respingătoare pe dinafară, dar strălucind de aur pe dinăuntru, și *pe unde se pătrunde într-un palat subpământean* ...

Un vecin al împăratului îi declară război. Făt Frumos se duce pe furiș, în hainele sale de aramă, pe câmpul de bătaie și, la momentul critic, se aruncă de *deasupra unui munte* asupra vrăjmașului și-l pune pe fugă. Lucrul se repetă de trei ori, deoarece dușmanul atacă de trei ori pe împărat, iar Făt-Frumos își pune pe rând hainele de argint și de aur. La sfârșit, se descoperă identitatea eroului și împăratul îi cedează ginerelui tronul[3].

În această poveste sunt tot atâtea simboluri câte fraze. *Făt-Frumos* care își ascunde părul de aur și se acoperă cu haine mizere este prețioasa "materie" care are aspectul cel mai fără valoare, este aurul filozofal în negrul saturnian. Distrugerea grădinii de către cal este eliberarea forței "șerpuitoare", condiționată de distrugerea omului vechi, este

"putrefacția alchimiștilor", reducția la haosul primordial. După fiecare distrugere, Făt Frumos se duce la biserică; trebuie remarcată aici alternanța acțiunii și contemplației, de lucrare și de rugăciune, după terminologia lui Kunrath ... Operația se repetă de trei ori: aramă, argint, aur. Din acest moment simbolismul basmului devine cu totul remarcabil. Ce a făcut calul? A distrus și apoi a reconstruit *grădina*, adică *a operat în planul orizontal*; ca urmare, eroul se însoțește cu Ileana; aceasta înseamnă că s-a realizat în sensul *amploarei*, că a realizat perfecțiunea stării umane; coliba sărmană care ascunde un palat desemnează *punctul central* al acestei stari, al acestui plan.Celelalte trei isprăvi (calul care coboară ca un fulger din vârful unui munte asupra armatei vrăjmașe) corespund la trei operațiuni în sensul exaltării, în sensul Razei Cerești verticale, urmând axa polului în mod limpede simbolizată de munte. Mai există ceva: bătălia simbolizează acel haos indispensabil și prealabil coborârii Razei cerești care-l va organiza dându-i *vibrația* inițială necesară[4]. "Coborârea calului" este deci un simbol al *Fiat-Lux*-ului. Într-adevăr, povestea spune că "el mergea ca un *vârtej* prin oștirea dușmană în care făcea mare măcel". Aceasta este moartea germenilor, "tăierea pruncilor" de către Irod de care atât de mult vorbesc textele hermetice... Nu credem ca, în tot *folklorul* cunoscut, să existe o poveste de un simbolism atât de transparent și care să vădească o cunoaștere inițiatică atât de profundă.

Dar mai este încă ceva: în povestea precedentă, operațiunile se succed în mod lent, etapele se parcurg una câte una. Știm că există și o altă cale, cunoscută în special în hermetismul occidental și în anumite școli tantrice, "Calea directă" care arde etapele, care e extrem de primejdioasă, chiar mortală, dar foarte rapidă. Or, am găsit o poveste care arată cu toată claritatea posibilă această cale: ea se intitulează *Fata Împăratului Roșu*.

A fost odată un împărat care se chema *Împăratul roșu*. El avea o singură fată, cea mai frumoasă care se văzuse vreodată . Nenumărați regi, prinți, boieri și viteji o ceruseră de soție, dar împăratul îi alunga pe toți. În sfârșit, el s-a hotărât să supună pretendenții la următoarea încercare: a pus să se construiască un turn înalt și a așezat fata în vârful

lui; a înfipt în zid, la aceeaşi înălţime, o suliţă în vârful căreia a atârnat o coroană de aur... Apoi Împăratul a vestit pretutindeni prin vestitori că-şi va da fata aceluia care va sări cu calul său atât de sus ca să ia coroana... Nenumăraţi cavaleri şi-au găsit moartea, căci împăratul nu ierta înfrângerea şi dădea morţii pe cei care nu reuşeau. La sfârşit, *Făt-Frumos*, pe *Calul năzdrăvan*, a sărit până la *coroană* şi a luat-o astfel odată cu fata.

Ni se pare că aceasta înseamnă să fie lucrurile spuse pe nume: Deşteptarea violentă a lui *Shakti* n-ar fi putut fi arătată în mod mai limpede. Turnul simbolizează coloana vertebrală; *fata împăratului şi coroana* se referă la un aspect superior al lui *Shakti*, fără îndoială la "centrul" *Sahasrâra*. Calul este *Kundalinî* deşteptată în mod violent care nu întârzie la centrii intermediari, ci sare până la ţelul Suprem. În sfârşit, mulţimea de pretendenţi care n-au reuşit şi care au fost ucişi de "Împăratul care nu iartă", reaminteşte primejdia extremă a acestei căi.

Am putea multiplica în mod indefinit exemplele, dar acesta de mai sus ni se pare destul de edificator şi destul de semnificativ pentru a nu mai insista.

NOTE

1 Diana, femininul lui *Ianus*.

2 Cf. Basmul *Tinereţe fără Bătrâneţe şi Viaţă fără de Moarte* (colecţia Ispirescu).

3 *Făt-Frumos cu părul de aur* (colecţia Ispirescu)

4 Acţiunea Razei Cereşti nu este efectivă decât dacă produce, prin reflexia sa pe unul din aceste planuri (sau stări de fiinţă), o vibraţie care propagându-se şi amplificându-se în totalitatea fiinţei, iluminează haosul ei cosmic sau uman" (R.Guénon: *Le Symbolisme de la Croix*, p. 175).

CAPITOLUL VI

OMUL UNIVERSAL

În articolul, deja citat, asupra Sfântului Graal, René Guénon ia în considerare posibilitatea ca un om să fie ales de o organizaţie iniţiatică, datorită talentului său literar, pentru a expune anumite mituri iniţiatice; şi aceasta, fără să fie necesar ca să-şi dea exact seama de semnificaţia reală a operei sale. Aşa ar putea fi cazul scriitorului Ion Creangă, redactorul basmului *Harap-Alb* pe care-l va expune studiul prezent.

Pentru cititorul nefamiliarizat cu literatura Europei de răsărit, vom spune că Ion Creangă este unul din cei mai mari scriitori români şi că el a ridicat un gen de proză la un grad de perfecţiune, nemaiatins niciodată apoi, nici chiar de departe. Un om ciudat acest popă răspopit, de o vigoare rablesiană, nevinovat şi profund, fals necioplit, naiv şi perspicace, ţăran rafinat, enorm şi delicat ca un elefant. Mâinile sale aspre şi blânde au creat o proză densă, aerată, bogată, reunind toate sevele pământului şi nuanţele cerului, sălbatică şi voluptuoasă. La aceasta se adaugă un perfect dar de credibilitate.

Adevăratul său nume este Ştefănescu ; Creangă este un pseudonim sau, mai exact, numele de familie al mamei sale. Or, Creangă în româneşte înseamnă "ramură" şi are echivalent numele *Ram*... Acesta era autorul lui *Harap-Alb*, lucrare clasică ce se găseşte la îndemâna oricui ; orice Român de patrusprezece ani l-a citit şi totuşi nimeni încă n-a bănuit că e un profund simbol iniţiatic, de vână hiperboreană, ceea

ce arată, între altele, că nu e mijloc mai bun pentru a ascunde sensul profund al unui mit decât să se facă din el o operă de geniu.

Acest mit are o multiplicitate de sensuri pe planuri foarte diferite. Le vom studia pe cele două principale: primul care se referă la o realizare inițiatică deplină (călătoria infernală: Micile și Marile Mistere) și al doilea care se referă la un simbolism "avatâric", în speță la acel al lui *Parashu-Râma*.

Numele eroului, *Harap-Alb* înseamnă Arab-Alb, Harap fiind o deformare populară a lui Arab, or, în popor, termenul Harap nu se aplică deloc poporului Arab; este pur și simplu, echivalentul lui "Negru" ("Este negru ca un *Harap*"; "acest boier avea *Harapi* în slujba lui").

Harap-Alb, deci, este *Negru-Alb*, *Yin-Yang*-ul. Negrul având aici o importanță ce depășește de departe hermetismul și se referă la indistincțiunea lui *Prakriti*. Ca *Yin-Yang*, *Negru-Alb* este corelația Esență-Substanță, prima polarizare a Principiului, ea însăși încă nemanifestată. *Harap-Alb*, nume androginic, este o desemnare a Omului Universal, căruia eroul va trebui să-i realizeze în mod efectiv posibilitățile integrale când îl va primi într-un fel inițiatic, cum o vom vedea mai departe. Nu ne putem gândi să dezvoltăm aici multiplele sensuri ale acestui simbol : trimitem cititorul interesat la articolul lui Guénon asupra dublei spirale[1].

Să trecem acum la un alt ordin de idei. Am arătat mai înainte importanța culorii negre în istoria inițiatică a Daciei unde are, înainte de orice, un sens de primordialitate. Negrul este culoarea lui Saturn, a Bătrânului Crăciun, Zeul Dac prin excelență. Pelasgos, tatăl lui Hiperboreus s-a născut din "Pământul Negru"; mama dacică este o Mare Neagră (*Mare Cronium*). România este denumită de vecinii săi ca "Pământul Negru" sau "Pământul Negrilor" (acesta este sensul cuvântului Valah). Aceste date, la fel ca și toate celelalte expuse în cursul studiului nostru, ne fac să ne gândim că România a fost una din "Etiopii"[2], și că foarte importanta funcție sacerdotală "Negru-Vodă", reprezentând Șeful Suprem al Centrului dacic (*Cali-man*, Rege al Cerului), era aceea a unui Preot Ioan, cum o arată și silaba *IO* de investitură.

Am citat observația etnologului Bezsonov, că în poeziile populare ale Sârbilor, Bulgarilor, Ucrainienilor, România

este denumită ca "Țara Arabilor". Am arătat de asemenea asimilarea făcută între "*Sarab*", nume al castei supreme sacerdotal-regale a Dacilor, și "*Arab*", acest termen având exact același sens pe care-l are azi în popor și în *Harap-Alb*, adică acela de Negru; am citat cazul cel mai celebru, acela al împăratului Filip Arabul care era în realitate Filip Sarabul. Reamintim, în fine, că *Basarabii*, castă care a fondat inițiatic în evul mediu principatele române, erau identici *Sarabilor*.

Toate acestea arată că *Harap-Alb* (Arab-Alb) este mitul autentic hiperborean al unui *Sarab Alb*, ceea ce este de o excepțională importanță, mai ales dacă ținem seamă de redactarea sa aproape contemporană.

Înainte de a merge mai departe e necesar să deschidem o paranteză asupra semnificației rădăcinilor *rab* sau *rav* ale cuvântului *Sarab*; aceasta nu ne îndepărtează de subiectul nostru, ci dimpotrivă.

Aceeași rădăcină, dar inversată, *bar* și *var*, denumește Mistrețul, simbol strict hiperborean al prezentei Kalpa (*Shri-Shvêta-Varâha-Kalpa*), al Centrului Suprem (*Vârâhî*), al Tradiției Primordiale și al Păzitorilor săi. Rugăm cititorii să reciteascā articolul lui René Guénon "Mistrțul și Ursul"[3]; va sesiza atunci toată valoarea considerațiilor ce vor urma.

Această rădăcină este foarte răspândită în limba română. Mistrețul mascul se numește *vier*[4]. Izvoarele de apă minerală sunt denumite cu termenul de *Borsec*, de *Borca* sau *Broșteni*; există stațiuni termale ca *Borsec*, *Borca* sau *Broșteni*. Una din regiunile sacre ale României este "*Vrancea*" (în vechime numită "*Varanha*"); o alta este "Țara Bârsei" care și-a dat numele unei faimoase specii de oi, "Bârsana", și, lucru curios, ciobanii români se folosesc, pentru a-și aduna oile, de cuvântul-cheie: *bârr...* ceea ce este interesant dacă ne amintim de simbolul lui *Ram* și dacă se știe că berbec se spune în românește la perechea oii. Reamintim și numele de Boristen, Piriboridava, Brașov, Bran. Pădurea unde era păzită Lâna de Aur se numea *Sybaris* (Pădurea Mistrțului ca Brocelianda), termen identic cu cel al râului românesc Sabar. Cel mai ilustru din regii daci este *Burebista*; profetul hiperborean *Abaris* este și un Mistreț; apare, în *Argonautica* lui Valerius Flaccus sub numele de *Sacer vater Varus* avertizând Sciții de sosirea Argonauților. Poporul scit al Avarilor, care a locuit în Dacia timp de mai multe secole,

este poporul lui *Abaris*[5].

Am arătat că *bar* şi *var* apar uneori sub forma inversată de *rab* sau *rav*. Aşa este cazul cuvântului *Sarab*, denumire pentru *Hamsa* dacică, ce sunt prin urmare, Mistreţi, ceea ce este natural dacă ne gândim că Tradiţia dacică este hiperboreană. *Basarabii*, nume sub care reapar în Evul Mediu, sunt şi ei Mistreţi. Vecinii României numesc această ţară "Pământul Arabilor"; or, am menţionat deja asimilarea dintre *Sarab* şi *Arab*, ceea ce înseamnă că "Pământul Arabilor" vrea să spună "Pământul Mistreţilor", pentru că e "Pământul Sarabilor". Am văzut că *Sarab* se descompune în *Sar* şi *rab*, primul termen, *sar*, însemnând Şef, Cap, Domn (alt indiciu de primordialitate) identic cu *Shri, sire, sir, ser*, al doilea, *rab*, Mistreţ. *Sarab (sar-rab)* este *Domnul Mistreţ*, identic cu *Shri Varâha*, ceea ce capătă o deosebită importanţă dacă ne amintim că actualul *Kalpa* se numeşte *Shri-Shweta-Varâha-Kalpa*. Deci *Sarabii* sunt Păzitorii, prin definniţie, ai Tradiţiei Primordiale. *Harap-Alb (Arabul Alb, Sarabul-Alb) este prin urmare Mistreţul Alb*, sau mai precis: *Harap-Alb este Arab-Alb, Sarab-Alb*, termen care se desparte, cum am văzut: *Sar-rab-Alb, Domnul Mistreţ-Alb*, deci *Harap-Alb* este traducerea literală a lui *Shri-Shwêta-Varâha (Sar = shri, rab = var, Alb = Shwêta)*.

Mai este un fapt foarte important. Am semnalat importanţa *Urus*-ului în Tradiţia românească. *Urus* se zice în română *bour* sau *zimbru* şi regăsim iar aceeaşi rădăcină. Explicaţia este, după părerea noastră, în faptul că Europa, "Pământul Taurului" şi în mod mai exact Dacia, devenind la un moment al ciclului sediul Centrului suprem, s-a identificat prin forţa lucrurilor cu "Pământul Mistreţului" (*Vârâhî*) şi i-a luat rădăcina. Găsim foarte semnificativ că trei animale ciclice atât de importante ca Mistreţul, Berbecul şi Taurul au în româneşte aceeaşi rădăcină (*Vier, Berbec, Bour*).

Deci *Harap-Alb* este *Domnul Mistreţ Alb*. *Harap* este, am văzut-o, o deformare a lui *Arab* sau *Arav* (în româna populară). Dacă inversăm întregul cuvânt şi nu numai silaba *rav*, obţinem iar *Varah*.

Era odată un crai care avea trei feciori. Şi acest crai avea un frate mai mare, care se numea Verde-Împărat şi care locuia la celălalt capăt al lumii. Împăratul Verde nu avea feciori; el scrise fratelui său, craiul, să-i trimită unul din ai lui

pentru ca să-i urmeze la tron. Se oferi feciorul cel mare al craiului; se pregăti, alese un cal bun şi arme şi porni. Dar craiul, pentru a-l încerca, se îmbrăcă într-o piele de urs şi se aşeză la capătul unui pod, să-l întâlnească. Calul se sperie şi feciorul craiului se întoarse ruşinat la tatăl său... Aceeaşi păţanie i se întâmplă şi următorului născut.

Acest cuplu frăţesc al unui Împărat şi unui Crai, domnind fiecare la un capăt de lume, este una din temele obişnuite ale legendelor române. Totdeauna superiorul este cel care n-are copii[6], şi inferiorul este cel care are şi care îi trimite fratelui mai mare. Aceasta ni se pare să corespundă unei polarizări a Autorităţii supreme în Putere sacerdotală şi în Putere regală. Prima nu produce, nu acţionează în afară, ceea ce este simbolizat prin sterilitatea sa cu totul exterioară. Funcţiunea războinică este cea care trebuie s-o protejeze, s-o apere. Fratele mai mare este totdeauna Împăratul Verde; iar, culoarea verde[7] este aceea a lui *Ganesha* a cărui apropiere cu *Ianus* este cunoscută ; reamintim simbolismul hindus al lui *Skanda*, Domnul Războiului care protejează meditaţia lui *Ganesha*, Domnul Cunoaşterii... *Skanda şi Ganesha* sunt dealtminteri reprezentaţi ca fraţi, fiind şi unul şi altul fii ai lui *Shiva*[8], principiu comun al celor două Puteri. Este exact acelaşi simbolism şi aceeaşi funcţie pe care o exprimă în Tradiţia română perechea Împăratul Verde - Craiul, al doilea trimeţându-şi unul din copii (de obicei pe cel mai mic) primului pentru a-l apăra şi a-i succede. Această pereche îl constituie pe *Ianus* cu două capete[9]. Travestirea Craiului în Urs specifică foarte bine că e vorba de *Puterea* războinică. Şi traseul eroului care, din fiu de Crai, de *Kshatriya*, devine Împărat Verde simbolizează reunirea celor două Puteri în Principiul lor comun şi în aceeaşi persoană.

Acesta este primul sens al simbolului; în acest caz deosebit, nu e totul în ordine. Într-adevăr. Craiul îşi lasă fiii să plece în silă; el se travesteşte în urs; ceea ce le ia gustul de plecare. Vedem aici o aluzie la predominanţa *Kshatriy*-lor, revoltaţi, căreia i-a pus capăt *Parashu-Râma*. De fapt, Craiul nu este chiar revoltat contra fratelui său, Împăratul Verde, ci, cum o spune textual basmul "mulţi ani trecuse la mijloc decând aceşti fraţi nu mai avuse prilej a se întâlni amândoi, pentru că ţara în care împărăţea fratele mai mare era tocmai la o margine a pământului; şi crăiia istuilalt la altă margine ;

şi apoi, pe vremile acele, mai toate ţările erau bântuite de războaie grozave, şi drumurile pe ape şi pe uscat erau puţin cunoscute... " ceea ce arată cel puţin o slăbire a legăturii dintre cele două Puteri şi o uitare a caracterului real al raporturilor lor. Craiul, Ursul acceptă să trimită pe unul din fiii săi, dar în acelaşi timp ar fi vrut să-l împiedice să plece. Această opoziţie prefăcută va deveni revoltă deschisă, cum se va vedea mai departe.

Din punct de vedere microcosmic, Craiul ni se pare a corespunde Materiei Saturniene, asimilată Plumbului Filozofilor, minieră care conţine toţi germenii buni sau răi şi care se lasă cu greutate "separată". Şi de ce se înspăimântă Calul şi o ia la fugă? Deoarece este un cal ca toţi ceilalţi şi nu materia cerută... " Sulful nostru nu este sulful comun; Mercurul nostru nu este mercurul comun", acesta este refrenul obişnuit al Hermetiştilor [10].

Al treilea fiu al Craiului a fost foarte întristat de păţania fraţilor mai mari; iese afară în grădină şi începe să plângă. În timp ce plângea şi sta pe gânduri ce să facă pentru a scăpa de ruşine, îi apare deodată înainte o bătrână cerşetoare gârbovă de bătrâneţe.

" - Da' ce stai aşa pe gânduri, luminate crăişor? zise baba; alungă mâhnirea din inima ta, căci norocul îţi râde din toate părţile şi nu ai de ce să fi supărat. Ia, mai bine miluieşte baba cu ceva.

- Ia lasă-mă-ncolo, mătuşă, nu mă supăra, zise fiul Craiului, acum am altele la capul meu.

- Fecior de craiu, vede-te-aş împărat ! Spune babei ce te chinuieşte; că de unde ştii, poate să-ţi ajute şi ea ceva.

- Mătuşă, ştii ce? Una-i una, şi două-s mai multe: lasă-mă-n pace, că nu-mi văd lumea înaintea ochilor de necaz.

- Luminate Crăişor, să nu bănuieşti, dar nu te iuţi aşa de tare, că nu ştii de unde-ţi poate veni ajutor.

- Ce vorbeşti în dodii mătuşă? Tocmai de la una ca d-ta ţi-ai găsit să aştept eu ajutor?

- Poate ţi-i a mirare de una ca aceasta? zise baba. Hei, luminate Crăişor ! Cel-de-sus varsă darul său şi peste cei neputincioşi; se vede că aşa place sfinţiei-sale. Nu căuta că mă vezi gârbovă şi zdrenţuroasă, dar prin puterea ce-mi este dată, ştiu dinainte ceea ce are de gând să izvodească puternicii pământului şi adeseori râd cu hohot de nepriceperea şi

slăbiciunea lor. Aşa-i că nu-ţi vine a crede, dar să te ferească Dumnezeu de ispită ! Căci multe au mai văzut ochii mei de-atâta amar de veacuri câte port pe umerele acestea . Of ! Crăişorule ! cred-mă, că să aibi tu puterea mea, ai vântura ţările şi mările, pământul l-ai da de-a dura, lumea aceasta ai purta-o, uite aşa, pe degete, şi toate ar fi după gândul tău. Dar uite ce vorbeşte gârbova şi neputincioasa! Iartă-mă, Doamne, că nu ştiu ce mi-a ieşit din gură ! Luminate crăişor, miluieşte baba cu ceva !

Fiul craiului, fărmăcat de vorbele babei, scoate atunci un ban. Atunci baba îi dezvăluie că ea e sfânta Duminică şi că el va deveni peste puţin timp "un Împărat, care n-a mai stat altul pe faţa pământului ! aşa de iubit, de slăvit şi de puternic... " Îi porunceşte să-i ceară tatălui său calul, armele şi hainele cu care a fost mire, şi-i arată cu exactitate metoda prin care poate descoperi acest cal. Apoi, el "o vede învăluită într-un văl alb, ridicându-se în văzduh" După ce învinge refuzurile repetate ale tatălui său, Crăişorul obţine ceea ce îl sfătuise Sfânta să ceară.

Sfânta Duminică, această "Bătrână a Timpurilor", este Zeul Solar, Apollon hiperboreanul, Dea Syra, Zeiţa Solară. Ea este cea care alege eroul şi îl anunţă că va deveni "cel mai mare Împărat al Lumii, Împăratul Verde, *Ganesha-Janus*, cum n-a mai stat altul pe faţa pământului de iubit, de slăvit şi de puternic", deci cu atributele Carităţii cosmice, ale Gloriei şi ale Forţei, cu alte cuvinte Stăpânul celor Trei Lumi, Cauzală, Intermediară şi Corporală. Ea îl investeşte, ceea ce este semnificativ, când se ştie că Regele Lumii este o specificare a lui Mikael. Iar Vălul Alb în care dispare învăluită este marca Autorităţii Supreme. Eroul a avut o "revelaţie" în sensul strict al cuvântului.

Crăişorul purcede apoi la descoperirea "Calului", după ritul indicat de Sfâna Duminică; duce o tavă plină cu jăratec în faţa cailor din herghelie... Toţi se retrag îngroziţi, afară de unul şi cel mai bătrân, cel mai răpciugos din toţi; el se repede şi apucă o gură de jăratic... Supărat, fiul Craiului îi trage cu frâul în cap... Calul nu se sinchiseşte şi apucă iar o gură de jăratic. Fiul îl loveşte iar în cap. Calul nu renunţă şi înghite şi a treia oară jăratecul; crăişorul îl loveşte din nou şi-i pune frâul în gură... Atunci bătrâna gloabă se scutură de trei ori şi se transformă într-un tretin cu douăsprezece aripi: "Sui pe

mine, Stăpâne, zice el fiului de Crai"; zboară apoi întâi până la nori şi se lasă în jos; apoi zboară până la Lună, iar a treia oară până la Soare, câte odată pentru fiecare lovitură cu frâul şi ca reacţie concordantă; eroul ia în mod virtual în posesiune cele trei lumi, a căror cucerire efectivă va face subiectul întregului basm. Eroul a descoperit adevăratul Agent, el a eliberat pe *Shakti*, captiva unei materii vulgare şi de dispreţuit. Lovită la cap, formidabila putere a Şarpelui se trezeşte şi zboară până la Nori, până la Lună, până la Soare. Şi a fost deşteptată prin Ştiinţa şi Regimul Focului. Eroul şi-a construit vehiculul său de foc. În ce priveşte loviturile de frâu, sunt o aluzie foarte directă la puterea cheilor, lucru foarte rar; fiecare lovitură de frâu sau învârtire de Cheie deschide Poarta strâmtă a uneia din cele trei lumi.

Craiul vrea să-l încerce la pod la fel ca pe fraţii mai mari, dar şi-a găsit omul: abea scapă neucis. Atunci îi liberează trecerea şi-i dăruieşte pielea de Urs; îl sfătuieşte să ia seama la Spâni şi la oamenii roşii...

Şi în mod firesc, de trei ori, fiul Craiului întâlneşte un Spân care îi oferă serviciile... pe care sfârşeşte prin a le accepta. Traversând o pădure întunecată (la selva oscura), eroul şi Spânul găsesc o fântână adâncă, fără roată, fără cumpănă. Spânul se coboară să bea: - Ei, stăpâne, ce apă bună; vino să bei ! Crăişorul uitând orice grijă *coboară*; celălalt *urcă* şi lasă să cadă capacul pe gura fântânei... Ameninţă pe fiul craiului că-l lasă să moară dacă nu-i spune cine e şi unde merge. Celălalt trebuie să-şi mărturisească identitatea şi scopul călătoriei: - Bine. De-acum înainte, eu voi fi fiul craiului, iară tu vei fi sluga mea, şi aceasta va dura *până când îi muri şi iar îi învie*. De-acum înainte, te vei numi *Harap-Alb* (Negru-Alb).

Să cercetăm ce înseamnă acest misterios "Spân". Menţionăm în trecere că, din toate timpurile, barba a fost considerată în Orient ca un semn de sfinţenie. Preoţii şi călugării trebuie s-o poarte în mod obligatoriu şi să n-o taie niciodată, la fel ca şi tantricii. Insuficienţa sistemului capilar e considerată ca un semn de sterpiciune, de goliciune şi de uscăciune...

Dar mai există ceva care e sterp, gol, uscat... aceasta e Piatra sau Sarea, dublu aspect al aceluiaşi "Principiu de Sezisabilitate", după expresia lui Böhme, deşi, exact vorbind,

Piatra este într-un mod mai sintetic şi mai principial, ca... *Luz*-ul de exemplu.

În stil religios s-ar putea spune că eroul "moare", dar această interpretare ni se pare destul de superficială pentru un mit iniţiatic. În realitate, el a procedat în deplină cunoştinţă de cauză după cum vom încerca să explicăm. Pentru a folosi un simbolism hiperborean, fiul Craiului s-a aflat, la un moment dat, în punctul de despărţire al literei Y în cele două braţe. El avea de ales între cele două căi, şi, ca şi Hercule, o ia pe cea mai grea.

Într-adevăr, eroul era deja iniţiat virtual. Primise o investitură (o influenţă spirituală), devenise stăpânul Calului, care-l făcuse să parcurgă cele trei lumi; învinsese Ursul Kshatriyas, cu alte cuvinte domeniul subtil. Toate acestea erau destul de complete, dar destul de uşoare şi în mod indiscutabil virtuale. Era deci în următoarea dilemă: ori să rămână şi să se mulţumească cu această situaţie sau, dimpotrivă, să se întoarcă, să reia totul de la început şi în amănunţime şi să le realizeze în mod efectiv. Aceasta este ceea ce alege el.

Dar nu este realizare efectivă fără Sare şi fără Piatră, aspecte ale Principiului de Sezisabilitate sau de Fixare; Fixarea este condiţia *sine qua non* a efectivităţii. Volatilul şi Mixtul nu pot da niciodată decât o realizare virtuală ; numai atunci când intervine Fixul, consimţământul se corporifică, devine realitate pozitivă şi permanentă. Dar pentru a "prepara" aceşti Fixativi, Sarea şi Piatra, trebuie să se centreze pe ele: piatra se află în măruntaele pământului; trebuie căutată, readusă şi scoasă din starea de "cădere", şi pregătită; acesta este scopul principal al coborârii în infern. Eroul coboară, în mod conştient, lucid în fântâna cu trepte şi prin aceasta face să urce Spânul-Piatra în mod automat, după cum coborârea tipsiei balanţei face să urce cealaltă. Se centrează pe Piatra-Spân în timpul acestei vizite în stările infraumane, pentru a o rectifica şi *în mod necesar* şi-l face *Stăpân* aspru şi nemilos, *după însăşi măsura* aspiraţiei sale spre o realizare efectivă şi totală. Numai prin moartea şi învierea iniţiatică va ieşi victorios din această robie necesară şi liber consimţită, şi Piatra însăşi, Nucleul său vital este aceea care îl înştiinţează... Va fi a doua moarte iniţiatică, întrucât prima s-a petrecut acum Deci aceasta nu este o "cădere" ci

o "coborâre", şi cea mai bună probă că e aşa este că tocmai în acest moment primeşte numele iniţiatic de *Harap-Alb* (*Negru-Alb*), cel mai înalt care poate exista deoarece este de asemenea al Omului Universal. În această operaţie primejdioasă (care este o moarte), el îşi pierde vechea individualitate, pierde tot, afară de un lucru: Calul. Rămâne stăpânul Agentului. N-a lăsat să-i cadă *dorje* din mâini. La toată această parte a mitului se aplică în mod foarte exact cuvântul evanghelic: "Căci acela care vrea să-şi salveze viaţa o va pierde; dar acela care îşi va pierde viaţa pentru Mine o va câştiga".

În termeni mai generali, Spânul este aspectul "negru" *(Harap)* al eroului, pe care acesta îl eliberează în vederea lucrării iniţiatice. Se produce o cataliză care "separă" *Harapul* (Negru) de *Alb*. Ei vor forma de-acum înainte o pereche frăţească negru-alb, simbolizând cele două emisfere ale lui *Brahmânda* sau ale lui *pinda* (dar în mod temporar "inversate"). Evoluţia şi Involuţia, Solve şi Coagula, etc., *Harap-Alb* fiind dintr-un punct de vedere *Yin-Yang*, se poate considera fântâna ca cilindrul universal în care *Yin-Yang*-ul îşi îndeplineşte rotaţia sa helicoidală sub atracţia "Voinţei Cerului". Şi "coborârea" *Yang*-ului şi "urcarea" *Yin*-ului, concomitente, arată această mişcare în spirală.

În sfârşit, Spânul este şi o altă manifestare a forţei de retenţie care vroise deja să-l împiedice pe erou să plece. Este un alt aspect al Ursului şi din acest motiv credem posibilă o interpretare ciclică a mitului. Ursul care nu vroia să-l lase pe erou să plece, Negru care uzurpă locul Albului, care vrea să treacă drept adevăratul nepot, şi moştenitor al Împăratului Verde, simbolizează ambii revolta *Kshatriy*-lor contra autorităţii supreme, dominaţia lor temporară şi de asemenea, poate, dominaţia rasei negre asupra celei albe. Ceea ce era nesupunere şi reavoinţă la Crai devine revoltă deschisă la Spân. Cel care pune capăt acestei stări de lucruri este *Parashu-Râma* şi *Râma* în mitul nostru este Mistreţul Alb, *Shri Shwêta Varâta*, *Harap-Alb*, ales de Zeul Solar pentru a îndeplini această misiune şi a deveni Suveran Pontif şi Rege al Lumii. Se vor vedea mai departe indicaţiile precise care susţin ipoteza noastră.

Deci, alături de sensul "interior" şi microcosmic, mitul are încă unul, ciclic, care nu-l exclude pe primul. Nu trebuie

să repete orice Iniţiat "Gestul" lui *Parashu-Râma*? mai întâi punând la respect pe *Kshatriyas* revoltaţi, adică să devină stăpânul subtilului şi, dacă trece la Marile Mistere, să-i "extermine", să-i rezoarbă în Informal?

După numeroase peripeţii şi după ce a trecut 9 Mări şi 9 Ţări şi 9 Ape Mari[11] perechea noastră de Dioscuri ajunge la curtea Împăratului Verde. Spânul se prezintă ca nepotul acestuia, iar Harap-Alb ca sluga sa.

Într-o zi se servesc la masa Împăratului nişte salăţi minunate. Împăratul îi mărturiseşte celui pe care îl credea nepotul său că aceste salăţi erau din *Grădina Ursului* şi că rar se încumetă cineva să se aventureze până acolo. - Nu-i decât atâta? zise Spânul; sluga mea Harap-Alb are să-mi aducă câte vreau.

Şi iată-l pe *Harap-Alb pe drumuri*... Calul porneşte la pas, până ce iese mai încolo, ca să nu-i vadă nimeni. Apoi îşi arată puterile, zicând: - Stăpâne, ţine-te bine pe mine, că am să zbor lin ca vântul, să cutreierăm pământul.

Şi odată zboară calul cu *Harap-Alb* până la nouri; apoi o ia de-a curmezişul pământului:

Pe deasupra codrilor
Peste vârful munţilor
Peste apa mărilor.

"Şi după aceea, se lasă încet-încet într-un ostrov mândru din mijlocul unei mări, lângă o căsuţă singuratică, pe care era crescut nişte muşchi pletos de o podină de gras, moale ca mătasea şi verde ca buratecul".

Aici, *Harap-Alb* regăseşte pe Sfânta Duminică şi-i spune grijile lui... Sfânta iese afară, porneşte desculţă prin rouă, culege o poală de somnoroasă pe care o fierbe la un loc cu o vadră de lapte dulce şi cu una de miere şi o toarnă în fântâna Ursului care nu întârzie să adoarmă. La miezul nopţii, îmbrăcat în pielea de urs, de la tatăl său, Harap-Alb ajunge la răscrucea drumurilor unde se află Grădina şi culege salăţile. Ursul se trezeşte, iar *Harap-Alb* scapă aruncând pielea cea de urs în capul animalului.

Acest Ostrov Verde, Reşedinţă a Zeului Solar nu este altul decât Centrul Suprem. El este de asemenea *Grădina Ursului* (Grădina Polară), altă denumire a acestui Centru, în timpul dominaţiei *Kshatriy*-lor. Subliniem că nu Zeul Solar propriu-zis este cel care locuieşte Centrul, ci *aspectul său*

feminin, ceea ce identifică Ostrovul cu *Vârâhi*, "aspectul de Shakti a lui *Vishnu* (în mod mai deosebit în legătură cu al treilea Avatâra al său)"[12], **Mistreţul**. ***Harap-Alb*** fură minunatele salăţi din Grădina Ursului, pe care acesta le păzea aprig. Cu alte cuvinte, aceste salăţi sunt chiar *esenţele Grădinii*, esenţe de natură vegetală, ceea ce identifică Grădina Ursului cu Paradisul pământesc.

Deci, Centrul Suprem are aici cinci denumiri, aparţinând Tradiţiei primordiale: 1)Ostrovul Verde; 2)"Siria", Locuinţa Zeului Solar; 3) Grădina Ursului; 4) *Vârâhi*; 5) Paradis pământesc. La acestea, se poate adăuga şi a şasea: Grădina Ursului se află la "încrucişarea drumurilor", deci în centrul crucii orizontale; şi, într-adevăr, Centrul Suprem nu se poate găsi decât în punctul chintesenţial al unei stări de fire. Se vede câte moşteniri formidabile s-au strâns în mitul lui *Harap-Alb !*

Pe de altă parte, această denumire a Centrului Suprem ca Grădina Ursului este cea mai exactă aluzie la revolta *Kshatriy*-lor, la dominaţia lor trecătoare, la uzurparea în timpul căreia Grădina Mistreţului devine Grădina Ursului... Faptul că *Harap-Alb, Mistrţul Alb, Shri-Shwêta-Varâha*, este cel care fură Ursului "esenţele" acestei Grădini, împuternicit, apărat şi misionat de *Vishnu*, este pentru noi cel mai categoric semn că ***Harap-Alb este identic cu Parashu-Râma***, şi că în Harap-Alb avem mitul **celui de-al 6-lea Avatâra, mit redactat** în secolul al XIX de un om al cărui aşa-zis "pseudonim" e un echivalent al lui *Ram !*

La drept vorbind, Harap-Alb n-a alungat încă în mod definitiv Ursul din Grădina Mistrţului; n-o va face decât la sfârşitul basmului, când va nimici celălalt simbol al *Kshatriy*-lor revoltaţi care este Spânul, Negrul. Deocamdată, el trebuia să fugă cât putea de repede şi să fure esenţele, adică să salveze şi să ascundă tradiţia în timpul epocilor tulburi. Iar faptul că s-a îmbrăcat cu o piele de urs ar putea arăta că *Parashu-Râma* s-a slujit de *Kshatriyas* rămaşi disciplinaţi pentru a supune pe *Kshatriyas* revoltaţi. **Mistreţul Alb** îmbracă pielea de urs; ea îi este *cuvertură;* iar *cuvertura* este principala funcţie a Luptătorilor rămaşi în legitimitate.

Câteva zile mai târziu, Împăratul arată Spânului nişte pietre scumpe şi-l întreabă: "- Nepoate, mai văzut-ai petre nestemate aşa de mari şi frumoase ca acestea de când eşti?

Se găsesc în Pădurea Cerbului. Şi Cerbul acela este bătut tot cu petre scumpe, mult mai mari şi mai frumoase decât aceste. Mai întâi, cică are una în frunte, de străluceşte ca un soare... Dar nu se poate apropia nimeni de Cerb, căci este solomonit şi nici un fel de armă nu-l prinde; însă cel pe care l-a zărit nu mai scapă cu viaţă... când se uită la cineva, fie om sau orice dihanie o fi, pe loc rămâne moartă... De-aceea fuge lumea de dânsul căci o mulţime de oameni şi de sălbăticiuni zac fără suflare în pădurea lui... Dar cu toate aceste, trebuie să ştii nepoate, că unii oameni îs mai al dracului decât dracul, merg în pădure, şi care dintre ei are îndrăzneală mare, şi noroc şi mai mare, umblând pe acolo, găseşte din întâmplare câte o peatră de aceste, picată de pe Cerb, când se scutură el la şapte ani o dată..."

- "Doamne, moşule ! zise atunci Spânul; să nu te superi, dar nu ştiu ce fel de oameni fricoşi aveţi pe aici. De asta nu vă dau urşii salăţi şi cerbii nestemate. Eu pun rămăşag pe ce vreau că sluga mea are să-mi aducă pielea cerbului aceluia, cu cap cu tot, aşa împodobit cum este ! "

Harap-Alb merge să ceară iar ajutor la Sfânta Duminică. Ea îl ajută să sape o groapă adâncă lângă izvorul unde vine Cerbul să-şi potolească setea.

Îi dă sabia şi obrăzarul lui Statu-Palmă-Barbă-Cot, entitate infernală a Mitologiei române. Spre amiază, Cerbul vine şi bea însetat apă. Apoi adoarme. *Harap-Alb* iese din groapa sa şi dintr-o lovitură de sabie îi zboară capul, apoi se aruncă imediat în groapă. Capul Cerbului striga către *Harap-Alb* să i se arate ca să poată vedea de e vrednic de comoara ce i-o lăsa. Dar, *Harap-Alb* tăcea, aproape înecat în sângele Cerbului. După asfinţitul Soarelui, animalul muri.

Ceea ce izbeşte în acest episod este extraordinara sa asemănare, mergând până la identitate, cu mitul lui Perseu şi Meduza. Într-adevăr, Perseu are un cal năzdrăvan, Pegas, la fel ca *Harap-Alb*. El se apropie de Gorgona Meduza în timpul somnului şi o omoară, la fel cum *Harap-Alb* ucide Cerbul pe când dormea. Privirea Meduzei ucide, ca şi aceea a Cerbului. Dar nestemata frontală a acestuia, adică cel de-al treilea ochi al său nu ucide, este "normal". Perseu la fel, surprinde pe surorile Gorgonelor, Phorkyade, Enyo şi Pephredo; ele nu aveau decât un ochi pe care şi-l treceau alternativ; el li-l ia în momentul schimbului şi le sileşte să-i

arate drumul; cu alte cuvinte, e vorba și acolo tot de un al treilea ochi "normal". *Harap-Alb* se folosește de sabia și de obrăzarul, masca lui Statu-Palmă-Barbă-Cot. La fel și Perseu se slujește de *Sabia (Harpè)* fermecată și de casca lui Hades, care-i asigură invizibilitatea, ca și obrăzarul. Harap-Alb este condus de Sfânta Duminică-Apolon, iar Perseu de Hermes și Atena. Toate acestea ne duc la identitatea celor două personaje.

După unii, securea lui Perseu era o armă de piatră, ceea ce o identifică cu securea lui *Parashu-Râma*. Și, ceea ce e remarcabil, este că numele lui Perseu e format din aceleași elemente ca și *Parashu* [13] PRS. *Sh*-ul sanscrit devine în celelalte limbi *S*. Am văzut un exemplu în rădăcina *Shri*, devenită *sar, sir, ser*. Mai este unul în cuvântul *Paradesha* devenit *Pardes* și *Paradis*. Ceea ce e ciudat e că *Paradesha* s-a adaptat în același mod ca *Parashu*, înlăturând al doilea a: Pa R (a) De S Ha, Pardes; Pa R (a) Shu Perseu. *Harap-Alb* și Perseu sunt același personaj și același lucru e pentru Perseu și *Parashu-Râma*; reiese că *Harap-Alb* și *Parashu-Râma* sunt identici. Seceră sau sabie se spune în grecește *Harpè*, cuvânt format din aceleași elemente ca *Harap*; în cazul acesta, sabia ar fi colțul Mistrețului. Am văzut că *H*-ul de la *Harap* este un *S* aspirat, ceea ce dă elementele S R P, aceleași ca ale lui Perseu și Parashu, dar în ordine inversă, ca și la *Șarpe*.

Perseu, după isprava sa, zboară pe Pegas în "Etiopia". Ar trebui să se știe însă de care Etiopia e vorba... acolo el eliberează pe Andromeda care era "neagră"; dar, fără îndoială, ea era neagră la fel ca Sarabii... Acesta ni se pare că este sensul lui *Harap-Alb* în istoria tradițională a umanității.

Să abordăm acum interpretarea "interioară" și microcosmică a acestor episoade. Harap-Alb fură salatele, omoară Cerbul și aduce Pietrele, în alți termeni, el trece printr-o încercare vegetală, o încercare animală și o încercare minerală. Acestea sunt cele trei mari subîmpărțiri ale lumii infraumane[14] și cele trei mari etape ale unui voiaj infernal.

Pe de altă parte, acest Cerb încărcat de diamante ne duce cu gândul la măgarul încărcat cu relicve, la *Christofor*. Suntem deci în pline mistere Shethiene. *Harap-Alb* trece prin încercarea Rădăcinii Tenebroase, asupra căreia nu insistăm... Să urmărim însă puțin simbolismul privirii Cerbului

și al diamantului său frontal. Am fi tentați mai întâi să-l asimilăm cu *Urna* și cu ochiul lui *Shiva*. Este o analogie dar "inversă". Într-adevăr, la *Shiva*, cei doi ochi, diada, polarizarea manifestată, sunt "normali"; acel care transformă este Ochiul al Treilea, cel Principial. La Cerb, printr-o inversare cu adevărat infernală, diamantul este "normal", iar cei care sunt "otrăviți" sunt cei doi ochi, Dualitatea, Manifestarea. La *Shiva* vârful triunghiului este sus, la Cerb el este jos. *Harap-Alb*, ca să "găsească Piatra", a coborât în Centrul Pământului [15]. Să figurăm acest Centru al Pământului prin Piatră, între cei doi ochi înghețați ai Fiarei, punct extrem al triunghiului inversat, triunghi figurat și de cele două ramuri divergente ale Cerbului ale cărui coarne simbolizează stările multiple infraumane. Acestui episod i se aplică în mod exact formula: *"Visitando Inferiora Terrae, Rectificando, Invenies Occultum Lapidem"*. "Rectificarea" este lovitura de sabie[16] care taie "nodul vital" al Cerbului. Cât despre "Vitriol", este "Otrava" pe care o distilă ochii Cerbului. După aceasta, *Harap-Alb "inveniet Occultum Lapidem"*...

Lovitura de sabie ne reamintește pe aceea a lui Alexandru tăind Nodul Gordian. Este vorba de ceva care trebuie neapărat distrus definitiv, rectificat, răsturnat, ceva asemănător cu ceea ce face Dante când, pe spatele lui Lucifer, pune "picioarele în locul capului, și capul în locul picioarelor"

Și *Harap-Alb*, după ce a sărutat mâna Sfintei Duminici, încalecă pe cal și se întoarce la Împărăție. Și pe unde trecea, toată lumea se înghesuia să vadă marea piatră de pe Capul Cerbului; părea că *Harap-Alb* purta soarele cu el. Și Regii și Împărații îi dăruiau din comorile lor, din Împărățiile lor împreună cu mâna fiicelor lor pentru piatră, dar el nu primea.

"Și într-una din seri, cum ședea Spânul împreună cu moșu-său și cu verele sale sus într-un foișor, numai ce zăresc în depărtare un sul de raze scânteietoare, care venea înspre dânșii; și de ce se apropia, de ce se lumina mai tare, de li fura vederile. Și deodată toată suflarea s-a pus în mișcare: lumea de pe lume, fiind în mare nedumerire, alerga să vadă ce minune poate să fie. Și când colo cine era? Harap-Alb, care venea în pasul calului, aducând cu sine pielea și capul cerbului pe care le-au și dat în mâna Spânului ".

Aici ia sfârșit călătoria infernală a lui *Harap-Alb*. Se va remarca faptul că el e în același timp foarte complet, ceea ce

ţine de înalta lui ţinută intelectuală. Simbolismul este redus la minimum indispensabil Într-adevăr, cu cât calificarea este intelectuală şi înaltă, cu atât iniţiatul ia contact direct cu diferitele stări de fiinţă, ceea ce cere o capacitate de contemplare[17] excepţională, dar care îl cruţă în schimb de multe încercări şi primejdii. Cu cât calificarea scade, cu cât este a unui "Kshatriya", cu atât stările se individualizează, se populează cu simboluri, ceea ce cere o capacitate mai mică de contemplare, dar "încercări" mai dure. Trebuie să comparăm infernul dantesc, atât de dramatic şi atât de saturat de simboluri şi de elemente sentimentale, cu acela atât de sobru din *Harap-Alb*, pentru a sezisa modurile diferite ale unei iniţieri *Kshatriya* şi ale unei iniţieri *Hamsa*, în timpul aceleiaşi etape iniţiatice.

Într-o zi, Verde-Împărat a dat un mare ospăţ în cinstea nepotului său; spre sfârşit, când oaspeţii începuseră să se ameţească, apare o *Pasăre Măiastră* care, bătând la fereastră, le spune: "Mâncaţi, beţi şi vă veseliţi, dar de fata împăratului Roş nici nu gândiţi !". Mesenii încep să discute şi să se certe pe seama Fiicei Împăratului Roş; unii spuneau că e o vrăjitoare cumplită, alţii că chiar ea ar fi venit în chip de pasăre; că Împăratul Roş nu se mai sătura să verse sânge omenesc şi că ucidea pe toţi peţitorii fetei sale... Atunci Spânul se întoarce spre *Harap-Alb*: "Acum de grabă să-mi aduci pe fata Împăratului Roş".

Această încercare înseamnă pentru *Harap-Alb* realizarea efectivă a Micilor Mistere, care se împlineşte cu ajutorul diferitelor fiinţe elementare pe care le întâlneşte în drumul său.

Ar fi imposibil de tradus într-o limbă cristalizată şi logică, cum e limba franceza, numele lor şi întreagă această parte a basmului; sunt onomatopee, cuvinte măiestre, făcute ca să fie articulate şi strigate de pe un deal pe altul. Chiar şi în limba română, atât de maleabilă, aceste nume sunt barbare şi e nevoie de tot geniul lui Creangă pentru a fi acceptate. Aceşti termeni luaţi în "răspăr" sunt unici şi inimitabili. Vom rezuma deci foarte pe scurt povestirea, neputând gândi să lăsăm taurul moldovenesc în grădinile Versailles-ului.

Înainte de a întâlni aceste fiinţe, *Harap-Alb* îşi atrage recunoştinţa şi promisiunea de ajutor a Reginei Furnicilor şi a Reginei Albinelor. *Harap-Alb* merge mai departe şi vede

la marginea unei păduri o dihanie care se încălzea la un foc de douăzeci şi patru de stânjeni de lemne şi care striga cât îl ţinea gura că moare de frig; avea urechi mari clăpăuge şi buze groase; când sufla, buza de sus se răsfrângea peste capul său, iar cea de jos atârna şi-i acoperea pântecele... Şi ori de câte ori sufla, acoperea totul cu un strat gros de ghiaţă: "Tu eşti *Gerilă?* Aşa-i, că taci, îl întrebă *Harap-Alb*. - Râzi tu de mine, *Harap-Alb*, zise atunci *Gerilă* tremurând, dar unde mergi, fără mine, n-ai să poţi face nimica".

Harap-Alb îl ia cu el. Întâlneşte apoi o namilă de om şi mai mare care mânca brazdele de pe urma a 24 de pluguri şi care striga în gura mare că moare de foame. Era *Flămânzilă*. Apoi vede un altul care băuse apa din 24 de iazuri şi o gârlă şi striga în gura mare că moare de sete. Era *Setilă*. Deci până acum o făptură care distruge Focul, una care distruge Pământul şi o alta care distruge Apa... Împreună cu ei, *Harap-Alb* îşi continuă drumul şi zăreşte altă minunăţie: o schimonositură de om care avea un singur ochi în frunte, mare cât o sită; când îl deschidea, nu vedea nimic şi se împiedica de toate; dar atunci când îl ţinea închis, că era zi sau noapte, spunea că vede cu dânsul şi în măruntaiele pământului.

- "Iaca, începu el a răcni ca un smintit; toate lucrurile mi se arată găurite, ca sitişca şi străvezii, ca apa cea limpede; deasupra capului meu văd o mulţime nenumărată de văzute şi nevăzute; văd iarba cum creşte din pământ; văd cum se rostogoleşte soarele după deal, luna şi stelele cufundate în mare; copacii cu vârful în jos, vitele cu picioarele în sus şi oamenii umblând cu capul între umere; văd, în sfârşit, ceea ce n-aş mai dori să vadă nimene, pentru a-şi osteni vederea; văd nişte guri căscate uitându-se la mine şi nu-mi pot da seamă de ce vă miraţi aşa, mira-v-aţi de ... frumuseţe-vă !

- Ce mai e şi asta, întrebă *Harap-Alb*. Poate că e vestitul *Ochilă*, frate cu Orbilă, văr primare cu Chiorilă, nepot de soră lui Pândilă, din sat de la Chitilă, peste drum de Nimerilă...

- Râzi tu,râzi, Harap-Alb, zise atunci Ochilă, uitându-se închiorchioşat, dar unde te duci, fără mine rău are să-ţi cadă. Fata Împăratului Roş nu se capătă aşa lesne cum crezi tu... "

Mai departe, *Harap-Alb* vede o făptură care umbla cu arcul după vânat paseri. Dar nu numai în arc stătea meşteşugul şi puterea acestui om. Avea o putere încă şi mai

minunată; când voia se lățea așa de tare, de cuprindea pământul în brațe. Și se deșira și se lungea așa de grozav, că atingea luna, soarele și tot ce voia. Și dacă nu atingea păsările cu arcul său, ele tot nu scăpau. El le prindea în zbor, le răsucea gâtul cu ciudă și apoi le mânca așa crude, cu pene cu tot. Chiar atunci avea un vraf de paseri dinainte și ospăta dintr-însele cu lăcomie ca un vultan hămesit. *Harap-Alb* cuprins de mirare zise:

- "Dar oare pe acesta cum mama dracului l-a mai fi chemând?... Să-i zici *Păsărilă*... nu greșești; să-i zici *Lățilă*... nici atât; să-i zici *Lungilă*... asemenea; să-i zici *Păsări-Lăți-Lungilă*, mi se pare că e mai potrivit cu năravul și apucăturile lui, zise Harap-Alb, înduioșat de mila bietelor paseri. Se vede că acesta-i vestitul *Păsări-Lăți-Lungilă*, fiul Săgetătorului și nepotul Arcașului; brâul pământului și scara cerului; ciuma zburătoarelor și spaima oamenilor, că altfel nu te pricepi cum să-i mai spui.

- "Râzi tu de mine, râzi, *Harap-Alb*, zise atunci Păsări-Lăți-Lungilă, dar mai bine ar fi să râzi de tine, căci nu știi ce păcat te paște. Chitești că Fata Împăratului Roș numai așa se capătă? Poate n-ai știință ce vidmă de fată e aceea; când vrea, se face Pasăre Măiastră, îți arată coada, și i-ai urma dacă poți ! De n-a fi și unul ca mine pe-acolo, degeaba vă mai bateți picioarele ducându-vă".

- "Hai și tu cu noi, dacă vrei, zise atunci *Harap-Alb*; de-abia mi-i lua pe *Gerilă* de țuluc și l-îi purta cu nasul pe la soare, doar s-a încălzi câtuși decât și n-a mai clănțăni atâta din măsele, ca un cocostârc de cei bătrânicioși, că parcă mă strânge în spate când îl văd așa".

Cu totul, așadar, cinci făpturi din care *Gerilă* distruge *Focul; Flămânzilă* distruge *Pământul; Setilă* distruge *Apa*; *Păsărilă-Lăți-Lungilă* distruge păsările în *Aer*; acesta este aspectul imediat al celui din urmă, în privința încercărilor elementare; în realitate, simbolismul său este mult mai vast. El figurează mai întâi Crucea cu trei dimensiuni (Lățime, Lungime, Înălțime); el epuizează spațiul prin ubiquitatea sa și, prin analogie, toate punctele posibile (păsările) ale planurilor de existență, ca și verticala care le leagă între ele prin centrele lor ("el ajungea cu mâna la lună, la stele și la soare și cât voia de sus"). Distrugător al Păsărilor (stări superioare ale Ființei), el este fața care resoarbe Ciclurile.

Și din orice punct s-ar găsi, prin omniprezența sa, din orice plan, el proiectează ca Arcașul o indefinitate de raze vectoare prin săgețile arcului său, reunind între ele toate punctele posibile și stabilind astfel indefinite sisteme de coordonate (ca Hercule pe lacul Stymphale). Să dăm deci adevăratul său nume lui *Păsări-Lăți-Lungilă*: este Vortexul Sferic Universal. Cât despre a cincea făptură, Ochilă, cu unicul său ochi frontal, *Linceu*, pentru care materia nu există, el nu acționează, dar vede totul și călăuzește totul, Motor imobil și Quintesență. Cele cinci elemente sunt desemnate aici prin calități; e vorba deci despre *bhûtas* și despre *tanmâtras* în același timp, în alți termeni despre toată starea umană și nu numai despre modalitatea corporală. Cu acești însoțitori va încerca *Harap-Alb* s-o cucerească pe Fata Împăratului Roș, Fiica Sulfului Roșu.

El se prezintă așadar la curtea acestui monarh și-i cere mâna fiicei sale pentru nepotul lui Verde Împărat, stăpânul său. Roș Împărat este mirat de îndrăzneala sa, dar se stăpânește și-i cere timp de gândire toată noaptea. Poruncește unuia din servitori să ducă pe *Harap-Alb* și însoțitorii săi să se culce în Casa de Aramă, sub care se arseseră 24 stânjeni de lemne. *Gerilă* nu se lasă intimidat; el suflă peste casă și o face numai bună de locuit. Fiecare se instalează cât mai bine, și apoi, din nimic, încep a se certa și încă din ce în ce mai tare; totul s-ar fi terminat printr-o bătaie generală dacă *Gerilă* supărat n-ar fi suflat de trei ori din buzele sale, ceea ce a avut darul să-i liniștească îndată pe toți, căci casa se făcuse un sloi de gheață; se potolesc și jură să rămână uniți în jurul lui *Harap-Alb*, stăpânul lor... A doua zi dimineața, sluga vine să adune cenușa pețitorilor; el îi găsește strigând cât îi ținea gura că "nu știu ce fel de împărat e acesta, de ne lasă fără scânteie de foc în vatră, să degerăm aicea..." A trebuit să aducă securi și cazmale ca să-i elibereze, și să arunce apă fiartă pe uși și pe ferestre.

Tot acest pasaj de vreo zece pagini este de o vervă și de un haz uluitor... Uluitor e cuvântul... căci chiar aceasta ne-a împiedicat să vedem că e vorba aici de un *Athanor*, că Focul nu trebuie să fie prea violent, altfel există riscul calcinării; că elementele, odată eliberate, au veleitatea să trăiască fiecare pentru sine; că trebuiesc moderate și ținute bine în mână. Trecerea de la Căldura extremă la Frigul extrem

simbolizează intervenţia a două principii *solve şi coagula*. Proba focului trecuse.

Veni vremea prânzului care consta din "12 vaci mari fripte, 12 căruţe pline cu pâine şi 12 butoaie cu vin vechi". "Numai de-aţi putea dovedi cât vă voi da eu, zise Împăratul Roş; că de nu-ţi fi mâncători şi băutori, v-aţi găsit beleaua cu mine, nu vă pară lucru de şagă; ...dacă rămâne o singură fărămitură, o singură picătură din acest ospăţ aţi încurcat-o; pun să vă taie capul pe dată. Aţi înţeles? "- *Harap-Alb, Gerilă, Ochilă şi Păsărilă* se aşează la masă. Dar ce puteau ei să facă? Nici nu se vedea că au mâncat. E rândul nostru acum, ziseră *Flămânzilă şi Setilă*. "Şi atunci unde nu începe *Flămânzilă* a cărăbăni deodată în gură câte o haraba de pâine şi câte o ialoviţă întreagă, şi răpede mi ţi le-a înfulicat şi le-a forfăcat, de parcă n-au mai fost. Iară *Setilă*, dând fundurile afară la câte o bute, horp ! ţi-o sugea dintr-o singură sorbitură; şi răpede, răpede, mi ţi le-a supt pe toate de-a rândul, de n-a mai rămas nici măcar picătură de vin pe doage". După aceea ei începură să arunce oasele şi butoaiele goale în capul oamenilor Împăratului, strgând, unul că moare de foame, altul că moare de sete. Aşa au trecut şi probele Pământului şi ale Apei.

Harap-Alb trebuie acum să despartă boabele de mac de firele de nisip, amestecate într-o grămadă mare. Regina Furnicilor şi poporul ei o fac pentru el. După aceea, Împăratul îl pune în faţă cu fiica sa şi cu o altă fiică, adoptivă, dar care semăna cu prima ca o picătură de apă cu alta. Regina Albinelor îi arată care e cea adevărată, aşezându-se pe obrazul ei. Sensul exact al acestor încercări ni se pare a fi următorul: într-un moment al căii iniţiatice, toate forţele de iluzionare se strâng într-un ultim efort şi simulează, pentru a înşela, lucrarea iniţiatică însăşi. E nevoie de promptitudinea şi atenţia furnicii, fineţea şi discernerea albinei pentru a deosebi şi a alege bine *(separabis suaviter et cum ingegno, din Tabula Smaragdina)*.

- "Până acum ai izbutit, îi spune Împăratul Roş... Dar fata mea are să se culce diseară unde se culcă totdeauna, iar voi să mi-o străjuiţi toată noaptea. Şi dacă mâine dimineaţă s-a afla tot acolo, atunci poate să ţi-o dau; iar de nu, ce-i păţi, cu mine nu-i împărţi. Înţeles-ai?" La căderea nopţii, fata se culcă şi *Harap-Alb* se aşeză de straje chiar la uşa ei, iar ceilalţi

se înşiră până la poarta curţii.

Către miezul nopţii Fata Împăratului se preface în pasăre şi-şi ia zborul nevăzută printre cei cinci străjeri. Dar când ajunge la *Ochilă* acesta o vede şi-i dă de ştire lui *Păsărilă*. "- Măi, fetişoara Împăratului ne-a tras butucul. A dracului sgâtie de fată! S-a prefăcut în păsărică, a zburat ca săgeata printre ceilalţi şi ei habar nu au despre asta. Ei, apoi? Lasă-te în seama lor dacă vrei să rămâi făr'de cap. De-acum, numai noi o putem găsi şi aduce la urma ei. Taci molcom şi haidem după dânsa. Eu ţi-oi arăta-o pe unde se ascunde, iară tu să mi-o prinzi cum ţi-i meşteşugul şi să-i strâmbi gâtul oleacă, să se înveţe ea de altă dată a mai purta lumea pe degete. Şi atunci, odată şi pornesc ei după dânsa, şi nu merg tocmai mult şi *Ochilă* zice:

- Măi *Păsărilă*, iacătă-o, ia! colo în dosul pământului, tupilată sub umbra iepurelui: pune mâna pe dânsa şi n-o lăsa!
- Atunci *Păsărilă* se lăţeşte cât ce poate, începe a bojgăi prin toate buruienile şi, când să pună mâna pe dânsa, zbr! pe vârful unui munte, şi se ascunde după o stâncă. - Iacătă-o, măi, colo, în vârful muntelui, după stânca aceea, zise *Ochilă*. *Păsărilă* atunci se deşiră odată şi se înalţă până la lună. Apoi, cuprinzând luna în braţe, găbuieşte păsărica, mi ţi-o înşfacă de coadă şi cât pe ce să-i sucească gâtul. Ea atunci se preface în fată şi strigă înspăimântată:

- Dăruieşte-mi viaţa, Păsărilă, că te-oi dărui şi eu cu milă şi cu daruri împărăteşti, aşa să trăieşti!

- Ba că chiar erai să ne dăruieşti cu milă şi cu daruri împărăteşti, dacă nu te vedeam când ai paşlit-o, farmazoană ce eşti ! zise *Ochilă*". Şi o aduc la palat. Astfel este câştigată şi proba Aerului. Dar mai e încă altceva:

Harap-Alb se găseşte într-o stare de fiinţă, în acest caz starea umană, pe care trebuie s-o realizeze. Fata Împăratului Roş, a Sulfului Roşu, Farmazoana, Pasărea Măiastră simbolizează perfecţiunea acestei stări. *Centrul* său, care trebuie cucerit, după încercările elementare. Dar acest centru se găseşte peste tot şi în nici o parte. Pasăre evanescentă; altfel spus, centrul nu e spaţial şi pentru a-l găsi e necesară ubicuitatea lui *Păsărilă* care epuizează dimensiunile şi toate posibilităţile stării respective: ca un corolar, oricare punct din planul orizontal poate simboliza acest centru. Numai atunci, punctul simbolic se identifică cu centrul real al stării:

Pasărea se aşează pe vârful Muntelui polar, ax veritabil şi "loc" al tuturor centrelor stărilor de fire. *Luna*, unde este prinsă pasărea, figurează punctul de incidenţă al acestei verticale polare cu planul stării de fiinţă, aici starea formală, cum arată chiar simbolismul Lunii. *Păsărilă* nu se proiectează, în acest caz special, în "Înălţime", pentru că nu depăşeşte Luna, deşi era, în realitate, Stăpân al întregii Verticale polare ("el atingea Luna, Soarele, Stelele şi tot ce voia"). Avem aici o specificare, în cadrul Micilor Mistere, a Vortexului Sferic Universal, proiecţia sa pe un plan. Dar *Păsărilă* n-ar fi putut face nimic fără *Ochilă*, Clarvăzătorul, cel care toate le vede şi peste tot, dar care nu acţionează. El e motorul imobil, Quintesenţa; el făptuieşte fără să acţioneze şi regentează astfel toată starea de fiinţă. Pe de altă parte, s-a remarcat că cele cinci elemente sunt indicate prin calităţi; aşadar, însoţitorii lui *Harap-Alb* simbolizează în acelaşi timp *tanmâtras şi bhûtas*, deci toată starea formală. *Harap-Alb* a cucerit-o pe Fata Împăratului Roşu, Fata Sulfului Roşu şi treapta iniţiatică cu acelaşi nume, starea Adamică (Roşu), Edenul. Pentru a se desăvârşi, trebuie să se împlinească total Misterul Androginului. Este scopul ultimei încercări, impus direct de Fata Împăratului Roşu.

"Înainte de pornire trebuie să meargă calul tău şi cu turturica să-mi aducă trei smicele de măr dulce şi apă vie şi apă moartă de unde se bat munţii în capete. Şi de-a veni turturica mea înainte cu smicelele şi apa, ie-ţi nădejdea despre mine, căci nu merg, ferească Dumnezeu. Iară de-i ave noroc şi-a veni calul tău mai întâi şi mi-a aduce cele poruncite, să ştii că merg cu tine oriunde mi-i duce; s-a mântuit socoteala... Dar turturica, fiind mai uşoară, ajunge mai înainte; şi pândind tocmai când era soarele în cruce, de se odihneau munţii numai pentru o clipită, se repede ca prin foc şi ie trei smicele de măr dulce, şi apă vie şi apă moartă, şi apoi, ca fulgerul se întoarce înapoi. Şi, când pe la poarta munţilor, calul îi iese înainte, o propteşte în cale şi o ie cu măgulele.. se răpede şi-i ie apa şi smicelele " - Acestea sunt indicaţii foarte clare asupra fixării şi sublimării posibilităţilor mercuriale şi asupra Misterelor lui *Yoni* şi ale lui *Lingam*. Tot episodul ne pare a fi un rit de *Maithuna*, cu toate preciziunile dorite. Acest Măr, unde curg izvoarele de Apă Vie şi Apă Moartă, e inutil să mai spunem ce reprezintă. Acum, *Harap-Alb* a cucerit

definitiv starea de Perfecţiune umană, şi a realizat efectiv Micile Mistere.

Cât despre Fata Împăratului Roşu, Farmazoana, Vrăjitoarea, Pasărea Măiastră, care-şi omoară peţitorii, am fi ispitiţi să vedem în ea o aluzie la acel sângeros sacerdoţiu feminin, rezultat al predominanţei unor *Kshatriyas* revoltaţi, cărora le-a pus capăt *Parashu-Rama*, aşa cum o arată acest episod al mitului. Faptul că ea şi tatăl ei sunt roşii este o aluzie, credem, la rasa Atlantă, origine şi producătoare a marilor mişcări insurecţionale şi anti-tradiţionale a Vârstei de Aramă. *Harap-Alb* răpeşte şi păstrează, şi de data aceasta "esenţa" Împărăţiei Roşii, în vederea apropiatei catastrofe care aştepta această civilizaţie. Aceste două fapte îl identifică pe *Harap-Alb cu Parashu Rama*. *Harap-Alb* nu distruge, el "rectifică", el face un gest de "răscumpărare", atitudine eminamente "avatarică".

Harap-Alb se întoarce cu preţioasa sa cucerire la Împăratul Verde, acesta fiind momentul culminant al mitului, realizarea, prin transpoziţie, a Marilor Mistere. Împăratul Verde, Spânul, curtea le ies în întâmpinare. "Şi văzând Spânul cât e de frumoasă Fata Împăratului Roş, odată se răpede s-o ia în braţe de pe cal. Dar fata îi pune atunci mâna în piept, îl îmbrânceşte cât colo şi zice:" - Lipseşte dinaintea mea Spânule ! Doar n-am venit pentru tine, ş-am venit pentru *Harap-Alb*, căci el este adevăratul nepot al Împăratului Verde. Atunci Împăratul Verde şi fetele sale au rămas încremeniţi de ceea ce au auzit. Iară Spânul, văzând că i s-a dat vicleşugul pe faţă, se răpede ca un câne turbat la *Harap-Alb* şi-i zboară capul cu o singură lovitură de paloş, zicând: - Na ! aşa trebuie să o păţească cine calcă jurământul ! Dar calul lui *Harap-Alb* îndată se răpede şi el la Spân şi-i zise:

- Pân-aici, Spânule ! Şi odată mi ţi-l înşfacă cu dinţii de cap, zboară cu dânsul în înaltul cerului, şi apoi, dându-i drumul de acolo, se face Spânul până jos praf şi pulbere. Iară Fata Împăratului Roşu, în vălmăşagul acesta (să se remarce concomitenţa), răpede pune capul lui *Harap-Alb* la loc, îl înconjură de trei ori ce cele trei smicele de măr dulce, toarnă apa moartă, să steie sângele şi să se prindă pielea, apoi îl stropeşte cu apă vie, şi atunci *Harap-Alb* îndată învie şi, ştergându-se cu mâna la ochi, zice suspinând:

- Ei, da' din greu mai adormisem ! - Dormeai tu mult şi bine, *Harap-Alb*, de nu eram eu, zise Fata Împăratului Roş, sărutându-l cu drag şi dându-i iar paloşul în stăpânire". După aceasta, *Harap-Alb* îi urmează unchiului său la tron şi devine Împăratul Verde.

Eroul suferise prima moarte iniţiatică când devenise sclavul Spânului şi primise numele *Harap-Alb*. Acum e vorba de a doua moarte, psihică, şi care marchează trecerea, "învierea" în Universal, în Marile Mistere. Printr-un salt violent al *Shakti*-ei, Spânul este resorbit în Non-manifestat (în "Înălţimea Cerului"). *Luz*-ul este ridicat din condiţia sa "decăzută" şi "universalizat", ceea ce este, dacă ne putem exprima aşa, "semnătura" corporală a unui *jivanmukti*, căci dacă *rectificando*-ul este suficient în Micile Mistere, *resorbendo*-ul se impune în Marile Mistere, din cauza tuturor modalităţilor fiinţei, la care modalitatea corporală trebuie să participe în mod necesar. Uneori întreaga modalitate corporală participă la universalizare, ca în cazul lui Enoh sau Ilie; dar, în marea majoritate a cazurilor, este suficientă o "particulă" reprezentativă şi sintetică, cum e *Luz*-ul. Aşa i se întâmplă lui *Harap-Alb*. Tot acest ultim episod spre deosebire de primele care erau "orizontale", se situează pe verticala parcursă de Cal când sare "în înaltul Cerului", ceea ce indică bine caracterul său "universal". "Exterminarea" Spânului figurează deasemenea victoria definitivă a "Mistreţului Alb", a lui *Rama*, asupra Ursului. În total, trei încercări infernale, cinci elementare, apoi aceea a furnicilor şi a albinelor, cea a "Arborelui Vieţii" şi ultima; douăsprezece cu totul, ca şi muncile lui Hercule, un zodiac complet configurând un *Zero-Harap-Alb*. După care, el îi urmează unchiului său şi devine un Împărat Verde, Suveran Pontif şi Rege al Lumii, cum n-a mai fost niciodată "atât de Slăvit,de Iubit şi de Puternic", în cele Trei Lumi. Aşa ia sfârşit "Gesta" lui *Shri-Shwâta-Varâha*, a Divinului *Ram*.

În rezumat: acest mit reprezintă în principal reuniunea puterii regale şi a puterii sacerdotale în aceeaşi persoană şi, vom spune noi, în aceeaşi funcţiune, aceea a Împăratului Verde, una din denumirile Regelui Lumii în tradiţia românească; acest lucru e simbolizat printr-o realizare iniţiatică completă. Este interesant de observat că această

realizare are un caracter tantric. Coborârea în Infern este una din cele mai violente căi care pot să existe; cele cinci făpturi care-l ajută pe *Harap-Alb* să realizeze Micile Mistere sunt forţe destructive; cât despre Marile Mistere, e inutil să subliniem caracterul imediat şi resorbtiv. Deşi *avatâra*, *Harap-Alb* are o realizare "*shivaită*".

Ne rămâne să dăm o informaţie a cărei importanţă va fi sesizată imediat: Harap-Alb a fost scris în 1877. Creangă a fost conştient de ce scria?Înclinăm să credem că da. Sau el era instrumentul unei organizaţii iniţiatice care a redactat prin el testamentul său intelectual? În orice caz problema are o importanţă secundară ; ceea ce este mai important este că pare să fi existat încă în secolul XIX o organizaţie iniţiatică a "Mistreţului Alb" de inspiraţie hiperboreană, din descendenţa spirituală a lui *Ram*, posedând un simbolism revelator al unei doctrine deosebit de vaste. Credem că ar fi o uşurare să se vadă o simplă coincidenţă în faptul că acest mit al lui Ram a fost scris de un om al cărui pseudonim, Creangă, este în limba română echivalentul lui *Ram*.

Atragem atenţia încă odată cititorului, asupra faptului că cronologia occidentală nu se aplică în România decât de vreo zece ani; nu trebuie apoi uitat că e vorba de o ţară în care nouă zecimi din suprafaţă era ocupat de păduri în 1830 şi că, în 1870, nu existau căi ferate. Într-un mediu atât de puţin modern, prelungirea unei vieţi iniţiatice până în mijlocul sec. XIX n-ar avea nimic extraordinar. Ceea ce este curios este că această dată, 1877, este într-adevăr cea mai importantă în istoria românilor din sec. XIX: este anul războiului contra Turciei; de la această dată începe modernizarea reală a României; ea a putut fi foarte bine şi data dispariţiei tradiţiei dace. Este o simplă ipoteză şi ar însemna să prelungim indefinit studiul dacă am reproduce faptele şi raţionamentele care pledează pentru sau împotriva ei.

NOTE

[1] Etudes Traditionnelles, martie 1936

[2] Această denumire are prelungiri până în prezent (1989) când România a fost numită în sens pejorativ Etiopia Europei. (Nota edit.).

[3] No. spécial sur le Celtisme, *Éd. Trad.*, août-sept, 1936.

[4] *Vier* înseamnă şi " podgorean ", ceea ce este interesant dacă ne

reamintim simbolismul vinului. *Boerii* constituie clasa nobiliară română.

5 *B*-ul şi *V*-ul au folosinţă comună în aproape toate limbile cum se poate vedea chiar în rădăcinile *bor* şi *var*. Se spune încă în popor în România, Vavilon, vivliotecă, varvari, Aravi.

6 Aşa este, în general, tema. În cazul special al lui *Harap-Alb*, Împăratul verde se spune că are trei fete, care nu joacă dealtminteri nici un rol vizibil în basm. În realitate, ele nu reprezintă o " posteritate ", ci sunt *Shakti* celor trei aspecte ale " Regelui Lumii ". Sunt cele trei *Iele* (care se pot traduce în mod exact prin cele trei "Ele") care joacă un rol important în tradiţia română. Numele lor sunt *Margalina, Rosalina, Savatina*. *Ielele* sunt reprezentate ca fetele lui *Ler* Împărat de care am vorbit mai înainte; se numesc de asemenea *Sânziene*, nume identic ci Iana Sânziana, denumire a principiului feminin în tradiţia românească. În Transilvania, în loc de *Sânziana*, se spune *Sânioana*, " Sfânta Ioana ", aspect feminin al lui *Ianus* ca *Iana*. Sărbătoarea de *Sânziene* cade la Sfântul Ion de vară. *Ielele* au un aspect de " putere " mai degrabă, cel puţin in mod imediat ; în fond, ele sunt Transformatoare.

7 Cf. Jean Reyor: *De la couleur verte*, Voile d'Isis, Janvier 1932.

8 R.Guénon: *Autorité spirituelle et Pouvoir temporel*, p 77.

9 *Janus* este reprezentat de asemenea în Tradiţia română şi prin " Împăratul care cu un Ochi plânge şi cu un Ochi râde ".

10 Dacă folosim uneori terminologia alchimică n-o facm pentru că socotim *Harap-Alb* un mit alchimic, departe de aceasta... dar vocabularul alchimic este ceva mai puţin necunoscut cititorului decât cel din alte tradiţii. Îl folosim când se iveşte ocazia ca pe o " grilă "... De altfel, atât timp cât *Harap-Alb* rămâne în lumea formală, este valabil.

11 Acestea ni se par a corespunde celor 9 constelaţii circumpolare.

12 R.Guénon. *Le sanglier et l'Ourse*. Ét. Traditionnelles, 1936, p. 295.

13 Inutil să spunem că *sh* e o singură literă în sanscrită ; la fel în română.

14 Se ştie că embrionul, înainte de a deveni om, trece prin stările de cristal, de vegetal şi de animal.

15 La Dante, de asemenea, aceasta este de natură minerală (de ghiaţă).

16 Acier des Philosophes. Cf. legenda întemeierii Transilvaniei.

17 În sensul de " bhâva ".